

پیام خاتم النبیین

سال یازدهم، شماره هفدهم، بهار ۱۴۰۱
پوهنتون خاتم النبیین
شعبه غزنی

صاحب امتیاز:	پوهنتون خاتم النبیین
مدیرمسئول:	دکتر حسین حبیبی
سر دبیر:	دکتر سید بسم الله مهدوی
ویراستار:	حسین داد کامران
طراح و صفحه آراء:	جواد واعظی
مدیر اجرایی:	محسنی دره صوفی
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه

پیام خاتم

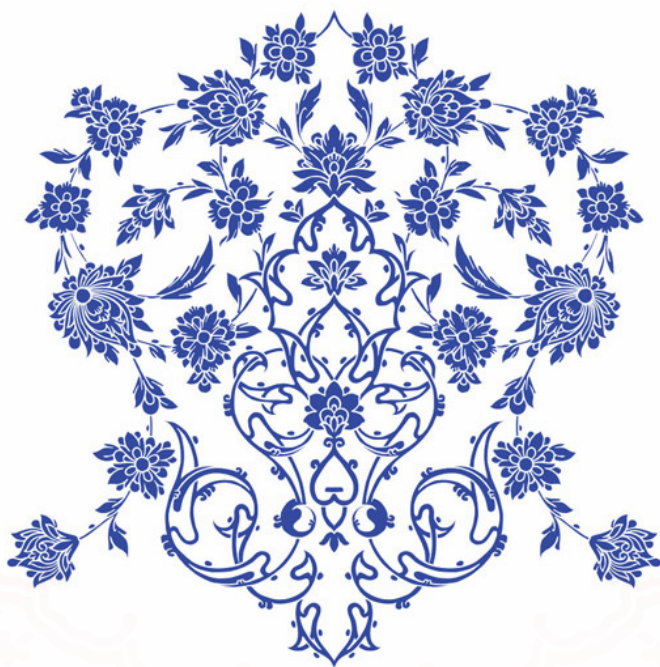
فهرست مطالب

۲	حسن مطلع
۵	پیام‌ها
۱۱	دیدار و گفتگو
۲۸	مقالات
۵۹	گزارش‌ها
۱۰۱	خاطرات و دلنوشته‌های دانشجویی
۱۱۱	ادب و هنر
۱۱۷	حسن ختام

- پیام خاتم در ویرایش و تلخیص مطالب و مقاله‌ها دست باز دارد.
- پیام خاتم از مقالات و نوشته‌های اساتید و دانشجویان استقبال می‌کند.
- مسئولیت مطالب مندرج به عهده خود نویسنده است.

نشانی: شهر غزنی، سرک خواجه علی (+۹۳۷۸۰۷۰۰۰۰۶)
کابل: سرک دارالامان، مقابل قصر کابل (+۹۳۷۸۷۷۰۰۷۰۰)
جاغوری: بازار غجور (+۹۳۷۹۵۰۱۱۸۱۸)
ایمیل: info.ghazni@khu.edu.af
وب سایت: www.khatam.edu.af

حسن مطلع

سرمقاله

بحث از مفهوم توسعه و توسعه نیافتگی به صورت خودآگاه و به خصوص آن جا که مربوط به جوامع توسعه نیافته می شود، سرآغازی در فردای پس از جنگ جهانی دوم و فضای سیاسی ناشی از جنگ سرد دارد. در این دوره تقابل سلطه جویانه آمریکا و شوروی در کنار شکل گیری کشور-ملت های نوظهور و برآمده از خاکستر استعمار موجب شد که دولت آمریکا برای جلوگیری از رشد و نفوذ شوروی در کشورهای تازه تأسیس و موفقیت سیاست هایش، بنیاد پژوهشی را به وجود آورد، تا با بررسی علمی چالش های ممالک توسعه نیافته، بسترهای علمی و نظری توسعه یافتگی آن ها را مورد بررسی قرار دهد. این عطف توجه، به تدریج، منجر به تولید نظریه ها و شکل گیری مکاتب مختلف فکری در حوزه توسعه و توسعه نیافتگی گردید. از این تاریخ به بعد، توسعه به یک دغدغه جهانی در میان کشورهای توسعه نیافته تبدیل شده و کشورهای مختلفی برای دستیابی به این مهم، هزینه های زیادی را پرداخت نموده، نشست های متعددی را دایر کرده و استراتژی های گوناگونی را به اجرا گذاشته و می گذارند؛ تا از این طریق ظرفیت های عرصه های مختلف حیاتی شان را افزایش داده و از چنگال عقب ماندگی و توسعه نیافتگی رهایی یابند.

در افغانستان هم استارت دستیابی به توسعه و پیشرفت از اواخر قرن نوزده میلادی زده شده و در اوایل قرن بیست توسط افراد و جریان های روشنفکر، مشروطه خواه و نیز توسط برخی حاکمان تجدد طلب به صورت جدی مطرح و احیاناً پیگیری شد. اما طرح ها و تلاش های این ها به سرانجام نرسیده و افغانستان هنوز

هم در آتش توسعه نیافتگی می سوزد. غفلت از مسائل زیربنایی (علم و فرهنگ) و تمرکز به مسائل روبنایی (سیاست و حکومت)، به عنوان یکی از مهم ترین دلایل این شکست می تواند مورد بحث باشد. چه اینکه توسعه یافتگی بیش از همه یک وضعیت ذهنی و فکری است و تا تحولی در اندیشه و نگرش افراد به وجود نیاید، تغییر افراد و حتی ساختار سیاسی از مثلاً استبدادی به دموکراسی گره گشا نخواهد بود. نهایت اینکه در نظام و ساختار سیاسی جدید اقدامات و شیوه های قدیمی به صورت جدید و به شکل به ظاهر قانون مند پیگیری خواهد شد.

بنابراین ضرورت دارد که در مسیر دستیابی به توسعه پیش و بیش از همه بر توسعه علمی جامعه تمرکز صورت گیرد و به خصوص به مسئله پژوهش و تحقیق در این زمینه محوریت داده شود. این چیزی است که امروزه عده ای از محققان بر آن اذعان داشته و باور دارند که اصولاً هر نوع توسعه و پیشرفتی ارتباط مستقیمی با تحقیقات علمی دارد و بالاتر اینکه از تحقیق و پژوهش به عنوان «موتور توسعه و پیشرفت» و یا «سنگ زیربنای توسعه» یاد می کنند و آن را ضامن پیشرفت و توسعه پایدار هر جامعه معرفی می کنند. به این معنا که توسعه پایدار و همه جانبه جامعه در حوزه های مختلف سیاست، اجتماع، اقتصاد، فرهنگ، خدمات، کشاورزی... بدون انجام تحقیقات علمی روشمند، بررسی های موشکافانه و گسترش فعالیت های پژوهشی در سطح جامعه و به خصوص در نهادهای علمی، امکان پذیر نیست و اگر اتفاق هم بیفتد، استمرار نخواهد داشت و مسیر مطمئنی را طی نخواهد کرد. لذا در صورتی که برنامه ریزی ها فاقد پشتوانه تحقیقاتی بوده و به صورت همه جانبه مورد بررسی علمی قرار نگرفته باشد، در مرحله اجرا و عملیاتی شدن با مشکل روبه رو شده و چالش های خود را نشان خواهد داد؛ اما بر عکس، اگر یک نهاد، سازمان، شرکت تولیدی... در حوزه های مختلف علمی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی... قبل از آغاز به اقدام، از ظرفیت های تحقیقاتی بهره گیرد و تصمیمات خود را بر پایه نتایج حاصل از کارهای پژوهشی اتخاذ نموده و اقدامات خود را نیز بر همین مبنا

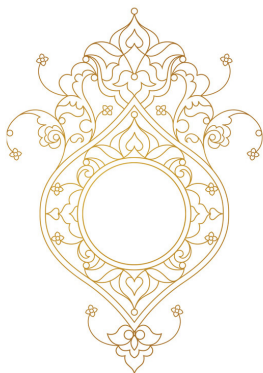
انجام دهد، طبعاً نتایج بسیار مطلوبی به دست آورده و با کاهش ضریب احتمالی اشتباه، از خرابکاری‌ها، دوباره‌کاری‌ها، هدر رفتن زمان و منابع جلوگیری خواهد کرد و با مشکل حاد و جدی‌ای مواجه نخواهد شد. بنابراین حرکت بر پایه تحقیقات علمی در هر زمینه‌ای، به بهبود تصمیم‌گیری‌ها، راهکارها و روش‌های معمول در زمینه‌های مورد نظر می‌انجامد و برای انجام موفقانه امور ضرورت دارد که همین مسیر پیموده شود؛ به خصوص در تصمیمات کلان و برنامه‌های بلندمدت این ضرورت دو چندان است. تجربه و توجه کشورهای توسعه‌یافته صنعتی به خوبی اهمیت و موفقیت این روند را تأیید و گوشزد می‌کند. در این کشورها جهت دستیابی به توسعه و پیشرفت همین مسیر پیموده شده و می‌شود. اینکه آن‌ها سرمایه‌گذاری‌های هنگفت و بخش قابل‌توجهی از تولید ناخالص ملی (بیش از ۳ درصد و بالغ بر ۹۰٪ کل اعتبارات تحقیقاتی جهان) خود را در بخش تحقیقاتی و انجام پژوهش‌های گسترده انجام داده و اختصاص می‌دهند، ریشه در همین مسئله دارد.

این در حالی است که کار پژوهشی و تحقیقاتی در افغانستان مورد غفلت و بی‌توجهی قرار گرفته و با کاستی‌های فراوان و خلأ عظیمی مواجه است. فرهنگ شفاهی حاکم بر کشور باعث شده است که در ساحت‌های مختلف حیات اجتماعی، این بی‌توجهی و خلأ به وضوح قابل‌رؤیت باشد. اگر ما بپذیریم که کارهای علمی پژوهشی مبنا و موتور حرکت توسعه و پیشرفت یک جامعه است، در آن صورت مشخص می‌شود که از عوامل اساسی و پایه در عقب‌ماندگی کشور ما همین بی‌توجهی به مباحث و مسائل علمی و به خصوص به امر تحقیق و پژوهش می‌باشد؛ اینکه حوزه علمی و تحقیقاتی در افغانستان بسیار فقیر بوده و برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات در این کشور نه مبنای علمی و پشتوانه تحقیقاتی که پایه سلیقه‌ای و دل‌خواهی دارد. این خلأ و پس‌ماندگی همت محصلان و دانشجویان را به چالش می‌کشد تا با تحقیقات روشمند، آگاهی‌بخش و کارا ذهنیت جامعه را متحول ساخته و به سمت فعالیت‌های دانش بنیان رهنمون شود.

دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی از همان بدو تأسیس و در پرتو اهتمام و توجهات خاص صاحب امتیازان و مدیران ارشد دانشگاه جناب دکتر عبدالقیوم سجادی و حاجی جواد محسنی و به خصوص ریاست فرهیخته دانشگاه، جناب دکتر حبیبی، به مسائل فرهنگی و پژوهشی، این مهم را منظور داشته و برای پر کردن این خلأ، از جمله، نشریات متعدد و در سطوح علمی متفاوت را راه‌اندازی نموده است؛ تا متناسب با جایگاه و توان علمی افراد مقالات و تحقیقات آن‌ها گردآوری شده و به نشر سپرده شود. نشریات دانشجویی، که «پیام خاتم» از جمله آن‌ها است، یکی از این دست نشریات این مرکز علمی است. هرچند انتظار نیست که در نشریات دانشجویی و تجربی مقالات و مطالبی از نظر علمی سطح بالا، با مراعات دقیق شاخص‌های علمی، به نشر رسد؛ اما این نشریات می‌توانند مقدمه‌ای برای کار حرفه‌ای و نگارش مقالات علمی دقیق‌تر و علمی‌تر باشند. محصلان و دانشجویان می‌توانند با ورود به این حوزه تحقیقاتی ضمن اینکه گام مهم و ابتدایی در مسیر حرفه‌ای شدن را بردارند، خودباوری، تکاپوی فکری، تقویت روحیه مسئولیت‌پذیری، آمادگی درک نظرات گوناگون را در خود تقویت کنند و با کار مطبوعاتی و چگونگی تأثیرگذاری بر محیط‌های فرهنگی آشنا شوند. در کنار این‌ها نمی‌توان از نقش مهم نشریات دانشجویی در افزایش سطح آگاهی دانشجویان و آحاد جامعه غفلت ورزید و تأثیرات آن را بر هدایت جامعه در مسیر بالندگی متذکر نشد.

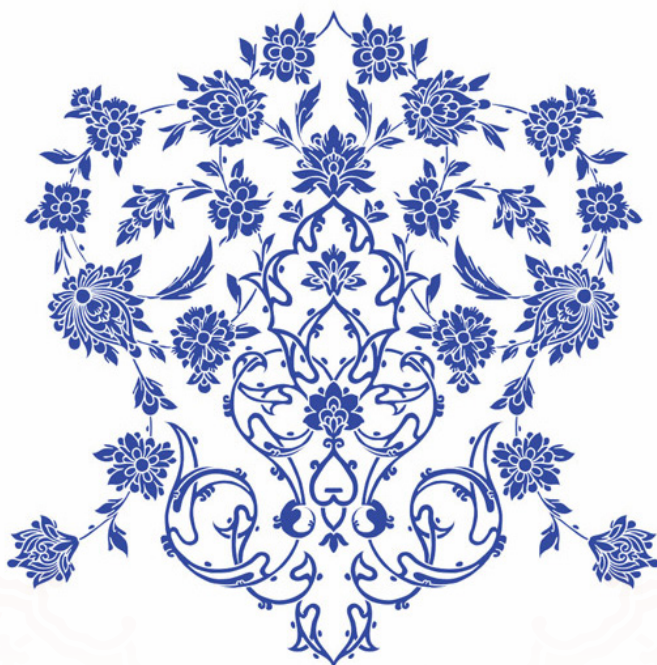
«و من الله التوفیق»

دکتر سید بسم الله مهدوی

پیام‌ها

- * دکتر سجادی: پوهنتون خاتم النبیین ﷺ استوارتر و متعهدتر از گذشته
- * حاجی جواد محسنی: ما مکلف به خدمتیم
- * دکتر حبیبی: ما به ارائه آموزش و پژوهش معیاری متعهدیم

پوهنتون خاتم النبیین ﷺ استوارتر و متعهدتر از گذشته

پیام دکتر عبدالقیوم سجادی، به مناسبت پنجمین و ششمین دوره جشنواره فراغت دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی

یرفع الله الذین آمنوا منکم والذین اوتوا العلم درجات

جشن فراغت آغاز بهار دانش و به ثمر نشستن سال‌ها مجاهدت علمی اساتید فرهیخته و گران‌مایه و ثمره تلاش‌های بی‌وقفه جستجوگران دانش و طالبان اندیشه و خردورزی است. جشن فراغت جشن به بار نشستن درخت تنومند دانش‌اندوزی و گرمی داشت از فعالیت بی‌وقفه پیگیر اساتید فرهیخته و دانشجویان پرتلاشی است که زحمات و تلاش مستمر و بی‌وقفه را طی چندین سال در مسیر دانش‌گستری و دانش‌اندوزی به دوش کشیدند. برگزاری این جشن را به همه دانشجویان عزیز، مردم عزتمند و مسلمان ولایت غزنی، رییس، مسئولین و اساتید پوهنتون دینی و عصری خاتم النبیین ﷺ تبریک می‌گوییم.

در جهان کنونی که توسعه اجتماعی و ترقی حیات مدنی انسان بر بنیان دانش و گسترش علم استوار است، جامعه اسلامی ما بیش از هر زمان و هر جامعه دیگر نیازمند تولید دانش و گسترش خردگرایی است. کشور اسلامی ما که روزگاری مهد تمدن، فرهنگ و ثقافت

اسلامی بود، طی سال‌های اخیر با عقب‌ماندگی‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی روبرو است. سیاست استعماری بیگانگان و دنیای کفر، تحمیل جنگ و نفاق بیرونی بر این ملت و کشور اسلامی، فساد سیاسی و مالی دارندگان قدرت و نظام‌های حاکم گذشته، از موانع جدی حرکت کشور به سوی آینده روشن و همراه با رشد و توسعه اجتماعی بود. تنها راه بیرون رفت از وضعیت نابسامان کنونی و تنها مسیر مقابله با توطئه‌های خارجی و تنها راهکار عینی برای تحکیم اخوت و برادری اسلامی همانا گسترش علم و دانش همراه با ارزش‌های اخلاقی و اندیشه دینی است. از این روی با استناد به استراتژی پیامبر گرامی اسلام که قرآن کریم بر آن تاکید می‌نماید، تعلیم و تربیت تنها مسیر موفق برای رقم زدن جامعه مطلوب و عاری از ظلم و بی‌عدالتی است. واضح است که علم بدون دین برای رقم زدن چنین جامعه‌ای نمی‌تواند راهگشا باشد؛ از جانب دیگر اخلاق و دین‌داری جاهلانه بدون شناخت و آگاهی علمی نیز جامعه را در وادی درماندگی، وابستگی و عقب‌ماندگی قرار داده و از دستاوردهای دنیای مدرن و تکنولوژی عصری محروم می‌سازد.

به باور ما ریشه بخش عظیم نابسامانی‌های امروز جامعه ما نیز نبود علم و آگاهی و کمبود حضور باورها و آموزه‌های دینی در عرصه‌های مختلف حیات فردی و اجتماعی جامعه ماست. جهل و تعصب، نگاه‌های تنگ‌نظرانه قومی، مذهبی و زبانی و در نهایت انحصار و تمامیت طلبی در عرصه‌های مختلف زندگی همه و همه ناشی از نبود علم و دانش و کمبود تعهد دینی و اخلاقی است. برای رقم زدن جامعه مطلوب و متناسب با ارزش‌های اسلامی، ما نیازمند رهبران متخصص و متعهد هستیم که با برخورداری از توانمندی و ظرفیت علمی و اخلاقی و با استفاده از سلاح برنده علم و دین، تعلیم و تربیت برای ساختن جامعه آباد و آزاد، جامعه عادلانه و انسانی و جامعه ارزش‌گرا و فارغ از هر نوع تبعیض و تعصب همت گمارند. امیدوارم نیروهایی که اینک با کوله باری از علم

و به ویژه ریاست محترم این شعبه جناب استاد حبیبی و اساتید فرهیخته و فرزانه، صمیمانه ابراز سپاس و امتنان می‌نمایم. عزیزانی که با تمام محدودیت‌های زندگی و نگرانی‌های امنیتی، با صبر و بردباری، با انگیزه درونی برای خدمت و با ایمان دینی برای مجاهدت در راستای ترویج و گسترش علم، با درایت و دلسوزی تمام به تربیت نیروهای متعهد و متخصص همت گمارده‌اند. امیدوارم با حمایت مردم عزیز و فرهنگ دوست کشور اسلامی و جدیت بیشتر دانشجویان و جوانان عزیز شاهد شکوهمندی، ترقی و انکشاف کشور عزیزمان افغانستان باشیم. به امید افغانستان آباد، آزاد و امن در پرتو حاکمیت ارزش‌های اسلامی.

والسلام علیکم ورحمت‌الله وبرکاته

داکتر عبدالقیوم سجادی

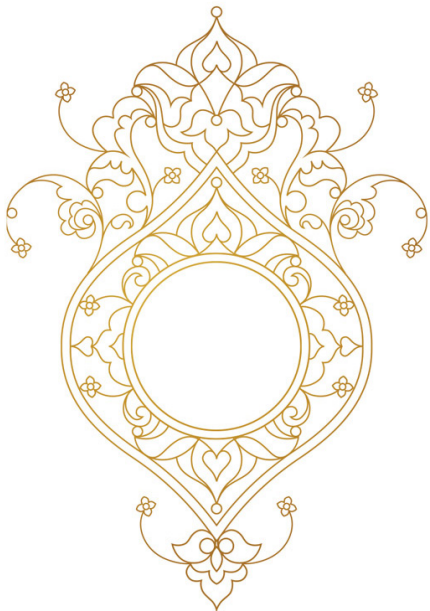
(رئیس عمومی دانشگاه خاتم‌النبیین ﷺ)

و دانش وارد عرصه خدمت‌گزاری به جامعه اسلامی می‌شوند، با موفقیت روزافزون و درک عمیق‌تر نسبت به مسئولیت و رسالت خویش بتوانند مصدر خدمت‌گزاری به جامعه اسلامی افغانستان قرار گیرد.

پوهنتون خاتم‌النبیین ﷺ غزنی که با توکل به خداوند و با همت مسئولین و اساتید دلسوز و خدمت‌گزار اینک پنجمین و ششمین جشن فراغت خود را در دیار سنایی و شهر اولیاء و صلحاء برگزار می‌کند، افتخار دارد که از آغاز با شعار تعهد و تخصص، تاکید بر توأمیت علم و دین وارد عرصه ارائه خدمات علمی و اکادمیک به جامعه اسلامی افغانستان گردید. این مرکز علمی اینک با تقدیم بیش از یک هزار دانشجوی متعهد و متخصص گام‌های بلندی را در ترویج علم و دانش برداشته است. حضور بیش از صد تن از عالمان دینی شیعه و سنی در جمع فارغین کنونی بیانگر تعهد پوهنتون خاتم‌النبیین ﷺ، مسئولین دلسوز و اساتید فعال این مرکز علمی به شعار تعهد دینی و تخصص علمی است.

ما باور کامل داریم که تربیت نیروهای متخصص و متعهد که هم از ایمان و التزام دینی و هم از دانش عصری برخوردار هستند، تنها راه نجات مردم ما از فقر و بیچارگی، هجرت و آوارگی و رهایی از وابستگی به بیگانگان و دنیای کفر است. با درک این مهم ما و همکاران ما در پوهنتون خاتم‌النبیین ﷺ غزنی علیرغم مشکلات اقتصادی مردم عزیز ما، بر ارائه خدمات علمی معیاری و کاربردی استوارتر و متعهدتر از گذشته گام بر می‌داریم و اجازه نخواهیم داد که مشکلات و تنگناهای اقتصادی جاری کشور باعث رکود در فعالیت‌های علمی و تلاش برای دانش‌اندوزی در میان مردم و جامعه ما گردد. از خداوند دانا و توانا استدعا می‌نماییم تا همه ما را در ترویج ارزش‌های اسلامی و گسترش دین‌داری و دانش‌اندوزی توفیق بیش از پیش عنایت فرماید.

بار دیگر ضمن تبریک فراغت دانشجویان عزیز، از تلاش‌های بی‌وقفه و شبانه‌روزی همکاران فرهیخته و گرامی‌ام در دانشگاه خاتم‌النبیین ﷺ شعبه غزنی

ما مکلف به خدمتیم

پیام الحاج محمدجواد محسنی، صاحب امتیاز ارشد دانشگاه خاتم النبیین ﷺ، به مناسبت پنجمین و ششمین جشنواره فراغت دانشجویان شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین ﷺ

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

سلام خداوند بر آنانی که اکنون بیشتر از گذشته می‌دانند و با علم بیشتر از پیش به وجود خداوند پی می‌برند. پنجمین و ششمین دور فراغت تحصیلی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی بر محصلین ورجاوند و خانواده‌های معزز آن‌ها و همکاران و اساتید عزیزم در آن شعبه تبریک و تهنیت باد. جای بسی خوشحالی است که خانواده بزرگ دانشگاه خاتم النبیین ﷺ پنجمین و ششمین دور فراغت محصلین عزیز خود را در غزنی در حالی به جشن نشسته است که این دانشگاه نام‌آور با اعتقاد به این که ما مکلف به خدمتیم، کسب سند رسمی اعتباردهی علمی مرحله سوم وزارت تحصیلات عالی توسط دانشگاه خاتم النبیین ﷺ مایه‌ی مباهات و افتخار گردید و خداوند سبحان و علیم را بابت این موفقیت و دست آورد مهم شاکریم.

من و همکارانم در دانشگاه خاتم النبیین ﷺ خدمات‌رسانی علمی ارزشی فاخر را برای مردم رنج‌دیده افغانستان به عنوان جهاد دنبال می‌کنیم و راه سعادت مردم افغانستان را ترویج علم و فرهنگ توأم با ارزش‌های

ناب اسلامی می‌دانیم. امیدوارم فراغت‌التحصیلان عزیز ما با به کارگیری علم توأم با عمل، دانایی همراه با تواضع، خدمت توأم با صداقت و روشن‌فکری، همگام با بصیرت دینی، چراغ‌های فروزانی برای جامعه درد کشیده ما به سوی روشنایی آینده باشند.

وظیفه خود می‌دانم با استفاده از فرصت از همه مسئولین، اساتید و دانشجویان عزیز به ویژه ریاست محترم شعبه غزنی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ جناب دکتر حبیبی و همکاران فرهیخته و گرامی‌ام که با مجاهدت علمی دلسوزانه و مسئولانه خویش این مرکز بابرکت را

من و همکارانم در دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

خدمات‌رسانی علمی ارزشی فاخر را برای مردم رنج‌دیده افغانستان به عنوان جهاد دنبال می‌کنیم و راه سعادت مردم افغانستان را ترویج علم و فرهنگ توأم با ارزش‌های ناب اسلامی می‌دانیم. امیدوارم فراغت‌التحصیلان عزیز ما با به کارگیری علم توأم با عمل، دانایی همراه با تواضع، خدمت توأم با صداقت و روشن‌فکری، همگام با بصیرت دینی، چراغ‌های فروزانی برای جامعه درد کشیده ما به سوی روشنایی آینده باشند.

در جایگاه بلند خدمت‌گزاری رساندند صمیمانه ابراز امتنان و سپاسگزاری نموده و موفقیت مزیدشان را در راستای مسئولیت‌شناسی و انجام رسالت علمی برای ترویج ایمان دینی و علوم و فنون بشری از خداوند متعال مسألت نمایم.

محمدجواد محسنی

صاحب امتیاز ارشد دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

ما به ارائه آموزش و پژوهش معیاری متعهدیم

پیام دکتر حسین حبیبی، خدمت‌گزار مردم ولایت غزنی، به مناسبت پنجمین و ششمین دوره جشن فراغت دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین (ع) - شعبه غزنی.

افغانستان در گذشته نه چندان دور تاریخی خود مقام منبع و جایگاه رفیع در تولید علم و خلق تمدن شکوهمند و انسانی داشته و جزء پیشتازان این عرصه به حساب می‌آمده است.

اما با تأسف و درد و دریغ باید گفت که در قرون اخیر مخصوصاً در دهه‌های اخیر ستاره علم و فرهنگ و تمدن در این سرزمین رو به افول گذاشت و به مقام دانایی و دانش پروری اهمیت لازم داده نشد.

احیای گذشته با افتخار و بازیابی جایگاه بلند این سرزمین تاریخی در قالب خلق تمدن نوین اسلامی رسالت تمامی پژوهشگران، اساتید، علما، دانشجویان، فرهنگیان و فرهیختگان است؛ اما دستیابی به این مهم جز از طریق بازگشت به ارزش‌های اصیل دینی و ملی و تخصص

محوری امکان‌پذیر نیست. این چیزی است که از بدو تأسیس دانشگاه خاتم النبیین (ع) مورد توجه و عنایت فقیه نواندیش حضرت آیت‌الله محسنی (ع) و دانشمند فرهیخته و دقیق النظر جناب دکتر

عبدالقیوم سجادی و جناب الحاج محمدجواد محسنی بوده و به همین دلیل، به عنوان بنیان گذاران و صاحب امتیازان این دانشگاه، شعار تعهد و تخصص را سرلوحه عملکرد این نهاد علمی با خیر و برکت قراردادند و تا به امروز این خط دنبال شده و با عبور موفقانه از سنگلاخ‌ها و چالش‌های متعدد پیشرو، همچنان استوار و امیدوار و با قوت و قدرت تمام به پیش می‌رود.

ما و همکارانمان در شعبه غزنی این دانشگاه، در بخش علمی و اداری، افتخار داریم که رهروان این راه هستیم و متعهد هستیم که آموزش و پژوهش معیاری و متعهدانه را بیش از پیش، به پیش ببریم و در راه تربیت و تأمین نیروی انسانی متعهد و متخصص کشور صادقانه تلاش ورزیم و برای احیای جایگاه بلند و از دست رفته کشور در سطح جهان قلم و قدم برداریم. اکنون دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی با در نظر داشت همین تعهد و با پشتوانه یک دهه تجربه و ارائه خدمات علمی و فرهنگی به پیشواز سال تحصیلی ۱۴۰۱ می‌رود و وارد دهه دوم فعالیت‌های علمی و فرهنگی خود می‌شود. این دانشگاه در این فصل از فعالیت‌های خود، تلاش دارد که علاوه بر بسترسازی جهت تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد در ولایت غزنی، در حد وسع و توان، زمینه ارتقای ظرفیت علمی دانشجویان عزیز و اساتید گرامی (در صورت نیاز) را از طریق تحصیل در مقاطع بالاتر و در دانشگاه‌های داخل و خارج از کشور نیز، به صورت بورسیه‌ای، فراهم نماید. در مقابل دانشگاه انتظار دارد که دانشجویان عزیز نیز کتاب معرفت را با سرانگشت تکاپو و تلاش حداکثری ورق بزنند و سپهر بینش و دانایی خود را با سعی فزون‌تر توسعه بخشند. در این مسیر ارزش‌های اصیل دینی و سنت‌های فاخر ملی استمداد جویند.

به خصوص که در سال ۱۴۰۱ قدم در قرن پانزدهم شمسی می‌گذاریم، قرنی که باید برای افغانستان متفاوت از قرون و سده‌های پسین باشد و در آن ما شاهد

احیای گذشته با افتخار و بازیابی جایگاه بلند این سرزمین تاریخی در قالب خلق تمدن نوین اسلامی رسالت تمامی پژوهشگران، اساتید، علما، دانشجویان، فرهنگیان و فرهیختگان است

سعی و تلاش و پشتکار خویش توانسته‌اید این مرحله را با موفقیت سپری نمایید، امیدواریم که در آینده نیز ضمن تلاش برای ادامه‌ی تحصیل در سطوح بالاتر، همواره این دغدغه‌ی ذهنی و دل مشغولی پسندیده را داشته باشید که خداوند بزرگ توفیق خدمت‌گزاری صادقانه به کشور عزیزمان را به شما ارزانی بدارد و به لطف پروردگار بتوانید دانشی را که از محضر اساتید عالیقدر فراگرفته‌اید، عملیاتی سازید و در مسیر آبادانی این مرز و بوم و کاستن از بحران‌های چند لایه آن به کار بندید. تا باشد که این تلاش‌ها ثمره واقعی‌اش را نشان دهد و ما شاهد افغانستان سربلند، آزاد، آباد و اسلامی باشیم. به امید آن روز.

والسلام علیکم و علی من اتبع الهدی

دکتر حسین حبیبی

ریاست دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

شعبه غزنی

افغانستانی باشیم که نماینده شایسته و بایسته گذشته با افتخار سده‌های آغازین اسلامی این مرز و بوم به حساب آید. هویداست که جهت دستیابی به این وضعیت، هیچ انتخابی جز تلاش سخت، آگاهانه، صادقانه و همگانی نرم‌افزاری، وجود ندارد. این مسئولیت بیش و پیش از همه متوجه دانشجویان عزیز می‌باشد.

دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی امیدوار است که سایه سیاه و ویرانگر جنگ و برادرکشی برای همیشه از سپهر کشور دامن برچیند و فصل سبز امنیت، رویش، همدلی و آبادانی در وطن آغاز شود؛ تا بتوان به دور از نگرانی‌های امنیتی به وطن فکر کرد و به رفاه و آسایش مردم آن اندیشید و برای عزت و سربلندی آن چاره‌جویی کرد و برنامه چید.

اینک بسا خرسندیم و خدای سبحان را سپاسگزار که این فرصت و توفیق را به ما عنایت کرد تا بار دیگر شاهد رویداد فرخنده و خجسته‌ای باشیم که در آن تعدادی از دانش‌آموختگان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ

شعبه غزنی پایان دوره‌ی دانش‌آموختگی خود در یک مقطع تحصیلی را به جشن نشسته‌اند. عزیزانی که در دوره تحصیل به سختی تلاش کردند و امروزه به شکرانه این توفیق شادمانی و خوشحالی دارند.

این موفقیت را به تمامی همکاران علمی و اداری خانواده بزرگ خاتم، به جامعه علمی کشور و به خصوص به فارغین عزیز

و خانواده‌های محترمشان تبریک و شادباش عرض نموده و از تلاش‌های همکاران دلسوز صمیمانه تشکر و قدردانی به عمل می‌آوریم. برای تک‌تک فارغین گرامی آرزوی توفیق مضاعف داشته و یادآور می‌شویم که بحران‌های کشور و عقب‌ماندگی‌های همه‌جانبه آن همت ما و شما را به چالش می‌کشد و حال که شما عزیزان به لطف الهی و با

دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی امیدوار است که
سایه سیاه و ویرانگر جنگ و برادرکشی برای همیشه از
سپهر کشور دامن برچیند و فصل سبز امنیت، رویش،
همدلی و آبادانی در وطن آغاز شود؛ تا بتوان به دور از
نگرانی‌های امنیتی به وطن فکر کرد و به رفاه و آسایش
مردم آن اندیشید و برای عزت و سربلندی آن چاره‌جویی
کرد و برنامه چید.

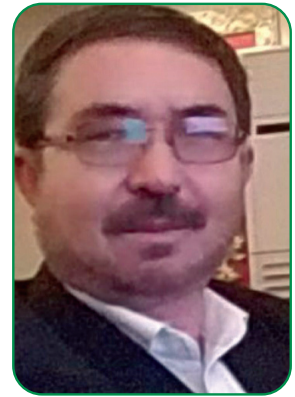

دیدار و گفتگو

با:

- * معاونت علمی- تدریسی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ - شعبه کابل
- * رئیس انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی
- * اول نمره‌های عمومی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی
- * دوم نمره عمومی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی
- * اول نمره انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی
- * ...

پژوهش و تحقیق، محور خودکفایی منابع علمی

دکتر اسکندری

معاونت علمی - تدریسی دانشگاه خاتم النبیین کابل.

پیام خاتم: لطفاً کمی از خود بگویید و اینکه چه مدت است به عنوان معاونت آموزشی در پوهنتون خاتم النبیین ﷺ ایفای وظیفه نموده‌اید؟

دکتر اسکندری: با سلام، این جانب عبدالکریم اسکندری هستم، دکترای حقوق جزا و جرم‌شناسی از دانشگاه تهران دارم و از سال ۱۳۸۸ تاکنون به عنوان عضو هیئت علمی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ ایفای وظیفه نموده‌ام. بعد از سقوط نظام جمهوری و استقرار نظام امارت اسلامی، معاونت آموزشی دانشگاه نیز به این جانب واگذار گردید. **پیام خاتم:** در مورد ساختار سازمانی و زیرمجموعه‌های معاونت آموزشی برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معلوماتی ارائه دهید؟

دکتر اسکندری: واحدهای زیر مجموعه معاونت علمی عبارتند از: دانشکده‌ها، دیپارتمنت‌ها، مدیران تدریسی، آمریت بورد ماستری، ریاست تحقیقات، آمریت فرهنگی، آمریت کلینک حقوقی، کمیته انکشاف نصاب و برنامه‌های علمی، کمیته تقرر و ترفیع و انفکاک، شورای علمی دانشگاه، شورای بورد برنامه‌های فوق‌لیسانس، کمیته تحقیق، کمیته تحقیق دانشجویی و کمیته نشریات.

پیام خاتم: پوهنتون خاتم النبیین ﷺ چه اهداف، سیاست‌ها و اولویت‌های تحصیلی را دنبال می‌کند؟

دکتر اسکندری: اهداف پوهنتون برخاسته از شعار تعهد و تخصص و بیانیه مأموریت آن است. چشم‌انداز

دانشگاه، عبارت است از تربیت کادرهای علمی متعهد، توانمند و صادق در حوزه‌های علوم انسانی، فنی و طبی برای جامعه زجر دیده افغانستان. دانشگاه برای رسیدن به اهداف ذکر شده از راهبردهای متعددی استفاده خواهد نمود. تداوم برنامه‌های آموزشی، فراهم نمودن بورسیه‌های تحصیلی، مطالعات کوتاه مدت، سفرهای علمی، بورسیه داخلی دانشگاه برای دانشجویان نخبه و تخفیف فیس در تمامی رشته‌های موجود با تناسب به وضعیت اقتصادی جامعه از جمله پالیسی‌های دانشگاه در این مورد است.

پیام خاتم: به نظر شما پوهنتون خاتم النبیین ﷺ در مدتی نزدیک به یک و نیم دهه فعالیت عملی و آموزشی به چه میزانی توانسته است به اهداف مورد نظر نزدیک شود؟

دکتر اسکندری: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ با دلسوزی خردمندانه هیئت رهبری، تلاش بی‌شایه استادان کادر علمی و مدعو، همکاری صمیمانه و وصف‌ناپذیر همکاران اداری و خدماتی در عرصه فعالیت‌های آموزشی، تحقیقی و خدماتی، خوش درخشیده و فعالیت‌های مثبتی را در کارنامه زرین خود به ثبت رسانیده است. فارغ‌التحصیلان این دانشگاه در بسیاری از مراکز علمی معتبر، فرهنگی و اداری، یا رئیس‌اند و یا عضو مؤثر و خوش‌نام. در حوزه تحقیقات نیز کتاب‌های درسی، تکمیلی و مطالعاتی را نشر و مقالات علمی متعدد را در ژورنال‌های معتبر بین‌المللی به چاپ رسانده است. از حیث اعتبار و ارتقای کیفیت نیز دانشگاه خاتم النبیین ﷺ، مرحله سوم اعتبار‌گیری وزارت تحصیلات عالی را موفقانه سپری و بدین ترتیب سهولت‌هایی در ایجاد و توسعه برنامه‌های آموزشی دانشگاه صورت گرفته است.

پیام خاتم: برنامه شخص شما به عنوان معاون جدید دانشگاه، جهت توسعه آموزشی در این مرکز علمی، چیست؟

دکتر اسکندری: این جانب با حول و قوه الهی، همکاری هیئت رهبری و استادان معزز و گرامی تلاش خواهم نمود که دستاوردهای ارزشمند چندین ساله دانشگاه را حفظ و بر ارتقا و توسعه آن بیفزاییم. ایجاد رشته‌های جدید و مورد نیاز جامعه در حد لیسانس و ماستری (حقوق

اقتصادی خانواده‌های دانشجویان، دغدغه و اضطراب آنان نسبت به آینده، از دست دادن فرصت‌های کاری، فرار مغزها، و کاهش انگیزه‌ها از جمله موانع جدی است که فعالیت‌های آموزشی و تحقیقی تمام پوهنتون‌ها را شدیداً تحت تأثیر قرار داده است.

پیام خاتم: عیار نمودن صنوف تحصیلی با معیارهای نظام سیاسی جدید، به نظر شما یک فرصت است یا تهدید؟

دکتر اسکندری: معیارهای نظام سیاسی جدید برای برگزاری صنف‌های تحصیلی دختر و پسر اگر به صورت تدریجی و درازمدت به منصفه ظهور و تطبیق گذاشته می‌شد، قهراً یک فرصت بود ولی در شرایط فعلی که دانشگاه‌ها به طور عموم با کاهش دانشجو و عدم استقبال پذیرش مواجه هستند و از سوی دیگر نظام سیاسی جدید متهم به عدم رعایت حقوق اجتماعی و شهروندی زنان هستند، این برنامه هم برای مراکز علمی و هم برای امارت اسلامی یک تهدید خواهد بود.

پیام خاتم: در آخر اگر پیام خاصی داشته باشید، بفرمایید؟

دکتر اسکندری: ما و شما در دنیایی زندگی می‌کنیم که به طور طبیعی دائماً در حال تغییر و تحول است. به باور اندیشمندان تنها نهادهایی می‌توانند موجودیت خود را حفظ نمایند که بتوانند خود را با آهنگ این تحولات اجتناب‌ناپذیر هماهنگ سازند. امیدوارم با جدیت تمام، تشریک مساعی و همکاری صمیمانه، از تغییرات و تحولات مفید در زمینه‌های مختلف استفاده بهینه را برده باشیم.

عزت، سلامتی و بهروزی را برای تمامی همکاران خوبم در خانواده دانشگاه خاتم النبیین ﷺ از خالق لایزال خواهانم.

خدایا چنان کن سرانجام کار
تو خوشنود باشی و ماستگار.

عمومی، اقتصاد توسعه، تکنالوژی معلوماتی و صحت عامه در مقطع ماستری، شرعیات و فارمسی در مقطع لیسانس)، تکمیل نصاب‌های تحصیلی و اخذ تأیید آن و استمرار برنامه‌های تضمین کیفیت از اولویت برنامه‌های معاونت علمی است.

پیام خاتم: جایگاه پژوهش در برنامه معاونت تحصیلی کجاست؟

دکتر اسکندری: هرچند برنامه‌های پژوهشی با توجه به تحولات جدید، کم رونق و مورد بی‌مهری قرار گرفته است ولی بنده باور دارم که پژوهش و تحقیق محور خودکفایی منابع علمی در سطح ملی و بین‌المللی به حساب می‌آید و امروزه شاخص توسعه و میزان سنجش دانشگاه‌ها به پیمانه‌ی تولید علم و خلق آثار و بیان رویکردهای نوین آن‌ها وابسته است.

پیام خاتم: یکی از برنامه‌های جدید پوهنتون تلفیق دانشکده‌های علوم انسانی است، به نظر شما این برنامه آسیبی در روند اداری به بار نمی‌آورد؟ و احیاناً چگونه می‌توان از میزان آسیب‌ها کاست؟

دکتر اسکندری: تلفیق و ادغام دانشکده‌ها در حوزه علوم انسانی و هم چنین فنی، قابلیت و تکنالوژی طبی به لحاظ این که یک برنامه نوپا است، در ابتدا امکان دارد که خلل و یارکود جزئی را در برنامه‌های آموزشی و اداری به بار بیاورد ولی در درازمدت به یک فرصت تبدیل خواهد شد و از پراکندگی، موازی کاری و هدر رفتن انرژی مضاعف همکاران تدریسی و اداری جلوگیری نموده و موجب انسجام، هماهنگی و رونق بیشتر فعالیت‌ها خواهد شد.

پیام خاتم: تابستان ۱۴۰۰ کشور با تحولات سیاسی بنیادی مواجه شده و نظام سیاسی تغییر کرد، این تغییرات چه تأثیری بر وضعیت دانشگاه خاتم النبیین ﷺ، اساتید و دانشجویان آن برجای گذاشت؟

دکتر اسکندری: بدون تردید هر تحولی اعم از سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تأثیرات (مثبت و یا منفی) خاص خود را دارد. پوهنتون خاتم النبیین ﷺ به عنوان عضو از جامعه علمی کشور نیز از تغییر نظام سیاسی کشور متأثر شده و تا حدودی فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشگاه با چالش‌هایی مواجه شده است. وضعیت شکننده

انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی

سید علی شریفی

رئیس انستیتوت

پیام خاتم: لطفاً خود را برای خوانندگان پیام خاتم معرفی کنید؟

آقای شریفی: با درود و سلام محضر شما همکار گرامی جناب دکتر مهدوی و خوانندگان گرامی، بنده سید علی شریفی فارغ التحصیل سال ۱۳۸۵ دانشکده فارمسی دانشگاه کابل هستم، بعد از فراغت از تحصیل به مدت ۱۵ سال در کلینیک جامع علیاتو ولسوالی جاغوری فعالیت داشته و در ضمن از سال ۱۳۹۳ به بعد با انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ جاغوری نیز همکار بوده و ریاست دپارتمنت فارمسی آن را بر عهده داشتم.

پیام خاتم: انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین غزنی در چه سالی فعالیتش را آغاز کرده است و شما از چه زمانی ریاست آن را به عهده گرفته اید؟

آقای شریفی: انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی از سال ۱۳۹۱ به بعد، به حیث یک نهاد علمی و تحصیلی خصوصی در ولایت غزنی، به طور رسمی ایجاد گردیده و فعالیتش را آغاز نمود و در ۱۷ میزان ۱۴۰۰ از سوی ریاست محترم دانشگاه خاتم النبیین ﷺ جناب دکتر حبیبی ریاست و مسئولیت آن بر عهده من گذاشته شد.

پیام خاتم: در مورد امکانات، انستیتوت چه امکانات و خدماتی را در اختیار محصلان قرار می دهد؟

آقای شریفی: انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی به دلیل برخورداری از ساختار منسجم و انعطاف پذیری بالا، یکی از انستیتوت های بسیار مستعد برای هرگونه برنامه تحولی و تغییر رو به تکامل است. این انستیتوت از استادان باتجربه برخوردار بوده و دروس خود را به صورت تیوری و عملی به صورت همزمان به پیش می برد. همچنین از یک شفاخانه کدري برخوردار است و با شفاخانه ملکی غزنی نیز هماهنگی دارد تا دانشجویان به صورت گروهی تنظیم و در این شفاخانه ها دروس عملی خود را نیز پیگیری نمایند. مضاف بر این کتابخانه مجهز با منابع غنی و بروز و نیز سالن مطالعه برای دانشجویان دارد و محصلان انستیتوت از این لحاظ نیز تأمین می باشند.

پیام خاتم: در مدت ریاست شما چه مشکلات و چالش هایی دامن گیر انستیتوت بوده است؟ و شما چه اقداماتی برای کاستن از میزان مشکلات انجام داده اید؟

آقای شریفی: بدهی است هر نهاد علمی بعضاً با مشکلات و چالش هایی روبرو می شوند. بزرگ ترین چالش انستیتوت نرفتن دانشجویان برای فراگیری کارهای عملی در شفاخانه ملکی و داشتن صنوف عملی مشترک با دانشکده طب بود و خوشبختانه هردو مشکل رفع شده و فعلاً دانشجویان ما هم شفاخانه می روند و هم اسکلب مجهز و جداگانه برای کارهای عملی شان دارند که تمام مواد آن مطابق لایحه وزارت محترم صحت عامه جدیداً مهیا و خریداری شده اند.

پیام خاتم: در مورد دستاوردهای انستیتوت، لطفاً برای خوانندگان پیام خاتم کمی توضیحاتی ارائه نمایید؟

آقای شریفی: انستیتوت

علوم صحی خاتم در دو دور

حدود ۸۰ دانشجویان از رشته

قابلگی فارغ داده و تقدیم

جامعه نموده است، در

حدود ۱۸۰ دانشجوی دیگر

مشغول فراگیری دروسشان

انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی به دلیل

برخورداری از ساختار منسجم و انعطاف پذیری بالا، یکی

از انستیتوت های بسیار مستعد برای هرگونه برنامه تحولی

و تغییر رو به تکامل است.

پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی کانون انتقال اطلاعات و مهارت‌ها به نسل جدید

مولوی قریشی

از علما و اساتید پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی

پیام خاتم: لطفاً خود را برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

مولوی قریشی: مولوی سید عبدالصبور قریشی هستم، در مسجد جامع حضرت سرور کائنات ایفای وظیفه نموده و مسئولیت مدرسه انوارالاسلام را نیز بر عهده دارم.

پیام خاتم: چند مدت است که با پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی همکاری دارید و این همکاری در چه بخش‌هایی می‌باشد؟

مولوی قریشی: مدت ده سال است که در پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی رفت و آمد داشته و با این نهاد علمی و فرهنگی، در بخش‌های مختلف و از جمله در حوزه تدریس مضامین دینی، همکاری دارم.

پیام خاتم: به عنوان یک عالم دین و استاد دانشگاه، وضعیت علمی و فرهنگی را در غزنی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مولوی قریشی: وضعیت علمی و فرهنگی در غزنی، قبلاً با مشکلات بیشتری مواجه بود؛ امروزه با تأسیس مراکز بزرگ علمی و مساعد شدن زمینه تعلیمات عمومی و تخصصی مساعد شده، رشد نموده و رو به بهبودی است.

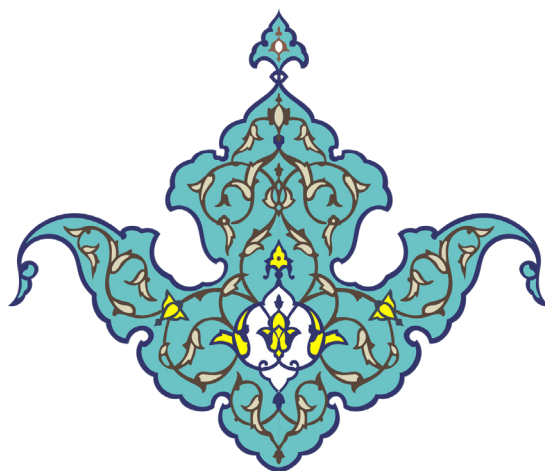
است.

پیام خاتم: آیا تحولات سیاسی کشور که به گردش قدرت انجامید، بر فعالیت انستیتوت و محصلان آن تأثیر منفی داشته است؟

آقای شریفی: اگر بگویم تحولات سیاسی اخیر در کشور روی همه نهادهای علمی تأثیر منفی داشته است، شاید گزافه‌گویی نباشد؛ با آنهم ریاست محترم دانشگاه وضعیت اقتصادی جامعه را در نظر گرفته و با وضع تخفیف ویژه برای دانشجویان تا جایی جبران مشکل نموده است.

پیام خاتم: در آخر اگر پیام و حرف خاصی داشته باشید، بفرمایید؟

آقای شریفی: سپاس ویژه دارم از مسئول مجله خاتم، انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی تنها انستیتوت جوان و جامع در سطح ولایت غزنی و با سپری شدن یک و نیم سال از آغاز دوباره این نهاد، هم اکنون با همه امکانات در خدمت جامعه خود قرار داشته و از خانواده‌های محترم دیار ثنایی برای اعتمادشان جهان سپاس را دارد.

تعیین هدف، برنامه‌ریزی و تلاش؛ رموز سه گانه موفقیت

شفیق الله نجیب‌زاده

اول نمره عمومی دانشگاه،

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای خوانندگان

نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

نجیب‌زاده: بنام خداوندی که از نسبت قطر بر محیط آگاه است. شفیق الله هستم فرزند نجیب‌الله و نجیب‌زاده تخلص می‌کنم. در سال ۱۳۷۹ در مرکز شهر غزنی به دنیا آمدم. در سال ۱۳۹۶ خورشیدی از مکتب لیسه عالی سنایی به درجه اعلی فارغ‌التحصیل شدم. از آنجا که علاقمندی شدید به رشته طب معالجوی داشتم، در سال ۱۳۹۷ خورشیدی وارد دانشگاه خاتم‌النبیین علیه‌السلام شعبه غزنی گردیدم. اکنون (سال ۱۴۰۰ خورشیدی) دانشجوی صنف چهارم دانشکده طب معالجوی هستم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۹ به عنوان اول نمره عمومی دانشگاه انتخاب شدید، این موفقیت چگونه به دست آمد؟

نجیب‌زاده: سه راه ساده برای رسیدن به موفقیت وجود دارد؛ تعیین هدف، برنامه‌ریزی و تلاش برای رسیدن به هدف. من به همین شکل عمل کردم. طبق فرمایش قرآن کریم «وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى».

پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه درس خواندن، مطالعه و آمادگی تان جهت امتحانات برای خوانندگان نشریه توضیحی ارائه نمایید؛ ممکن است برای خیلی‌ها الگو باشید و آن‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه‌تان

پیام خاتم: چه توصیه و پیشنهادی برای بهبودی وضعیت علمی و فرهنگی این ولایت دارید؟

مولوی قریشی: توصیه و پیشنهاد ما برای بهبود وضعیت علمی و فرهنگی ولایت غزنی این است که از مراکز علمی و فرهنگی باید حمایت شود و این مراکز با توسعه یابند. در اینصورت ما شاهد شکوفایی وضعیت علمی و فرهنگی در این ولایت خواهیم بود.

پیام خاتم: نقش پوهنتون خاتم‌النبیین شعبه غزنی را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مولوی قریشی: به نظر من پوهنتون خاتم‌النبیین علیه‌السلام شعبه غزنی نقش ارزنده و سازنده‌ای را در بهبودی افکار و رفتار مردم ایفا نموده است، از منظر وحدت و تقریب اسلامی هم جامعه را بهم نزدیک کرده است و به عنوان کانون انتقال اطلاعات و مهارت‌ها به نسل جدید، در این ولایت، عمل نموده است.

پیام خاتم: در آخر اگر پیام خاصی داشته باشید، بفرمایید؟

مولوی قریشی: پیام ما به خوانندگان عزیز این نشریه این است که در این عصر، وظیفه اساسی ما حراست از وحدت کلمه و انگیزه اسلامی است.

مقدمه

انسان‌ها با تشویق روحیه می‌گیرند، مثبت اندیش می‌شوند و در پیمایش رفتار و مسیر تکامل بخش با انگیزه، نیرومند و مصمم‌تر از قبل می‌گردند. اینجاست که استعدادها شکوفا شده، خلاقیت‌ها گل می‌کند. براین اساس تشویق از دانشجویان موفق و برتر از سیاست‌های همیشگی دانشگاه خاتم‌النبیین شعبه غزنی بوده و هست که همه ساله و به شیوه‌های متفاوتی صورت می‌گیرد. مصاحبه و گفتگو با این عزیزان و پخش و نشر آن از طریق نشریه دانشجویی پیام خاتم، یکی از این شیوه‌هاست که علاوه بر ارج گزاری تلاش آن‌ها و معرفی آنان به جامعه، به عنوان چهره‌های موفق تحصیلی، نکات قابل استفاده‌ای برای سایر دانشجویان عزیز نیز می‌تواند داشته باشد و رمز و راز موفقیت تحصیلی را، با توجه به تجارب و روش‌های مطالعاتی این عزیزان، ارائه نماید و در معرض استفاده سایر دانشجویان قرار دهد.

باشند؟

نجیب زاده: من عادت دارم تمام درس‌هایی را که می‌خوانم، یادداشت برداری و خلاصه‌نویسی کنم و آن را هر روز با خود تکرار نمایم، تا جایی که موضوعی از آن برایم مبهم و گنگ نماند. من عادت دارم شب از ساعت ۷ الی ۹ درس بخوانم، بعداً الی ساعت ۲ شب استراحت می‌کنم، از ساعت ۲ شب (وقت فیض و برکت) الی بعد از نماز صبح مطالعه نموده و دوباره ۱ ساعت استراحت می‌کنم. بعد طبق معمول روزانه به سائر کارهای خود می‌پردازم. علاوه بر این، نظر به فرصت، روزانه ۲ ساعت مطالعه دارم یعنی در مجموع در يك شبانه‌روز ۸ ساعت مطالعه می‌کنم و این ۸ ساعت را بالای سه مضمون خود تقسیم می‌نمایم. شاید ساده به نظر برسد ولی تأکید می‌کنم، این مداومت در کار است که موفقیت را رقم می‌زند و همین رمز پیروزی و موفقیت من است. چنانکه پیامبر راستگو فرمودند؛ بهترین عمل آن است که همیشگی باشد گرچه اندک باشد.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌هایی برای سایر دانشجویان دارید؟

نجیب زاده: به اصلاح خود بپردازید و بنده خوبی برای خداوند باشید. سخنان منفی اطرافیان را نادیده بگیرید. در انتخاب دوست و رفیق دقت نموده و با افراد مثبت نگر و پرهیزگار در ارتباط باشید. سخت تلاش کنید، زحمت بکشید و درس بخوانید و به خصوص در کنار دروس تخصصی مطالعه خارجی داشته باشید و اطلاعات عمومی‌تان را افزایش دهید. در اخیر يك جمله سازنده‌ای برایتان می‌گویم که از استاد بزرگ خود شنیدم؛ شرایط‌تان را مقصر ندانید و خود را با کسی مقایسه نکنید، شما فقط بهترین استفاده را از شرائط فعلی‌تان بکنید و کوشش کنید بهترین نوع از خودتان در شرائط خودتان باشید؛ در آن صورت شما قهرمان واقعی زندگی خودتان خواهید بود.

پیام خاتم: چرا پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

نجیب زاده: می‌خواهم صادق باشم؛ من تك فرزند خانواده هستم، در مقطع زمانی اخذ کانکور پدرم در يك حادثه المناك مظلومانه به شهادت رسید، به خاطر سرپرستی

فامیل نتوانستم در امتحان کانکور اشتراك نمایم و خارج از ولایت خود (غزنی) به تحصیلاتم ادامه دهم. باز خدا را شکر که چنین زمینه تحصیلی توسط پوهنتون خاتم برایم فراهم شد و من توانستم بدون اینکه از خانواده دور شوم، به رشته دلخواهم ادامه تحصیل دهم. صمیمانه از دست‌اندرکاران این دانشگاه ممنونم. امیدوارم قدر این نعمت را بجا آورم. می‌خواهم بگویم این پوهنتون خاتم بود که ما را کمک کرد تا به سوی آرزوهایمان يك قدم جلوتر برداریم و برای ما افتخار و خرسندی بزرگی است که جزء از خانواده‌ای خاتم هستیم.

پیام خاتم: بعد از ورود به پوهنتون خاتم، فضا و امکانات پوهنتون خاتم را چگونه یافتید؟

نجیب زاده: من همیشه سعی کردم جانب حق را بگیرم و در اینجا نیز حرفم این است که فضای دانشگاه با وجودی اینکه به دور از تبعیض است، ولی در عرصه محیط درسی متأسفانه که نامناسب است؛ زیرا موقعیت دانشگاه در داخل شهر و بازار قرار گرفته و محصلین از سرو صداهای موجود بازار در داخل صنوف درست تمرکز کرده نمی‌توانند؛ ولی فضای مملو از صمیمت بین مسئولین و محصلین واقعاً غیرقابل چشم‌پوشی است. نکته دیگر اینکه ما دانشگاه خاتم را خانه دوم خود می‌دانیم؛ انتظار ما این است که در عرصه تشویق و ترغیب دانشجویان ممتاز توجه بیشتر صورت گیرد. اگر چه همیشه این کار صورت گرفته، ولی جا دارد بهتر از این شود. این کار باعث رشد استعدادها شده و به شکوفایی‌شان خواهد افزود.

پیام خاتم: نقش پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نجیب زاده: علم برتر است و جز اشخاص برتر آن را نشر و پخش نمی‌کند. هویدا و روشن است هر آدرسی که در صدد انتشار علم باشد، حتماً آن آدرس نزد مردم محبوب و نزد خدا معزز است. دانشگاه خاتم در شهر غزنی برای باشندگانش نعمت و يك کانون آموزشی قابل قدر است؛ تأثیرات مثبتش بر ساکنان این شهر پوشیده نیست. البته این ظرفیت درش وجود دارد که بهتر از این باشد.

از همان جلسه اول درسی به استقبال امتحان می‌رفتم

نور احمد کریمی

اول نمره عمومی دانشگاه

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای دانشجویان معرفی نمایید؟

کریمی: نوراحمد کریمی متولد سال ۱۹۹۹ م ولایت میدان وردک

پیام خاتم: شما در سال ۱۳۹۹ ه ش، اول نمره عمومی دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی شدید. این موفقیت چگونه به دست آمد؟

کریمی: من مطالعه برایم یک اولویت بود؛ لذا وقت شناس بودم و سعی داشتم که روی درس‌هایم تمرکز نمایم و به موقع آن‌ها را مرور کنم. تلاش داشتم موضوع را فهم کنم. همچنین در صنف دقت داشتم و به مطالب استاد خوب گوش می‌دادم، مطالب ارائه‌شده را یادداشت‌برداری می‌کردم، در صنف فعال بودم و در قالب طرح سؤال

مشارکت داشتم و با اساتید روابط مثبت داشتم. علاوه بر این برای هر جلسه درس مطالعات گسترده انجام می‌دادم. این‌ها باعث موفقیت من شد.

پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه درس خواندن، مطالعه و آمادگی‌تان جهت امتحانات برای خوانندگان

نشریه توضیحی ارائه بفرمایید؛ ممکن است برای بعضی‌ها الگو باشید و آن‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه‌تان باشند؟

کریمی: همان‌گونه که تذکر رفت، من اجازه نمی‌دادم درس‌هایم تلبار شود، هر درس را در روزش مطالعه می‌کردم و در شب‌های امتحانی فقط درس‌ها را مرور می‌کردم. به عبارت دیگر، در واقع از همان جلسه اول درسی به استقبال امتحان می‌رفتم. ممکن نیست که در طول ترم درس نخوانید، شب امتحان تازه یاد کتاب و جزوه بینوا کنید و بعد هم انتظار موفقیت در امتحان را داشته باشید. من در طول ترم با یک برنامه صحیح سراغ درس‌ها می‌رفتم. دیگر اینکه فقط به جزوات و چپترهای درسی اکتفا نمی‌کردم، منابع تکمیلی را مطالعه می‌کردم.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌های برای سایر دانشجویان دارید؟

کریمی: پیام من به دانشجویان عزیز این است که موفقیت در تحصیل چیزی نیست که دیگران از تو انتظار دارند، بلکه چیزی است که تو باید به آن بی‌اندیشی. خودت باید تصمیم‌گیری و شهامت و استقامت درس خواندن و اندیشیدن داشته باشی. دیگر باید به خود اعتماد داشته باشید. این دست موفقیت‌ها کار سختی نیست، کافی است همت و اراده به خرج دهید تا بفهمید که چقدر به شما نزدیک است، نزدیک‌تر از آنی که فکرش را می‌کنید.

پیام خاتم: چرا پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

کریمی: چون دانشگاه خاتم النبیین ﷺ با داشتن نیروی انسانی متخصص، جوان

و پرتلاش، در جمع دانشگاه برتر و با اعتبار اکادمیک، در سطح کشور محسوب می‌گردد.

پیام خاتم: بعد از ورود به پوهنتون خاتم، فضا و امکانات را چگونه یافتید؟

کریمی: واقعاً عالی است.

من مطالعه برایم یک اولویت بود؛ لذا وقت شناس بودم و سعی داشتم که روی درس‌هایم تمرکز نمایم و به موقع آن‌ها را مرور کنم. تلاش داشتم موضوع را فهم کنم. همچنین در صنف دقت داشتم و به مطالب استاد خوب گوش می‌دادم، مطالب ارائه‌شده را یادداشت‌برداری می‌کردم، در صنف فعال بودم و در قالب طرح سؤال مشارکت داشتم و با اساتید روابط مثبت داشتم. علاوه بر این برای هر جلسه درس مطالعات گسترده انجام می‌دادم. این‌ها باعث موفقیت من شد.

خاتم النبیین ﷺ؛ پوهنتونی بدور از تعصب و خطبندی‌های ناسالم

نادیه ملک زاده؛

دانش‌آموخته علوم طبی

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای خوانندگان

نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

ملک زاده: نادیه ملک زاده هستم یک تن از دانشجویان پوهنتون خاتم النبیین ﷺ. در سال ۱۳۹۶ وارد این دانشگاه شده و در طی چهار سال تحصیل الحمدلله موفق بوده و به عنوان یکی از دانشجویان برتر دانشگاه بارها مورد تقدیر ریاست محترم دانشگاه قرار گرفته‌ام.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۹ به عنوان دوم نمره عمومی انتخاب شدید، این موفقیت چگونه به دست آمد؟

ملک زاده: پشتوانه این موفقیت، زحمات زیاد، شوق و علاقه زیاد به رشته تحصیلی‌ام و قبل از همه کمک و لطف خداوند بود.

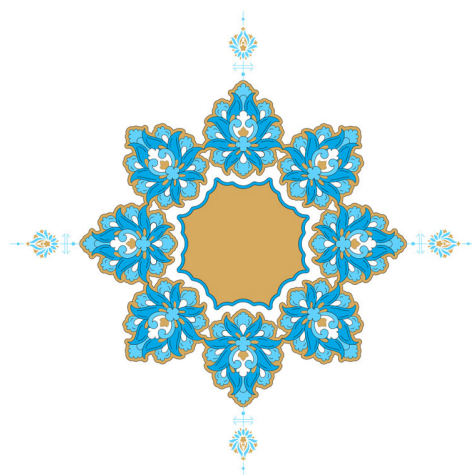
پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه درس خواندن، مطالعه و آمادگی تان جهت امتحانات برای خوانندگان نشریه توضیحی ارائه نمایید، ممکن است برای بعضی‌ها الگو باشید و آن‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه تان باشند؟

ملک زاده: من درس‌های خویش را به صورت روزانه مطالعه می‌کردم. بسیار برایم راحت و دلچسپ می‌شد. در صنف هم درس‌هایی را که استاد تشریح میداد با دقت کامل گوش می‌دادم و نکات مهم درس را یادداشت می‌نمودم. نکاتی که برایم مشکل بود با سؤال کردن از استاد مربوط حل

همان‌گونه که انتظار داشتم، اساتید متخصص در حد داکتر و ماستر، تدریس معیاری، کتابخانه غنی، فضای ارزشی... از جمله فرصت‌هایی است که در این دانشگاه موجود بوده و این دانشگاه را برای جویندگان علم و دانش جذاب ساخته است.

پیام خاتم: نقش پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

کریمی: این دانشگاه با تربیت نسل جوان متخصص و متعهد و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز جامعه در بخش‌های مختلف، نقش بی‌مانندی، به خصوص در سطح ولایت غزنی، دارد. جا دارد که به نوبه خودم از تلاش‌های صادقانه و دلسوزانه ریاست محترم دانشگاه، همکارانش در بخش‌های مختلف اداری و اساتید فرهیخته و توانمند این دانشگاه تشکر و قدردانی نمایم.

می‌کردم. در خانه هم زمان مناسب و فضای آرام را برای مطالعه انتخاب و با فکر آرام درس می‌خواندم. در زمان امتحانات، قبل از شروع امتحانات درس‌ها و مضامین درسی را تقسیم بندی نموده و به صورت روزانه هر مضمون را مطالعه می‌کردم. لذا در ساعت و روز امتحان دلهره نداشتم؛ چون با آمادگی کامل وارد امتحان می‌شدم. **پیام خاتم:** به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌هایی برای سایر دانشجویان دارید؟

ملک زاده: دانشجویان باید در قدم اول در انتخاب رشته تحصیلی دقیق باشند و رشته‌ای را انتخاب کنند که به آن علاقه داشته و باور داشته باشند که توانایی پیش بردن آن رشته را دارند. در قدم دوم باید موضوعات مهم دروس خویش را به صورت روزانه مطالعه کنند تا یک دفعه‌ای در شب امتحان بالای شان فشار نیاید؛ چون حافظه انسان قادر به یادگیری و حفظ معلومات بیش از حد معمول در یک شب نیست. دیگر اینکه در روزهای امتحان کوشش کنند که استرس را از خود دور سازند و با اعتماد به نفس و آمادگی کامل قبلی وارد امتحان شوند. **پیام خاتم:** چرا پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

ملک زاده: یک دلیلش این است که پوهنتون خاتم دارای فضای کاملاً آموزشی بدور از تعصبات و خط بندی‌های ناسالم است. دلیل دیگرش این بود که این مرکز دارای اساتید متخصص و با درجه بالای تحصیلی هستند. دلیل سومش فضای مناسب و آرامی است که در پوهنتون خاتم برای دختران ایجاد شده است. این مسئله در جلب اعتماد خانوادها هم تأثیر زیادی دارد.

پیام خاتم: بعد از ورود به پوهنتون خاتم فضا و امکانات پوهنتون خاتم را چگونه یافتید؟

ملک زاده: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ دارای فضای مناسب برای درس، صنف مجز دارای ال ای دی و همچنین دارای لابراتوار مجهز و مدرن است. استادان با تجربه و خوب دارد و در مجموع خاتم النبیین ﷺ نسبت به دیگر پوهنتون‌ها از امکانات بهتری برخوردار است و این همان چیزی است که من انتظار داشتم.

پیام خاتم: نقش پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ملک زاده: پوهنتون خاتم النبیین ﷺ دارای نام نیک است. از هر دانشجو و یا فامیل دانشجویان که در این دانشگاه پر افتخار تحصیل کرده‌اند، سؤال شود، همه از خوبی‌های این دانشگاه یاد کرده و می‌کنند. واقعاً این دانشگاه نقش مؤثری را در تعلیم و تربیت فرزندان جامعه بازی کرده و نیروهای سالم و توانمند متعهد و متخصص را به جامعه افغانستان تقدیم نموده است.

من درس‌های خویش را به صورت روزانه مطالعه می‌کردم. بسیار برایم راحت و دلچسپ می‌شد. در صنف هم درس‌هایی را که استاد تشریح میداد با دقت کامل گوش می‌دادم و نکات مهم درس را یادداشت می‌نمودم. نکاتی که برایم مشکل بود با سؤال کردن از استاد مربوط حل می‌کردم. در خانه هم زمان مناسب و فضای آرام را برای مطالعه انتخاب و با فکر آرام درس می‌خواندم. در زمان امتحانات، قبل از شروع امتحانات درس‌ها و مضامین درسی را تقسیم بندی نموده و به صورت روزانه هر مضمون را مطالعه می‌کردم.

هیچ‌گاه برای درجه، نمره و کسب رتبه وارد درس و بحث نشویم

تمنا نوری

اول نمره دانشکده حقوق و علوم سیاسی،

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای خوانندگان

نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

نوری: تمنا نوری بنت محمد دین هستم و در قلعه
امیرمحمد خان ولایت غزنی زندگی می‌کنم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۹ عنوان اول نمره
دانشکده حقوق را به دست آوردید، این موفقیت چگونه
به دست آمد؟

نوری: با سعی و تلاش فراوان زحمات شبانه‌روزی با
اشتراک در سمینارها، تحقیق‌ها و مسابقه کتاب‌خوانی
که از طرف پوهنتون برگزار می‌شد به این موفقیت رسیدم.
پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه‌ی درس خواندن، مطالعه
و آمادگی‌تان جهت امتحانات برای خوانندگان نشریه
توضیحی ارائه نمایید؛ ممکن است برای خیلی‌ها الگو
باشید و آن‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه‌تان
باشند؟

نوری: من هرگز در شب و روزهای که امتحانات نزدیک
بود مطالعه نمی‌کردم، فقط روزهای که درس داشتیم خوب
مطالعه می‌کردم و زحمت می‌کشیدم؛ زیرا من نه برای
امتحان، بلکه برای فهم مطلب و موضوع درس می‌خواندم
و فکر می‌کنم که این روش در موفقیت‌م تأثیر جدی داشته
است.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌هایی

برای سایر دانشجویان دارید؟

نوری: حرف من به تمامی دانشجویان عزیز این است که
هیچ‌گاه برای درجه، نمره و کسب رتبه وارد درس و بحث
نشویم؛ ما باید با این هدف درس بخوانیم که نسبت به
حوزه تخصص‌مان آگاهی درست، کامل و جامع کسب
نماییم و با این هدف درس بخوانیم که در دایره توان
و تخصص‌مان در تغییر و بهبود سطح زندگی خود،
اطرافیان و حتی جامعه‌مان نقش ارزنده‌ای ایفا کنیم.

پیام خاتم: چرا پوهنتون خاتم‌النبین علیه‌السلام را برای تحصیل
انتخاب کردید؟

نوری: من از طریق بورسیه معرفی شده بودم.

پیام خاتم: بعد از ورود به پوهنتون خاتم، فضا و امکانات
پوهنتون خاتم را چگونه یافتید؟

نوری: فضای آرام، پر از صمیمت، احترام متقابل محصل
و استاد، فضای برای رشد استعداد، فضای به دور از هر
نوع تبعیض و بی‌عدالتی.

پیام خاتم: نقش پوهنتون خاتم‌النبین علیه‌السلام را در جامعه
چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نوری: پوهنتون خاتم‌النبین علیه‌السلام در غزنی نقش برجسته‌ای
داشته است به خصوص که در ولایتی مثل غزنی خانم‌ها
از لحاظ تحصیلی با چالش رو برو بودند و هستند؛ این
پوهنتون به عنوان اولین پوهنتون خصوصی در غزنی
به خوبی توانست که اعتماد خانواده‌ها را جلب کند
و خانم‌های زیادی موفق شدند که از این فرصت استفاده
نموده و ظرفیت فکری و علمی خودشان را افزایش دهند.

پیام خاتم: در اخیر حرف خاصی اگر داشته باشید؟

نوری: حرف خاصی ندارم؛ فقط از تمامی اساتید خوبم
و از جمله خود شما از صمیم قلب تشکر می‌کنم که برای
ما دلسوزانه زحمت می‌کشیدید و فرصت تحصیل درست
و فرصت شکوفا ساختن استعداد را به من و دختران امثال
من دادید و ما توانستیم با استفاده از شرایط فراهم شده افق
ذهنی‌مان را توسعه بخشیده و توانایی‌های خود را ثابت
سازیم. اساتیدی که اینجا از محضرشان استفاده کردیم
واقعاً دلسوز، مهربان و به معنای واقعی مانند پدر معنوی
ما بودند.

دو عنصری که انسان را به موفقیت می‌رساند...

بسم الله فطرت

اول نمره دانشکده اقتصاد

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای دانشجویان معرفی نمایید؟

فطرت: بسم الله فطرت هستم باشنده قریه قلاتی ولایت غزنی، دوره مکتب را در زادگاهم آغاز کردم و از صنف پنج تا صنف دوازده در لیسه ذکور خواجه احمد مشغول آموختن بوده و به عنوان اول نمره عمومی این لیسه فارغ شدم. در سال ۱۳۹۴ ه ش در پروسه رقابتی ۵ ماهه به نام مشعل معارف که از طرف نهاد سعادت به سرپرستی علامه شهید غلام جیلانی عرفانی برگزار گردیده بود، مقام اول را کسب نموده و لقب مشعل معارف را از آن خود کردم.

فارمسی را در انستیتیوت علوم صحنی عمر خوانده و در سال ۱۳۹۶ ه ش از آن فارغ شدم. همچنین زبان انگلیسی را در (USA Lincoln learning center) فراگرفتم و به درجه Alumni از آن فارغ شدم. علاوه بر این نرم افزارهای کمپیوتری را در ریاست مخابرات ولایت غزنی آموخته و به درجه اعلی از آن مدرک آموزشی دارم. از لحاظ کاری سه سال به حیث lead farmer در پروژه ملی باغداری و مال داری (NHLP) منصوب بودم و یک سال به حیث رئیس اتحادیه ملی کشاورزان افغانستان خدمت کردم. اکنون طالب العلم صنف دهم جامعه عالیہ عمریه و محصل سمستر چهارم اقتصاد دانشگاه خاتم النبیین ﷺ هستم.

پیام خاتم: شما در سال ۱۳۹۹ ه ش عنوان اول نمره عمومی دانشکده اقتصاد را به دست آوردید، این موفقیت چگونه

حاصل شد؟

فطرت: دو عنصری که در مسیر تحصیل علم انسان را به موفقیت می‌رساند، عبارت از خلوص نیت و کوشش است. انسان اگر اخلاص و نیت صفا نداشته باشد تنها با تلاش به موفقیت نمی‌رسد؛ چون سختی‌های که در راه کسب علم در افغانستان وجود دارد انسان بدون هدف را به شکست مواجه می‌کند و همچنان انسان با هدف درست و مشخص با توکل به خدا ولی بدون کوشش و تلاش هم نمی‌تواند در مسیر علم و هیچ مسیر دیگر به هدف برسد. بناءً نیت انسان در راه تحصیل علم نباید تنها به دست آوردن پول و تأمین بقیه خواہش انسانی باشد؛ بلکه هدف باید خدمت به دین اسلام و کافه مسلمانان بالأخص ملت مظلوم افغان باشد که با این نیت می‌توانیم راه و مسیر مقدس تحصیل را مقدس نگه داشته و به آسانی بر سختی‌های دروس فائق آمد و به کامیابی دست یافت. من در زندگی تحصیلی‌ام سعی کرده‌ام که خود را با این دو عنصر نزدیک سازم و این مسئله را در موفقیتم مؤثر می‌دانم.

پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه درس خواندن، مطالعه و آمادگی تان جهت امتحانات برای خوانندگان نشریه توضیحی ارائه بفرمایید؛ ممکن است برای بعضی‌ها الگو باشید و آن‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه تان باشند؟

فطرت: من برنامه درسی‌ام را یک روز قبل نگاه نموده و دروس را پیش مطالعه می‌کنم. در صنف حضور فیزیکی و روانی دوام دار داشته و تلاشم بر این است که در طول سال تحصیلی یک روز هم غیبت نداشته باشم. وقتی ساعت ۱۱:۳۰ ظهر به خانه برمی‌گردم قیلوله می‌کنم؛ بعد هم تا عصر مصروف کشاورزی و مال داری هستم که این مسائل خستگی را از من دور می‌کند. در شب‌ها دروس گذشته را مرور و برای دروس فردا آمادگی می‌گیرم. کوشش می‌کنم حصه سوم شب تا سحرگاه درس بخوانم؛ چون در این زمان ذهن برای پذیرش مطالب آمادگی بیشتری دارد. همچنین تلاشم بر این است که درس امروز را به فردا واگذار نکنم. با این روش من از دروس روزمره بسیار لذت می‌برم و هیچ‌گاه دروس برایم ایجاد خستگی و دل

پیام خاتم: چرا پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

فطرت: دانش‌آموختگانی که از پوهنتون خاتم النبیین ﷺ فارغ شده بودند واقعاً در مسلک خود پیش قدم بوده و ادب، اخلاق، صداقت و لیاقت آن‌ها نمونه بود. این مسائل باعث شد که من هم پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیلات عالی انتخاب نمایم.

پیام خاتم: بعد از ورود به پوهنتون خاتم، فضا و امکانات را چگونه یافتید؟

فطرت: باید صادقانه بگویم که پوهنتون خاتم النبیین ﷺ فضا و امکانات واقعاً مناسبی برای تحصیل دارد. از همه مهم‌تر اساتید کدر، مجرب و دلسوز پوهنتون خاتم برای ما یک نعمت بزرگ الهی است که باید همه دانشجویان شکر گذار این نعمت الهی باشند.

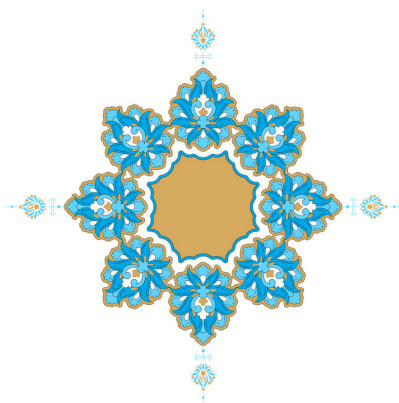
پیام خاتم: نقش پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

فطرت: پوهنتون خاتم النبیین ﷺ نماد تعهد و تخصص و مهد تعلیم و تربیه است، و در طول فعالیتش در غزنه باستان واقعاً شاهکار انجام داده است. بدون شک غزنویان مدیون قدرشناس خدمات توسعه جویانه پوهنتون خاتم النبیین ﷺ می‌باشند. نیروی متخصص و صادقی را که این پوهنتون به جامعه تقدیم کرده است، ولایت غزنی را حال هوای دیگری داده است. می‌توانم به صراحت بگویم که پوهنتون خاتم حیثیت دو چشم را در وجود غزنه باستان ایفا کرده، یعنی مشکلات و کاستی‌های علمی جامعه را درک کرده و به آن صادقانه پاسخ داده است. امید است که پوهنتون خاتم و دانش‌آموختگانش جایگاه علمی غزنه باستان را دوباره احیا کند.

سیاهی نکرده است. همچنین بعد از نماز عصر و صبح، به مطالعه کتاب‌های دینی، ادبی، تاریخی، سیاسی می‌پردازم. این کتاب‌ها افق ذهنی‌ام را باز نموده و در فراگیری بهتر کتاب‌های درسی مساعدت می‌کند. علاوه بر این‌ها از مسائل معنوی و عبادی هم استمداد می‌جویم؛ ذکر و عبادت خداوند متعال، تلاوت قرآن کریم و پرهیز از کارهای که قلب مؤمن را سیاه می‌کند (گناه) ... مضاف بر این‌ها با همه مردم به خصوص اساتید و هم‌مصنفی‌هایم به حد توان با خلق نیک و احترام رفتار می‌کنم، چون خلق نیکو راه دشوار تحصیل را برای یک محصل لذت بخش می‌کند. در زمان امتحان هم منابع را خوب مطالعه می‌کنم و با اعتماد به نفس کامل وارد صحنه امتحان می‌شوم. هرگز به نقل دل نمی‌بندم؛ چون نقل گرفتن در امتحان اعتماد به نفس را از بین می‌برد و امتحان را، هرچند آسان هم باشد، دشوار می‌کند.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌های برای سایر دانشجویان دارید؟

فطرت: وقت، جان و مال امانت الهی نزد انسان است و نباید نسبت به آن خیانت شود. قطعاً روزی می‌رسد که از این امانات سؤال شود. اینکه در کجا و چگونه مصرف کرده‌ایم! حال که ما راه کسب علم و دانش را برای مصرف این سه امانت الهی انتخاب کرده‌ایم، بایستی در حد توان از آن‌ها استفاده مفید کنیم. همچنین خانواده‌های ما با پذیرش زحمت زیاد، این فرصت را برای ما ایجاد نموده است. حال اگر ما غفلت کنیم و از فرصت‌های ایجاد شده خوب استفاده نکنیم باعث آزرده‌گی و ناامیدی آن‌ها نیز می‌شویم. حرف دیگرم به جوانان و هم‌نسلانم این است که نباید نسبت به حال زخمی وطن و زجری که مردم مظلوم ما می‌کشند، غفلت ورزیم؛ چون ما به عنوان جوان و محصل چشم امید این ملت هستیم. پس هرچه در توان داریم، برای کاهش آلام بی‌حساب این ملت تلاش کنیم. حرف سوم من به این عزیزان این است که در کنار تحصیل علم و دانش از خودسازی و تزکیه نفس غفلت نکنند و خود را مزین به اخلاق و ادب اسلامی نمایند. در برخورد با اساتید و هم‌مصنفی‌ها از تواضع و تقوا استفاده نماییم.

خاتم النبیین ﷺ چراغ فروزان علم و دانش در جامعه اکادمیک کشور

اسدالله شمس

سوم نمره دانشکده حقوق و علوم سیاسی

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

شمس: عرض سلام و وقت به خیر دارم خدمت کارمندان محترم نشریه پیام خاتم، امیدوارم لباس عافیت بر تن داشته باشید و از خداوند لایزال توفیقات شما را در عرصه خدمت‌گذاری به جامعه اسلامی افغانستان مسألت دارم. اسم کوچک بنده اسدالله و فامیلی‌ام شمس می‌باشد. متولد سال ۱۳۷۸ هستم، در قریه چراغ‌سنگ از توابع ولسوالی ناهور. فعلاً دانشجوی سال چهارم رشته حقوق در دانشگاه خاتم النبیین ﷺ هستم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۹ جزء دانشجویان برتر انتخاب شدید، این موفقیت چگونه به دست آمد؟

شمس: موفقیت درگرو علاقه

وانگیزه به رشته تحصیلی

است، تحقق این مهم اقتضاء

دارد که برنامه‌ریزی منظم

و مطالعات مستمر را انجام

دهیم. بنابراین کامیابی ریشه

در سخت کوشیدن دارد و هر

انسانی این مهم را مدنظر **باشد.**

بگیرد موفقیت خودش به

سراغش می‌آید.

پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه درس خواندن، مطالعه و آمادگی‌تان جهت امتحانات برای خوانندگان نشریه توضیحی ارائه نمایید؛ ممکن است برای خیلی‌ها الگو باشید و آن‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه‌تان باشند؟

شمس: روش که خودم در پیش‌گرفته‌ام و بنده را همواره یاری رسانیده است، مطالعات دروس به صورت روزانه بوده است، یعنی درس هر روز را در همان روز مطالعه و در کنار آن به منابع معرفی شده نیز اهتمام می‌ورزم. بسیاری از دانشجویان را می‌بینم که دروس خویش را فقط شب امتحان می‌خوانند و این حالت برای یک دانشجو نهایت تأسف‌آور است، دانشجو قرار که از نام آن پیداست باید همیشه در جستجوی علم باشد و به صورت هدفمندانه و برنامه‌ریزی شده مطالعه داشته باشد.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌هایی برای سایر دانشجویان دارید؟

شمس: حرف من این است که تا می‌توانید به درس و مشق پردازید. باور داشته باشید که این فرصت که شما دارید در اختیار همه نیست. این مهم را غنیمت بشمارید و از آن حد اکثر استفاده را بکنید. در غیر آن دچار خودفریبی و حسرت خواهید شد.

پیام خاتم: چرا پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

شمس: دانشگاه خاتم النبیین ﷺ چراغ فروزان علم و دانش در جامعه اکادمیک کشور است. این نهاد علمی با شعار تعهد و تخصص آغاز به فعالیت نمود و مدیریت سالم و استخدام اساتید متعهد و متخصص این

نهاد را تبدیل به پایگاه علمی **بسیاری از دانشجویان را می‌بینم که دروس خویش را فقط شب امتحان می‌خوانند و این حالت برای یک دانشجو نهایت تأسف‌آور است، دانشجو قرار که از نام آن پیداست باید همیشه در جستجوی علم باشد و به صورت هدفمندانه و برنامه‌ریزی شده مطالعه داشته** معتبر در داخل و خارج از کشور نموده است. این مسئله مهم‌ترین دلیل من برای انتخاب این دانشگاه است.

پیام خاتم: بعد از ورود به پوهنتون خاتم، فضا

موفقیت درگرو علاقه و انگیزه به رشته تحصیلی است، تحقق این مهم اقتضاء دارد که برنامه‌ریزی منظم و مطالعات مستمر را انجام دهیم. بنابراین کامیابی ریشه در سخت کوشیدن دارد و هر انسانی این مهم را مدنظر بگیرد موفقیت خودش به سراغش می‌آید.

کار امروز را به فردا مگذاریم

شریفه کوتوال

اول نمره انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

کوتوال: شریفه کوتوال هستم، در سال ۱۳۹۳ از مکتب نسوان حیدرآباد غزنی فارغ شدم. هرچند اصالتاً از ولایت ننگرهار هستم، ولی فعلاً باشنده شهر غزنی هستیم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۹ عنوان اول نمره انستیتوت را به دست آوردید، این موفقیت چگونه به دست آمد؟

کوتوال: با تلاش و پشتکار خودم، تشویقات خانواده، دوستان و اساتید محترم به دست آمد.

پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه‌ی درس خواندن، مطالعه و آمادگی‌تان جهت امتحانات برای خوانندگان نشریه توضیحی ارائه نمایید؛ ممکن است برای خیلی‌ها الگو باشید و آن‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه‌تان باشند؟

کوتوال: هر موفقیتی به تلاش، کوشش و پشتکار و مثبت نگری نیازمند است. علاوه بر این در موفقیت‌های درسی درک مفهوم یک مطلب خیلی مهم است. بعضی‌ها درس می‌خوانند که در امتحان موفق شوند و خط به خط به دنبال حفظند، این روش نادرست است. ما باید به دنبال فهم موضوع و مطلب و ابعاد آن باشیم. اگر این‌گونه حرکت کنیم، موفقیت تحصیلی خودبه‌خود حاصل می‌شود.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌هایی برای سایر دانشجویان دارید؟

کوتوال: حرف من این است که کار امروز را به فردا مگذاریم.

و امکانات پوهنتون خاتم را چگونه یافتید؟

شمس: من در سال ۱۳۹۷ وارد این دانشگاه شده بودم، در آن زمان ساختمان دانشگاه در پلان چهار بود بدون شک فضا داخلی و امکانات در آن وقت خیلی خوب بود ولی با تغییر ساختمان دانشگاه امکانات نیز کاهش پیدا کرد، ساختمان دانشگاه برای درس خواندن چندان مساعد نیست و آلودگی‌های صوتی آزار دهنده است. البته متوجه هستم که مسئولین محترم تلاش داشته و دارند که جای بهتری را تأمین کنند، اما متأسفانه در سال قبل با کارشکنی‌هایی مواجه شد. امیدوارم امسال جای مناسب‌تری در نظر گرفته شود.

پیام خاتم: نقش پوهنتون خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

شمس: بدیهی است که در جامعه‌ای مثل جامعه افغانستان که جهل و بی‌سوادی بیداد می‌کند، وجود چنین نهادهای علمی تأثیر بسیار مهم در جهت جهل زدایی و ترقی کشور دارد. به عنوان کسی که چهار سال در این دانشگاه تحصیل نموده‌ام، برای سایر رهپویان علم و معرفت توصیه من این است که برای ادامه‌ی تحصیل خاتم النبیین ﷺ را برگزینند.

با دوم نمره انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی صابره عالمی

دوم نمره انستیتوت علوم صحی غزنی

پیام خاتم: لطفاً به صورت اختصار خود را برای خوانندگان

نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

عالمی: صابره عالمی هستم، در سال ۱۳۹۷ از مکتب نسوان حیدرآباد غزنی فارغ و در سال ۱۳۹۹ وارد انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین ﷺ غزنی شدم.

پیام خاتم: شما در سال تحصیلی ۱۳۹۹ جزء دانشجویان برتر انستیتوت انتخاب شدید، چگونه به این موفقیت دست یافتید؟

عالمی: این موفقیت با لطف خداوند متعال، شوق و علاقه‌ای که به رشته تحصیلی‌ام دارم، تلاش و پشتکار خودم، حمایت‌ها و تشویقات خانواده و اساتید محترم به دست آمد.

پیام خاتم: لطفاً در مورد نحوه‌ی درس خواندن، مطالعه و آمادگی‌تان جهت امتحانات برای خوانندگان نشریه توضیحی ارائه نمایید؛ ممکن است بعضی‌ها خواهان شنیدن و استفاده از تجربه‌تان باشند؟

عالمی: من روش خاصی ندارم، فقط درس هر روز را به صورت دقیق، با فکر آرام و بدون استرس مطالعه می‌کنم و سعی می‌کنم مطلب را بفهمم.

پیام خاتم: به عنوان یک دانشجوی موفق چه گفتنی‌هایی برای سایر دانشجویان دارید؟

عالمی: از دانشجویان عزیز تقاضایم این است که

پشتکار و تلاش داشته باشیم و در برابر سختی‌ها مقاومت نموده و تسلیم نشویم.

پیام خاتم: چرا انستیتوت خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

کوتوال: در ولایت غزنی انستیتوت‌های دیگری هم وجود دارد؛ اما انصافاً انستیتوت خاتم از نظر علمی و سطح دانش بهترین است. به همین دلیل وارد فضای این انستیتوت شدم.

پیام خاتم: بعد از ورود به انستیتوت خاتم، فضا و امکانات آن را چگونه یافتید؟

کوتوال: اساتید این مرکز علمی را بسیار توانمند و دلسوز است که صادقانه برای رشد دانشجویان تلاش می‌ورزند، یافتم. راضی هستم و تشکر می‌کنم.

پیام خاتم: نقش انستیتوت خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

کوتوال: بسیار ارزنده و برای رشد فکری و علمی جامعه و حل مشکلات آن مؤثر و مفید. کافی است به دانشجویان فارغ این مرکز و مشغولیت‌های آن در بخش‌های مختلف جامعه توجه کنیم، به این واقعیت اعتراف می‌کنیم.

هر موفقیتی به تلاش، کوشش و پشتکار و مثبت‌نگری نیازمند است. علاوه بر این در موفقیت‌های درسی درک مفهوم یک مطلب خیلی مهم است. بعضی‌ها درس می‌خوانند که در امتحان موفق شوند و خط به خط به دنبال حفظند، این روش نادرست است.

درس هر روز را در روزش به صورت دقیق مطالعه نموده و مشکلاتشان را از طریق اساتید حل کنند و اینکه مثبت نگر باشند.

پیام خاتم: چرا انستیتوت خاتم النبیین ﷺ را برای تحصیل انتخاب کردید؟

عالمی: این انستیتوت در سطح ولایت غزنی از اعتبار بیشتری برخوردار بوده و پیشتاز است.

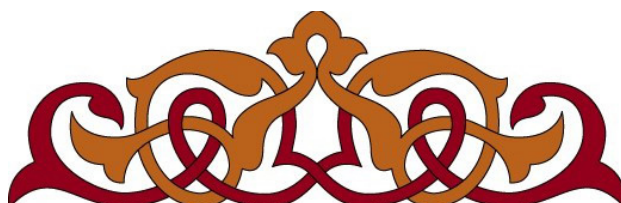
پیام خاتم: بعد از ورود به انستیتوت خاتم، فضا و امکانات آن را چگونه یافتید؟

عالمی: هرچند با توجه به شرایط فعلی خیلی خوب است، ولی تقاضایم از ریاست محترم دانشگاه این است که برای رشد بیشتر امکانات و سهولت‌های بیشتری را فراهم نماید.

پیام خاتم: نقش انستیتوت خاتم النبیین ﷺ را در جامعه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

عالمی: این مرکز فرصت تحصیلی و آموزشی خوبی را برای محصلین غزنی و ولسوالی‌های آن فراهم نموده است و دانشجویان زیادی را تربیت نموده است. به امید موفقیت بیشتر و پیشرفت علمی شان.

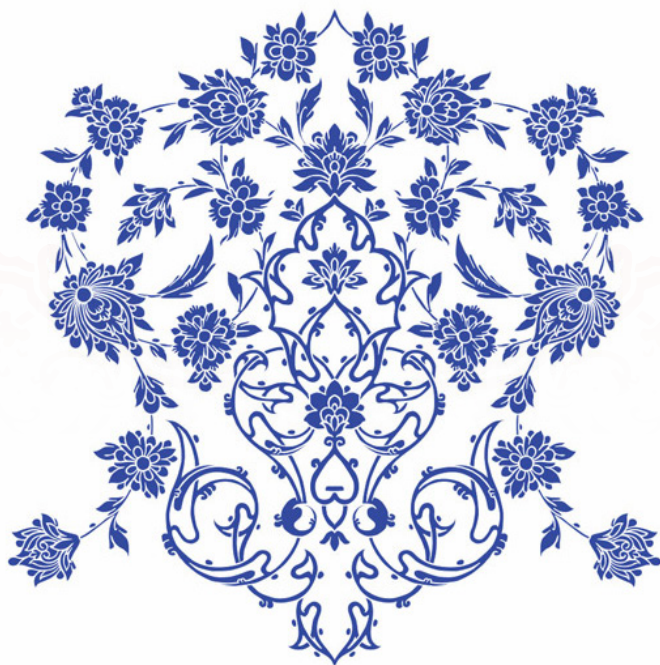
از دانشجویان عزیز تقاضایم این است که درس هر روز را در روزش به صورت دقیق مطالعه نموده و مشکلاتشان را از طریق اساتید حل کنند و اینکه مثبت نگر باشند.

مقالات

- * اصول رفتار سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر
- * اصول روابط خارجی حکومت اسلامی از دیدگاه آیت الله محسنی رحمته الله
- * شروع به جرم از منظر قوانین کیفری افغانستان
- * نقش سرمایه‌گذاری بر تعلیم و تربیت در توسعه اقتصادی کشورهای در حال توسعه
- * و.....

توجه! آنچه در این بخش آمده است، عمدتاً خلاصه یا فشرده منوگرافهایی است که توسط دانشجویان، تدوین شده است.

اصول رفتار سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر

رمضان مدقق

دانش‌آموخته علوم سیاسی

چکیده

در منابع دینی اسلام به صورت عام و در عهدنامه مالک اشتر به صورت خاص، اصول و ضوابط ویژه‌ای برای رفتار سیاسی حکومت اسلامی ذکر شده است. اینکه این اصول چه خواهد بود، مسئله این تحقیق است. پرسش اصلی مقاله این است که اصول رفتار سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر چگونه است؟ این تحقیق به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده و بر این فرضیه استوار است که اصول رفتار سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر در مسیر حفظ کرامت انسانی و شایسته‌سالاری... تصویر شده است.

کلیدواژه: اصول، رفتار سیاسی، عهدنامه مالک اشتر، کرامت ذاتی انسان، شایسته‌سالاری...

مقدمه

عهدنامه مالک اشتر از مهم‌ترین اسناد تاریخی است که در سازمان ملل متحد به عنوان اسناد حقوق بشری ثبت شده است. این عهدنامه که از منابع آموزه‌های اسلامی به حساب می‌آید، راجع به رفتار سیاسی اسلامی نکته‌های ارزشمندی دارد. حال پرسش اصلی این است که: اصول رفتار سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر چگونه است؟ سؤال‌های فرعی تحقیق هم این است که:

۱- اصل حفظ کرامت ذاتی انسان در عهدنامه مالک اشتر چگونه است؟

۲- اصل شایسته‌سالاری و انتقادپذیری در عهدنامه مالک اشتر چگونه است؟

۳- اصل مشاوره در عهدنامه مالک اشتر چگونه است؟ فرضیه تحقیق این است که اصول رفتار سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر در مسیر حفظ کرامت انسانی و شایسته‌سالاری... تصویر و بر حفظ کرامت ذاتی انسان، شایسته‌سالاری... تأکید شده است.

روش تحقیق ما توصیفی تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات هم کتابخانه‌ای و اسنادی است. رفتارهای سیاسی متفاوت حکومت‌های اسلامی در سراسر جهان ضرورت بازخوانی اصول رفتار سیاسی اسلامی را گوشزد می‌کند و تأکید بر عهدنامه مالک اشتر هم با توجه به جامعیت آن از یکسو و ویژگی‌های شخصیت صادرکننده آن از سوی دیگر است.

مفاهیم و مباحث کلی تحقیق

اصول: اصول جمع اصل است و به معنای آئین، دستورها، نظامات و قوانین آمده است (فرهنگ بزرگ جامع نوین (احمد، ۱۳۸۲: ۴۰).

رفتار سیاسی: رفتار سیاسی «به هر شکلی از شرکت (فردی یا جمعی) در فرایند سیاسی، یا هر فعالیتی که پیامدهایی سیاسی در ارتباط با حکومت و سیاست‌گذاری دارد اشاره می‌کند» (مارشال، ۱۳۸۸: ۸۹۲).

عهدنامه مالک اشتر: این عهدنامه از مهم‌ترین و طولانی‌ترین عهدنامه‌های علی بن ابی طالب، امام اول شیعیان، در نهج‌البلاغه است که برای مالک اشتر نخعی حاکم جدید مصر و از نامدارترین فرماندهان نظامی عرب نوشته شده و دستورات لازم در زمینه حکومت‌داری به وی داده شده است. در اهمیت این عهدنامه همین بس که به زبان‌های گوناگون ترجمه و شرح‌های بسیاری بر آن نگاشته شده است.

اصول رفتار سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر

در این عهدنامه اصول رفتار سیاسی کارگزاران حکومت اسلامی به گونه زیر طرح شده است.

۱. اصل حفظ کرامت ذاتی انسان: کرامت ذاتی انسان از مسلمات آموزه‌های اسلامی است که در آیات و روایات

متعددی مورد اشاره واقع شده است. امیرالمؤمنین علیه السلام نیز در عهدنامه مالک اشتر با صراحت به این مسئله پرداخته و خطاب به مالک آورده است که: «ولا تکونن علیهم سبعا ضاریا تغتنم اکلهم فانهم صنفان: اما اخ لك فی الدین و اما نظیر لك فی الخلق؛ همچون جانوری شکاری نسبت به رعیت نباش که خوردن اموال آنان را غنیمت بشماری، زیرا مردم بر دو دسته‌اند: دسته‌ای برادر دینی تو و دسته دیگر در آفرینش با تو همانند است (نهج البلاغه نامه ۵۳، ۱۳۸۱: ۱۴۲). البته برای امام علی (علیه السلام) این مسئله در حد شعار میان‌تهی نبود؛ وی باور عمیق نسبت به این مسئله داشته و در عمل خود به آن متعهد بود.

مواجهه وی با پیرمرد نصرانی که به صورت رقت باری گدایی می‌کرد و امام علی (علیه السلام) برایش مستمری ماهانه مقرر کرد، به خوبی این ادعا را ثابت می‌کند (عاملی، ۱۴۰۹: ۶۶). در مجموع کرامت ذاتی انسان یکی از اصول سیاسی اسلام در عهدنامه مالک اشتر بوده و امام علی (علیه السلام) هرگز انسان‌ها را به جرم مسلمان نبودن فاقد احترام نمی‌شمرد.

۲. اصل شایسته‌سالاری:

یکی از مسائل که در دین مبین اسلام به آن توجه شده مسئله شایسته‌سالاری است. بدین معنی که افراد نالایق را از کارهای کلیدی برداشته و افراد شایسته و لایق روی کار شود. امام علی (علیه السلام) در این مورد تأکید اکید به والیان‌ش دارد که جهت مدیریت حکومت افراد لایق، توانمند و با شایستگی بالا را استخدام نموده و در این مسیر هیچ شفاعتی جز کفایت و امانت را نپذیرد (نهج البلاغه، نامه ۴۱: ۱۵۷). به مالک اشتر هم توصیه می‌کند: «در رأس هر یک از امور و کارهایت سرپرستی بگمار که بزرگی کار بر او چیرگی نیاید و بسیاری کار آشفته‌اش نکنند» (اخوان کاظمی، ۱۳۸۱: ۱۶۰)، در بخش دیگر می‌فرماید: «مبادا

نیکوکار و بدکار در دیده‌ات یکسان باشند، با هر کدام آن گونه که شایسته‌ی او است رفتار کن». در واقع برابری نیکوکار و بدکار مخالف روح عدالت‌خواهانه و شایسته‌سالار اسلام و عامل مهمی در قتل انگیزه‌های تکامل و توسعه بخش کارگزاران نیکوکار است. بنابراین شایسته‌سالاری از اصول مهم دیگر رفتار سیاسی حکومت اسلامی در این عهدنامه است.

۳. اصل مشاوره: استبداد و خودرأیی آفت حکومت و جامعه است و آن را در سرایشی سقوط قرار می‌دهد. بر این اساس امیرالمؤمنین (علیه السلام) به طور مکرر خطر استبداد به رأی و لزوم مشورت در امور را گوشزد نموده است. وی خطاب به مالک اشتر

سفارش می‌کند که «مگو مرا امیر و مسلط بر شما گردانده‌اند، امر می‌کنم و باید اطاعت شوم، این تخیل افساد قلب است و تضعیف دین و خود را نزدیک کردن به دگرگونی‌ها (نهج البلاغه، نامه ۵۳، ۱۴۴). در جای دیگری نسبت به این موضوع می‌فرماید: «من استبد برأیه هلك و من شاور الرجال شاركها فی عقولها؛ کسی که استبداد رأی داشته باشد

هلاک می‌شود و کسی که با مردان مشورت کند در عقل آن‌ها شریک می‌گردد» (همان، کلمات قصار، ۱۳۸۱: ۲۸۶). اینکه چه کسانی مورد مشورت قرار گیرد و یا نگیرد، امام علی (علیه السلام) به مالک سفارش می‌کند که افراد بخیل، ترسو و حریص را مورد مشاوره قرار ندهد (همان، نامه ۵۳: ۱۴۸).

بنابراین مشاوره نیز از دیگر اصول رفتار سیاسی اسلامی است که در عهدنامه مالک اشتر مورد اهتمام قرار گرفته است.

نتیجه‌گیری

امام علی (علیه السلام) نخستین امام شیعیان و از چهره‌های

اصول روابط خارجی حکومت اسلامی از دیدگاه آیت‌الله محسنی

سید محمد آغا حسینی

دانش‌آموخته علوم سیاسی

چکیده

اصول روابط خارجی حکومت اسلامی از دیدگاه آیت‌الله محسنی، به عنوان یکی از عالمان و پژوهشگران بنام علوم دینی در جهان اسلام که به صورت عملی نیز درگیر مسائل سیاسی بوده، مسئله این تحقیق است. سؤال اصلی تحقیق این است که: اصول روابط خارجی حکومت اسلامی از دیدگاه آیت‌الله محسنی چیست؟ این تحقیق با روش توصیفی-تحلیلی و با این فرضیه انجام شده است که تعاون با ملیت‌های مسلمان، حفظ استقلال و نفی سبیل... از اصول مهم روابط خارجی حکومت اسلامی با کشورهای اسلامی و غیر اسلامی از دیدگاه آیت‌الله محسنی می‌باشد. یافته‌های تحقیق نشان داد که مفاهیم نامبرده شده از اصول مهم روابط خارجی حکومت اسلامی از دیدگاه ایشان می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: اصول، روابط، حکومت، حکومت اسلامی، آیت‌الله محسنی، اصل استقلال...

مقدمه

برقراری روابط خارجی در راستای تأمین منافع ملی از ضروریات و وظایف مهم حکومت‌ها می‌باشد. طبیعی است که ایجاد این روابط بر اصول و مبانی‌ای استوار باشد برخاسته از درون فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر جامعه. روابط خارجی حکومت اسلامی نیز بریده از این وضعیت

برجسته اسلامی است. وی در زمان حکومت و خلافتش در کوفه مالک اشتر نخعی را به عنوان والی به مصر فرستاده و منشوری را که راهنمای حکومت‌داری مالک به حساب می‌آمد و به عهدنامه مالک اشتر معروف شده است، برایش نوشت. برخی از اصول رفتار سیاسی اسلامی در این عهدنامه به روش توصیفی و تحلیلی مورد تفحص و تحقیق قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان داد که اهتمام به کرامت ذاتی انسان و بدون توجه به دین و آیین افراد، اولویت دادن به لیاقت و شایستگی‌ها در جذب و استخدام کارگزاران سیاسی و مشاوره و همفکری در مسائل مربوط به حوزه اجتماعی و سیاسی از جمله اصول رفتار سیاسی اسلامی است که در این عهدنامه به آن پرداخته شده و نسبت به مراعات آن توصیه شده است. این نتایج نشان می‌دهد که فرضیه اولیه تحقیق به اثبات رسیده است.

منابع:

۱. اخوان کاظمی، بهرام، کارآمدی و شاخصه‌های آن در اندیشه امام علی علیه السلام، حکومت علوی، کارگزاران، دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، قم، ۱۳۸۱ ش.
۲. آشتیانی، محمدرضا و امامی، محمدجعفر، ترجمه نهج البلاغه، زیر نظر مکارم شیرازی، قم، مدرسه امام علی بن ابی طالب علیه السلام، چاپ ۱۳، ج ۱-۲-۳، ۱۳۸۱ ش.
۳. سیاح، احمد، فرهنگ بزرگ جامع نوین (عربی به فارسی ۱-۲)، تهران خیابان انقلاب، انتشارات اسلام، چاپ منفرد، ۱۳۸۲ ش.
۴. شیخ حر عاملی، محمد ابن حسن، وسائل الشیعه، قم، مؤسسه آل‌البیت علیهم السلام، ج ۱۵، ۱۴۰۹ ق.
۵. مارشال، گوردون، فرهنگ جامعه‌شناسی، حمیرا مشیرزاده، نشر میزان، تهران، (۱۳۸۸ ش)،

نیست. آیت الله محسنی هم از عالمان و پژوهشگران بنام علوم دینی و اسلامی در جهان اسلام و درعین حال از جمله مبارزان و بازیگران عرصه سیاست به حساب می آید و در آثار خود نکاتی در مورد روابط خارجی حکومت اسلامی هم دارد. حال پرسش اصلی این است که: اصول حاکم بر روابط خارجی حکومت اسلامی از دیدگاه آیت الله محسنی چیست؟ سؤال های فرعی تحقیق هم این است که: ۱- اصول حاکم بر روابط خارجی حکومت اسلامی با کشورهای اسلامی چیست؟ ۲- اصول حاکم بر روابط خارجی حکومت اسلامی با کشورهای غیراسلامی چیست؟

فرضیه ما این است که تعاون و همکاری همه جانبه با ملت های مسلمان، حفظ استقلال و نفی سبیل... از اصول مهم روابط خارجی حکومت اسلامی با کشورهای مسلمان و غیرمسلمان از دیدگاه آیت الله محسنی می باشد. طرح این بحث از این لحاظ ضرورت دارد که روابط خارجی کشورهای اسلامی لزوماً بر پایه ارزش های اسلامی استوار باشد و این فقهای درگیر در مسائل علمی و عملی سیاست است که به تمام جوانب اشراق داشته و دیدگاه های راهگشا را مطرح می کنند. آیت الله محسنی از جمله چنین شخصیت هایی است.

این تحقیق به صورت توصیفی- تحلیلی صورت گرفته و مطالب آن به روش کتابخانه ای و اسنادی جمع آوری شده است. ضمن اینکه مطالب آن در سه قسمت مقدمه، متن و نتیجه گیری تحقیق ساماندهی شده است.

مفاهیم و مباحث کلی

اصول: اصول جمع اصل است و به معنای آئین، دستورها، نظامات و قوانین آمده است (معلوف، ۱۳۹۰، ج ۱: ۴۰).

روابط و روابط خارجی: روابط جمع رابطه بوده و به معنای پیوند و پیوستگی آمده است. پس روابط خارجی هم به معنای ایجاد پیوند و پیوستگی میان یک دولت با دولت دیگر در راستای تأمین منافع ملی است.

حکومت و حکومت اسلامی: حکومت به معانی مختلفی به کاررفته است. «تشکیلات سیاسی و اداری کشور و چگونگی و روش اداره یک کشور یا واحد سیاسی» و «مجموعه از سازمان های اجتماعی که برای تأمین

روابط طبقات اجتماعی و حفظ انتظام جامعه به وجود می آید» (علی آقا بخشی و مینو افشاری راد، ۲۷۵) از جمله تعاریفی است که برای این مفهوم گفته شده است. حکومت اسلامی هم به حکومتی گفته می شود که شناخت و برنامه ریزی مدیریتی آن متکی به منابع معرفتی جامع اسلام بوده و مرجعیت همه جانبه دین را پذیرفته است و اهداف و جهت گیری ها، قوانین، مقررات و ساختارها، شرایط کارگزاران و رفتارهای آن بر اساس منابع جامع دینی مشخص می گردد و دست کم در هیچ زمینه ای، با آموزه های دینی ناسازگار ننماید.

محمد آصف محسنی: آیت الله محمد آصف محسنی متولد قندهار و دانش آموخته علوم دینی در خارج و داخل افغانستان است. به خصوص در حوزه علمیه نجف از محضر نامدارترین عالمان دوره خود بهره برد. با شکل گیری کودتای کمونیستی و قیام ملی و جهادی مردم افغانستان به جهادیون پیوسته و سال ها رهبری حزب حرکت اسلامی را بر دوش گرفت. ایشان چه در دوره پیش از کودتای کمونیستی و چه در ادوار پس از آن و به خصوص در زمان حکومت حامد کرزای و اشرف غنی احمدزی خدمات علمی و فرهنگی بی مانندی را به جامعه افغانستان نمود. از آیت الله محسنی ده ها جلد کتاب علمی به میراث مانده و تنها کسی است که از حیث علمی به عنوان اکادمسین در افغانستان از ایشان یاد می شود.

اصول حاکم بر روابط خارجی حکومت اسلامی از نظر

آیت الله محسنی

این اصول در دو بخش قابل ردیابی و بررسی است.

۱. اصول حاکم بر روابط خارجی حکومت اسلامی با کشورهای اسلامی: در اینجا هم اصول زیر مورد توجه واقع شده است:

۱-۱. تعاون با ملت های مسلمان: رفتار و سیاست های حکومت های موجود در جهان اسلام، لزوماً همسویی با هویت، ارزش ها و بایسته های آموزه های اسلامی ندارد. این مسئله باعث شده است که بحث نحوه مواجهه و روابط با این دست کشورها توسط حکومت اسلامی مطرح شود. با توجه به این وضعیت آیت الله محسنی رحمته الله علیه با

حکام فاسق، ظالم و فاجر حرام است. این می‌طلبد که روابط حکومت اسلامی در چنین مواردی (در حد امکان) به صورت توجیهی و ارشادی، به دور از صمیمیت و به دور از ستیزه‌جویی و مداخلات عریان باشد. به خصوص که مصلحت حکومت اسلامی هم ایجاب می‌کند که از ستیز علنی و دشمن‌تراشی دوری شود (همان، ۱۰۷).

۲. اصول حاکم بر روابط خارجی حکومت اسلامی با کشورهای غیر اسلامی: در مورد روابط خارجی حکومت اسلامی با کشورهای غیرمسلمان اصول زیر مورد توجه ایشان است.

۱-۲. اصل استقلال و نفی

سبیل: این اصل از آیه شریفه

«وَلَنَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى

الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (نساء /

۱۴۱) منبعت است. بر اساس

قاعده و اصل نفی سبیل راه

هر نوع نفوذ و سلطه کفار بر

جوامع اسلامی در حوزه‌های

مختلف می‌بایست مسدود

شود. بر این اساس آیت‌الله

محسنی به سمت استقلال

و خودکفایی می‌رود

و می‌نویسد: «حکومت

اسلامی همان‌طور که به

صنعت و زراعت و خدمات

گوناگون مردم توجه می‌کند

باید برای حفظ استقلال کشور و دفاع از مکتب و جان

مردم نیز سعی ممکن را به عنوان يك وظیفه دینی... به

عمل آورد (محسنی، ۱۴۱۱، ج ۱: ۶۳-۶۲). وی در این

راستا پیشنهاد می‌کند که دولت‌های اسلامی شعار عدم

وابستگی سیاسی نه شرقی و نه غربی را به نحوی که

مقررات دین ما می‌گوید باید مورد عمل قرار دهند (همان،

ج ۲، ۸۱۶). ایشان در اثر دیگر خود این مسئله را از لازمه

نفوذ اسلام معرفی نموده (محسنی، ۱۳۹۲، ج ۱: ۲۰۷)

و پیشنهاد می‌کند که حکومت اسلامی «با دولت‌های

کافر تنها در حدود حفظ و توسعه منافع خود تماس

استناد به آیات شریفه «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ» (حجرات/۱۰) و «وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى» (مائده/۲) (محسنی، ۱۴۱۲:

۱۰۵)، اصل تعاون با ملت‌های مسلمان را مورد توجه قرار

داده و با صراحت می‌نویسد که «اصول سیاست خارجی

ما... بر تحکیم مناسبات برادرانه عمیق و همه‌جانبه با

ملت‌های مسلمان» باشد (همان: ۹۰). بنابراین تعاون

و تحکیم مناسبات با ملت‌های مسلمان از دیدگاه ایشان

به عنوان یک اصل در روابط خارجی حکومت اسلامی

مطرح است.

۱-۲. اصل پرهیز از مداخلات ویرانگر: اصل دیگری

که در این زمینه مطرح است،

اصل پرهیز از مداخلات

ویرانگر در امور داخلی

کشورهای مسلمان است. به

باور آیت‌الله محسنی بعضی

از حکومت‌هایی موجود در

کشورهای اسلامی فاسق،

فاجر، خائن، ظالم و وابسته

به بیگانگان به شمار می‌آید.

مبارزات اسلام‌گرایانه برای

حاکمیت اسلامی هم در

این کشورها وجود دارد.

اصل تعاون و همکاری

اسلامی ایجاب می‌کند که

این مبارزات مورد تشویق

و حمایت قرار گیرد. به

خصوص که جریان‌های اسلام‌گرا در دوره جهاد علیه

اشغالگران شوروی مردم افغانستان را تنها نگذاشتند؛ اما

این حمایت‌ها اولاً بایستی به صورت هوشمندانه و با کمال

تدبیر و به دور از تشنج‌آفرینی صورت گیرد و ثانیاً نبایستی

به گونه‌ای باشد که دخالت در امور این کشورها به حساب

آمده و باعث درگیری حکومت اسلامی و تضعیف

کشورهای اسلامی شود و نباید حکومت اسلامی خود را

مطاع آن‌ها به حساب آورند (همان: ۱۰۶).

البته روابط حکومت اسلامی با این دست کشورها به

گونه‌ای هم نباشد که تأییدشان به حساب آید. زیرا تأیید

نتیجه

برقراری روابط خارجی در راستای تأمین منافع ملی از ضروریات و وظایف مهم حکومت‌ها می‌باشد؛ اما اینکه این روابط در حکومت اسلامی بر چه اصولی استوار باشد، این مسئله را از دیدگاه آیت‌الله محسنی بررسی کردیم. آیت‌الله محسنی در روابط با کشورهای اسلامی و به خصوص آن دسته از کشورهایی که حکومت‌هایشان از اصول و ارزش‌های اسلامی فاصله گرفته و با اجانب دمسازند، بحث تعاون و همکاری همه‌جانبه با ملت‌های مسلمان را مطرح نموده و سیاست تشویق مبارزان اسلامی در راستای حاکمیت اسلامی را پیشنهاد می‌دهند؛ اما تذکر می‌دهند که این مسئله در حدی نباشد که باعث تضعیف حکومت شده و دخالت در امور آن‌ها به حساب آید. همچنین در روابط با کشورهای غیر اسلامی ایشان بر استقلال حکومت اسلامی، اصل تأمین منافع ملی و حمایت از جنبش‌های رهایی‌بخش اسلامی را به عنوان اصول حاکم بر روابط خارج کشورهای اسلامی اعلام می‌کنند. این مطالب نشان می‌دهد که فرضیه ما در این تحقیق درست بوده و اثبات شد.

منابع و مأخذ

۱. قران کریم
۲. علی آقا بخشی و مینو افشاری راد، فرهنگ علوم سیاسی، چاپار، تهران، ۱۳۸۹ ش.
۳. محسنی، محمد آصف، جهاد اسلامی در عصر حاضر، ج ۲، کمیته فرهنگی حرکت اسلامی افغانستان، لاهور، ۱۴۱۱ ق.
۴. محسنی، محمد آصف، قوانین زندگانی انسان در قرآن، حوزه علمیه خاتم النبیین، کابل، ۱۳۹۲ ش.
۵. محسنی، محمد آصف، تصویری از حکومت اسلامی، کمیته فرهنگی حرکت اسلامی، [بیجا]، ۱۴۱۲ ق.
۶. معلوف، لوئیس، فرهنگ جامع نوین، احمد سیاح، اسلام، ۱۳۹۰ ش

داشته» (محسنی، ۱۴۱۲: ۱۰۷) باشد؛ اما اینکه با آن‌ها محبت داشته، مقدرات ملت را به آنان بسپاریم و آنان را همراه و محرم اسرار خود قرار دهد، این کار را یکی از محرمات مؤکد میدانند (همان).

۲-۲. اصل تأمین منافع ملی: در اندیشه سیاسی آیت‌الله محسنی تأمین منافع ملی به عنوان یکی از اصول مهم در روابط خارجی حکومت اسلامی، مطرح است. ایشان در کتاب تصویری از حکومت اسلامی که در آستانه پیروزی نیروهای مجاهدین بر احزاب الحاد خلق و پرچم به نگارش درآمده و در بخش از آن به روابط خارجی و اصولی حاکم بر آن اشاره دارد، در این زمینه می‌نویسد: «اصول سیاست خارجی ما اولاً بر مراعات حق و عدالت بین‌المللی و ثانیاً بر تحکیم مناسبات برادرانه عمیق و همه‌جانبه با ملت‌های مسلمان و ثالثاً بر حفظ منافع مردم ما استوار باشد» (همان، ۹۱-۹۰). بر این اساس تأکید دارند که هرچند «سیاست عدم وابستگی به شرق و غرب نیز از ضوابط اکیده اسلامی ما است که نباید به آنان رکون داشته باشیم»؛ اما استقلال‌طلبی و دوست نپنداشتن حکومت‌های کافر به معنای نداشتن حسن مناسبات در راستای دستیابی به منافع و خصومت با آن‌ها نیست، بلکه این دست رفتار جهت پیشبرد امور مادی کشور جایز و نیکو است و شعارهای افراطی خصمانه دردی را دوا نمی‌کند (همان، ۱۰۷).

۳. اصل حمایت از مسلمانان تحت سلطه: اصل سومی که در این مورد می‌توان ردیابی کرد، اصل حمایت از مسلمانان تحت استعمار است. در اوایل دهه ۱۳۷۰ شمسی که مسلمانان آسیای میانه هنوز تحت استعمار شوروی قرار داشتند، آیت‌الله محسنی وضعیت آن‌ها را مورد توجه قرار داده و حمایت هوشیارانه از آن‌ها را متذکر می‌شود و اینکه ترس از روس‌ها نبایستی مانع از انجام این وظیفه دینی ما شود (همان، ۱۰۸). قطعاً مردم ترکستان به خودی خود موضوعیت ندارد، بلکه هر جایی که مسلمانی اسیر در بند استعمار باشد، این حق را بر ذمه سایر امت اسلامی خواهد داشت که در مسیر استقلال و دستیابی به آزادی به آن‌ها کمک صورت گیرد.

نظریه برخورد تمدن‌ها و واگرایی کشورهای اسلامی

محمد نبی ذکی

دانش‌آموخته علوم سیاسی

چکیده

تأثیر نظریه برخورد تمدن‌ها بر واگرایی کشورهای اسلامی مسئله تحقیق حاضر است. لذا پرسش اصلی این است که: تأثیر برخورد تمدن‌ها بر واگرایی کشورهای اسلامی چیست؟ روش تحقیق این مقاله توصیفی-تحلیلی و فرضیه آن این است که این نظریه باعث تشدید واگرایی و شکل‌گیری بلوک‌بندی در جهان اسلام شده است. مهم‌ترین یافته‌های تحقیق وابستگی سیاسی جهان اسلام به غرب، ایجاد اختلاف بین مسلمین، ایجاد واگرایی و تنش سیاسی در جهان اسلام، شکل‌گیری بلوک‌بندی جدید سیاسی ... می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: تمدن، هانتینگتون، نظریه برخورد تمدن‌ها، واگرایی، جهان اسلام، غرب

مقدمه

سیاست خارجی آمریکا با نظریه برخورد تمدن‌ها از جنگ سرد به برخورد تمدن‌ها تغییر کرده است. این نظریه که باهدف سلطه سیاسی و استعمار نوین طراحی شده است، روابط جهان اسلام را متأثر ساخته است. سؤال اصلی این است که تأثیر نظریه برخورد تمدن‌ها بر واگرایی کشورهای اسلامی چیست؟ و سؤالات فرعی برخاسته از این پرسش اصلی این است که: ۱- تأثیر نظریه برخورد تمدن‌ها بر وابستگی سیاسی جهان اسلام به غرب چیست؟ ۲- تأثیر نظریه برخورد تمدن‌ها بر اختلاف

و تنش سیاسی در جهان اسلام چیست؟ ۳- تأثیر نظریه برخورد تمدن‌ها بر شکل‌گیری بلوک‌بندی جدید در جهان اسلام چیست؟

فرضیه ما این است که: غرب به دنبال سیطره بر جهان اسلام است و نظریه برخورد تمدن‌ها زمینه‌های فکری آن را ایجاد نموده و باعث تشدید واگرایی و شکل‌گیری بلوک‌بندی در جهان اسلام شده است. اهمیت این تحقیق از این نظر است که نظریه برخورد تمدن‌ها دارای جنبه‌های کاربردی و اجرایی تأثیرگذاری است و زمینه‌ساز فکری فعالیت‌های فرهنگی و حضور نظامی غرب را در قلب تمدن اسلام فراهم کرده است. روش تحقیق مقاله توصیفی و تحلیلی بوده و روش گردآوری اطلاعات هم به صورت کتابخانه‌ای و اسنادی است.

مباحث کلی و نظری بحث

تبیین سیاسی نظریه برخورد تمدن‌ها: پس از جنگ سرد غرب به دنبال ارائه‌ی نظریه‌ای بود که به جای نظریه‌ی جنگ سرد عمل کند. هانتینگتون با طرح نظریه‌ی برخورد تمدن‌ها به این تقاضا پاسخ داد. این نظریه به دنبال زنده کردن استعمار به شکل نوین است که با رشد اسلام‌گرایی در جهان و به ویژه کشورهای غربی، نشانه‌های از پایان سلطه‌ی غرب بر جهان مشاهده می‌شد و پایان فرهنگ لیبرال دموکراسی را نوید می‌داد. هانتینگتون با توجه به این دو مسئله از یک طرف خطر اسلام را برای تمدن غرب و بقای آن برجسته می‌کند (هانتینگتون، ۱۳۸۱: ۵۷، ۷۴-۷۳؛ ۱۳۸۰: ۱۷۸) و از طرف دیگر منابع جهان اسلام را مهم و حیاتی می‌شمارد و تلاش می‌کند تا تمدن غرب به رهبری آمریکا در جهان اسلام دخالت مستقیم کند. وی به غرب توصیه می‌کند که «باید از اختلاف بین مسلمین بهره‌برداری کند». (همان: ۷۸). هدف اساسی این نظریه، سلطه‌ی سیاسی تمدن غربی بر تمدن اسلامی است؛ بنابراین واگرایی جهان اسلام در دستور کار سیاست خارجی کشورهای غربی قرار گرفته است که در نتیجه، سلطه سیاسی تمدن غرب بر جهان اسلام رابه دنبال دارد. کشورهای اسلامی: منظور از کشورهای اسلامی و یا جهان اسلام کشورهایی است که اکثر جمعیت آن را مسلمانان تشکیل می‌دهند. این کشورها از آسیای جنوب

شرقی تا شاخ آفریقا و تا منطقه بالکان در اروپا گسترده‌اند.

تأثیرات سیاسی نظریه‌ی برخورد تمدن‌ها بر واگرایی کشورهای اسلامی

نظریه‌ی برخورد تمدن‌ها تمدن اسلامی را در جایگاه خصم تمدن غربی نشانده و حضور نظامی تمدن غرب در جهان اسلام را به دنبال داشته است. این امر هم پیامدهای زیر را برای جهان اسلام به بار آورده است:

۱. وابستگی سیاسی به غرب: توصیه هانتینگتن به دخالت مستقیم و تفرقه افکنانه کشورهای غربی در امور داخلی مسلمانان سیاست‌های پیچیده‌ای را به دنبال آورد که برآیند آن وابستگی سیاسی جهان اسلام به غرب است. به گونه‌ای که امروزه مشکلات جهان اسلام در درون تمدن اسلامی بر طرف نمی‌شود. لذا قدرت‌های غربی نقش برادر بزرگ‌تر را بازی می‌کنند؛ آمریکا و دیگر قدرت‌های جهان در این مورد و در سایر تحولات جهان اسلام نقش و دخالت مستقیم دارند. دخالت در تحولات سوریه، عراق، افغانستان، یمن و... نمونه‌های از وابستگی سیاسی تمدن اسلامی به تمدن غرب هستند.

۲. ایجاد اختلاف و شدت تنش سیاسی در جهان اسلام: یکی دیگر از تأثیرات مهم نظریه‌ی برخورد تمدن‌ها و حضور نظامی غرب، ایجاد اختلاف بین مسلمین است. با حضور نیروهای غرب تکفیر، قتل و غارت در بین جوامع مسلمین افزایش یافته و بی‌اعتمادی گروه‌های اسلامی نسبت به همدیگر فزونی یافته است. همچنین روابط ممالک اسلامی از همکاری به سمت واگرایی و از واگرایی به طرف تنش و بحران پیش می‌رود. غرب به رهبری آمریکا به این واگرایی و منازعات دامن می‌زند و از گروه‌های افراطی و بسیار کوچک حمایت‌های سیاسی و امنیتی می‌کند. حمایت غرب از یک طرف و دشمنی با طرف دیگر، برای فریب افکار جهان اسلام و فرقه‌های اسلامی بوده و البته تا هنوز موفق نیز بوده‌اند (حافظ نیا و زرقانی، ۱۳۹۱: ۱۴۴).

البته حمایت غرب از این گروه‌ها تا زمانی است که خطر جدی برای منافع آن‌ها تلقی نشوند اما زمانی که منافع غرب را تهدید کنند، جریان‌های جدید و رقیب تولید و تقویت شده و مورد حمایت واقع می‌شوند. این دست

اقدامات باعث شده است که روابط کشورهای اسلامی از تفاهم، رقابت و گفتگو به سمت واگرایی، تنش، نزاع و جنگ پیش رود و بی‌اعتمادی، رویارویی و بحران‌های متعددی میان کشورهای اسلامی متأثر از نظریه‌ی برخورد تمدن‌ها و حضور ایالات متحده آمریکا در منطقه رخ دهد (صادقی، ۱۳۹۴، ص ۳۰). کشورهای اسلامی نیز با رقابت‌های واهی به این هدف تمدن غرب کمک می‌کنند. برخی از کشورهای اسلامی که نسبت به دیگر کشورهای اسلامی اندکی پیشرفته‌تر و یا غنی‌تر هستند، برای خود حوزه‌ی نفوذ در نظر گرفته‌اند و با دخالت در امور داخلی کشورهای ضعیف‌تر اسلامی، حساسیت کشورهای دیگر اسلامی را بیشتر و به رقابت‌های پوچ دامن می‌زنند (حافظ نیا و زرقانی، ۱۳۹۱: ۱۴۸-۱۴۹). کشورهای غربی هم مطابق پیشنهاد نظریه برخورد تمدن‌ها از این نزاع کشورهای اسلامی بهترین بهره‌برداری سیاسی، امنیتی، اقتصادی و... را می‌کند.

۳. شکل‌گیری بلوک‌بندی جدید سیاسی: یکی دیگر از تأثیرات نظریه‌ی برخورد تمدن‌ها، شکل‌گیری بلوک‌بندی جدید در جهان اسلام است که بر اساس آن کشورهای اسلامی در دو طرف این بلوک‌بندی، صف‌آرایی کرده‌اند. ۳-۱. بلوک تمدن غرب: برخی از کشورهای اسلامی از بلوک تمدن غرب پیروی می‌کنند و نقش ابزار برای تمدن غرب را در جهان اسلام بازی می‌کنند. این کشورها در دامن زدن به جنگ منطقه‌ای نقش فعال دارند و به سود تمدن غربی و ضرر تمدن اسلامی عمل می‌کنند.

۳-۲. بلوک تمدن اسلاو ارتدکس: برخی از دیگر کشورهای اسلامی با همراهی غیر محسوس تمدن کنفوسیوس (سینیک) در بلوک تمدن‌های غیر غربی قرار گرفته‌اند. این کشورها تا حدودی توانسته‌اند در برابر تمدن مهاجم غرب بایستند و در درگیری‌های منطقه‌ای نقش فعال دارند. این بلوک‌بندی‌ها در جنگ سوریه، عراق، یمن، افغانستان و... به روشنی دیده می‌شود.

جمع‌بندی

در جمع‌بندی می‌توان گفت که تأثیرهای نظریه‌ی برخورد تمدن‌ها بر واگرایی در جهان اسلام انکارناپذیر است. این نظریه برای سیطره تمدن غرب بر تمدن اسلامی طراحی

جایگاه مردم در نظام سیاسی اسلام

ادریس حمید وزیری
دانش‌آموخته علوم سیاسی

چکیده

جایگاه مردم در نظام سیاسی اسلام مسئله تحقیق حاضر است. پرسش اصلی این است که جایگاه مردم در نظام سیاسی اسلام چگونه است؟ این تحقیق با روش توصیفی - تحلیلی انجام شد. فرضیه تحقیق هم این بود که مردم در نظام سیاسی اسلام از جایگاه رفیعی برخوردار است. در فرایند تحقیق به این نتایج دست یافتیم که در نظام سیاسی اسلام مردم نقش مهمی دارند؛ این نقش و جایگاه هم در تعیین شکل نظام سیاسی مطرح است و هم در انتخاب کارگزاران سیاسی.

کلیدواژه‌ها: نظام، نظام سیاسی، دموکراسی، ساختار سیاسی...

مقدمه

در نظام‌های دموکراتیک مردم در عرصه‌های مختلفی نقش شایسته و تعیین‌کننده‌ای دارند؛ در نظام‌های استبدادی به مردم و مطالبات آن‌ها بی‌توجهی صورت می‌گیرد. مسئله حاضر این است که در نظام سیاسی اسلام جایگاه مردم چگونه است؛ به خصوص که در تفکر اسلامی، حاکمیت اصلی منحصر در خداوند است. بنابراین، این سؤال اصلی شکل می‌گیرد که: جایگاه مردم در نظام سیاسی اسلام چگونه است؟ سؤالات فرعی

شده است و دخالت مستقیم غرب در ممالک اسلامی را به دنبال آورده است. این مسئله منجر به وابستگی کشورهای اسلامی به غرب، تشدید اختلاف‌های فرقه‌ای، واگرایی آن‌ها، تنش شدید سیاسی و ایجاد بلوک‌بندی‌های جدید در میان ممالک اسلامی گردیده است. این امر همان فرضیه‌ای بود که این تحقیق در مباحث مقدماتی خود مطرح نموده بود.

منابع

۱. حافظ نیا، محمدرضا؛ زرقانی، سید هادی، چالش‌های ژئوپلیتیکی همگرایی در جهان اسلام، پژوهش‌های جغرافیای انسانی، شماره ۸۰، ۱۳۹۱ ش.
۲. حسینی مقدم، محمد؛ صنیع اجلال، مریم، همگرایی جهان اسلام و آینده تمدن اسلامی، فصلنامه مطالعات سیاسی جهان اسلام، شماره سوم، ۱۳۹۱ ش.
۳. صادقی، علی؛ شوشتری، سید محمد جواد، همگرایی کشورهای اسلامی، چالش‌ها و راهکارها، چهارمین کنگره بین‌المللی جغرافیدانان جهان اسلام، زاهدان، دانشگاه سیستان و بلوچستان، ۱۳۹۱ ش.
۴. هانتینگتون، ساموئل، تمدن‌ها و بازسازی نظام جهانی، مینو احمد سرتیپ، تهران، کتاب سرا، ۱۳۸۰ ش.
۵. هانتینگتون، ساموئل، نظریه برخورد تمدن‌ها: هانتینگتون و منتقدانش، مجتبی امیری وحید، تهران، وزارت امور خارجه، موسسه چاپ و انتشارات، چاپ سوم، ۱۳۸۱ ش.

برخاسته از درون سؤال اصلی این است که: ۱- جایگاه مردم در تعیین شکل و ساختار سیاسی نظام سیاسی اسلام چگونه است؟ ۲- جایگاه مردم در تعیین و انتخاب کارگزاران سیاسی اسلام چگونه است؟

فرضیه تحقیق در پاسخ به سؤال اصلی این بود که مردم در نظام سیاسی اسلام از جایگاه رفیع و تعیین کننده ای برخوردار است. ضرورت این تحقیق هم از اینجا ناشی می شود که برداشت های مختلفی در این زمینه وجود دارد و حکومت های کشورهای اسلامی در قبال جایگاه مردم مواجهه متفاوتی داشته اند. این تحقیق با روش توصیفی و تحلیلی انجام شده و اطلاعات آن هم به صورت کتابخانه ای و اسنادی گردآوری شده است. البته جایگاه مردم در نظام سیاسی می تواند از منظر مختلفی مورد توجه واقع شود. ما در اینجا دو بخش شکل و ساختار سیاسی و انتخاب کارگزاران سیاسی را مورد توجه قرار داده ایم و برای اثبات آن به دیدگاه برخی عالمان دینی معاصر متوسل شده ایم.

مفاهیم و مباحث کلی تحقیق

قبل از همه لازم است که مفاهیم کلیدی و دخیل در تحقیق تعریف و بازنمایی شود؛ زیرا درک درست مطالب آتی در گرو فهم درست از این مفاهیم است.

نظام سیاسی و نظام سیاسی دینی: نظام سیاسی به مجموعه مهمی از نهادهای اجتماعی که با صورت بندی منظم به اجرای اهداف جمعی یک جامعه می پردازد، گفته می شود؛ در حالت معمولی، نوع اجباری مشروع پشتیبان نظام سیاسی است (اخترشهر، ۱۳۸۳: ۲۹). مراد از نظام سیاسی و دولت دینی، نظام و دولتی است که خطوط اصلی عملکرد آن را دین تعیین می کند و در مقام عمل، حفظ ارزش های دینی را همواره وظیفه خود می داند. پس مراد از نظام سیاسی و دولت اسلامی این است که ارزش ها و اصول خود را از دین اسلام گیرد (فیرحی، ۱۳۸۶: ۱۵).

دموکراسی: در تعریف دموکراسی گفته شده که دموکراسی به معنی حکومت مردم، از خود مردم و برای مردم است (علی بابایی، ۱۳۸۲: ۲۸۴). البته تعریف واحدی از دموکراسی وجود ندارد.

مردم سالاری دینی: مردم سالاری دینی به معنای

روش و شیوه زندگی سیاسی مردمی است که نظام دینی را پذیرفته اند و آن نظام تضمین کننده آزادی، استقلال، رضایت مندی، مشارکت سیاسی و اجرای عدالت اجتماعی-سیاسی مردم و در نهایت احساس حاکمیت روح شریعت در زندگی سیاسی مردم است (پورفرد، ۱۳۸۴: ۵۳).

ساختار سیاسی: در منابع آمده است که ساختار سیاسی: «مجموعه ای از نهادها و عناصر قابل مشاهده ای است که نظام سیاسی... را می سازند... و به عنوان اجزاء اصلی نظام... کارکردها و نقش های خاصی را تولید می کنند» (فیرحی، ۱۳۸۳: ۱۰۹).

جایگاه مردم در نظام سیاسی اسلام

۱. جایگاه مردم در تعیین شکل و ساختار نظام سیاسی اسلام: دیدگاه علما و پژوهشگران علوم دینی و نیز تاریخ نظام های سیاسی در اسلام، مبین این حقیقت است که در اسلام شکل خاصی برای ساختار سیاسی و فرمانروایی، ترکیب نهادها و شیوه اجرای امور تعریف نشده و این امر بر عهده مردم هر عصر و زمان واگذار شده است. بنابراین «مسلمانان در انتخاب کیفیت آن [انتخاب ساختار سیاسی] اختیار کامل دارند و شاید در آینده حکومت ها انواع دیگری غیر از آنچه امروز دارند بیابند و مسلمان ها می توانند هر کدام که اصلح باشد [،] آن را انتخاب نمایند» (محسنی، ۱۳۷۱: ۴۱). آیت الله خمینی در این مورد می گوید: «شکل حکومت با مراجعه به آرای ملت تعیین خواهد گردید» (خمینی، ۱۳۷۷، ج ۴: ۳۳۴). شهید صدر از دیگر نظریه پردازان مسلمان در سده بیستم معتقد است: «اساس نظام سیاسی-دینی، نوع و ماهیت آن الهی است و شکل آن را شرع تعیین نمی کند، بلکه این نظر مردم است که تعیین کننده شکل حکومت است که البته با نظارت مرجع دینی و ولی فقیه، بر اساس مقتضیات زمان و مکان تعیین می شود» (فاضلی، ۱۳۹۲: ۸۳). بنابراین از نگاه اسلام ساختار سیاسی یک امر عرفی و عقلایی تلقی شده و نقش مردم بنیادی است.

۲. جایگاه مردم در انتخاب کارگزاران نظام سیاسی اسلام: منابع اسلامی و آراء متفکران مسلمان نشان می دهد که در نظام سیاسی اسلام مردم در انتخاب

رئیس جمهور و نمایندگان مجلس قانون گذاری نظام سیاسی اسلام نقش بی بدیلی داده است.

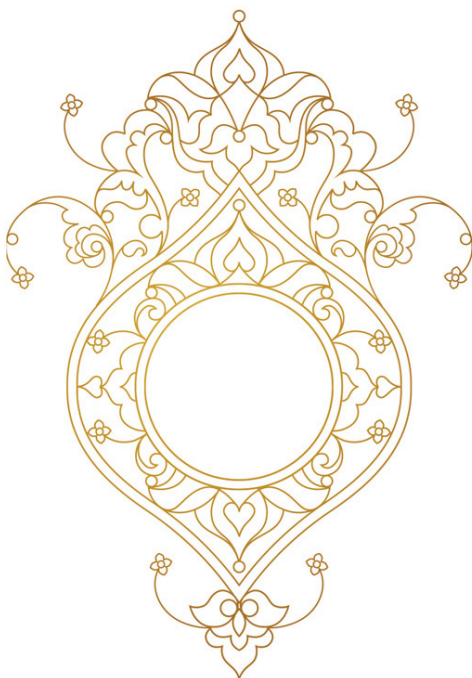
منابع و مآخذ

۱. اخترشهر، درآمدی بر اندیشه سیاسی امام خمینی، پاد اندیشه، قم، ۱۳۸۳ ش.
۲. پورفرد، مسعود، مردم سالاری دینی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۴ ش.
۳. خمینی، روح الله، صحیفه نور، ج ۴، ۱۲، ۱۵ و ۲۱ تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۷ ش.
۴. صدر، سید محمد باقر، خلافة الانسان و شهادة الانبياء، مركز الابحاث والدراسات التخصصية للشهيد الصدر، ۱۴۲۱ ق.
۵. علی بابایی، غلامرضا، فرهنگ سیاسی، تهران، انتشارات آشیان، ۱۳۸۲ ش.
۶. فاضلی، میرزا حسین، جایگاه مردم در نظام سیاسی - دینی از دیدگاه آیت الله نایینی و شهید صدر، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی، قم، ۱۳۹۲ ش.
۷. فیرحی، داود، نظام سیاسی و دولت در اسلام (۱۳۸۶ ش)، سمت، تهران.
۸. محسنی، محمد آصف، تصویری از حکومت اسلامی در افغانستان (۱۳۷۱ ش)، ناشر حرکت اسلامی، [بی جا].

کارگزاران سیاسی نیز جایگاه مهمی دارند. شهید صدر با استفاده از نظریه خلافت الهی انسان به اثبات این امر پرداخته و معتقد است که بر اساس مفهوم «خلافت انسان»، نظریه حکومت مردم بر مردم (حکم الناس لانفسهم) شکل می گیرد و ایجاد حکومت مردم بر مردم به عنوان جانشینی خدا در زمین مشروع و قانونی خواهد بود. زیرا انسان خلیفه الهی است و از کرامت انسانی و ارزش بالایی برخوردار است. امت حق دارد این کرامت را در حکومت از طریق انتخاب نمایندگان خود در قوه مقننه و انتخاب رئیس قوه مجریه از میان افراد منتخب فقیه به منصفه ظهور برساند (صدر، ۱۴۲۱: ۱۲۷). لذا بر اساس برداشت ایشان از اندیشه سیاسی اسلام انتخاب رئیس قوه مجریه و اعضای مجلس اهل حل و عقد (قوه مقننه) توسط مردم صورت می گیرد. البته باید ابتدا صلاحیت رئیس از سوی مرجع ذی صلاح تأیید شده باشد. آیت الله خمینی هم می گوید: همه باید بدانند که امروز... هیچ مقامی در ایران نیست که قدرت این را داشته باشد که یک وکیل را تحمیل کند... امروز مسئولیت به عهده ملت است. (خمینی، ۱۳۷۷، ج ۱۲: ۱۸۱) در مورد انتخاب رئیس جمهور می گوید: «به زن و مرد و آن کسی که به حد رأی دادن قانونی رسیده واجب است این مسئله که در پای صندوق های تعیین رئیس جمهور حاضر بشوند و رأی بدهند... باید همه شما، همه ما، زن و مرد، هر مکلف همان طور که باید نماز بخواند، همان طور باید سرنوشت خودش را تعیین کند. (همان، ج ۱۵، ص ۲۸). این تأکیدات از سوی عالمان دینی و واجب دانستن آن در حد فریضه نماز، نشان از جایگاه مهم، تأثیرگذار و تعیین کننده مردم در نظام سیاسی اسلام دارد.

نتیجه گیری

جایگاه مردم در نظام سیاسی اسلام موضوع این تحقیق بود که بر اساس دیدگاه متفکران دینی پیگیری شد. از مباحث و مطالب بزرگان چنین به دست می آید که مردم در تعیین شکل و ساختار نظام سیاسی اسلام و نیز در انتخاب کارگزاران نظام سیاسی اسلام جایگاه تعیین کننده و تأثیرگذاری دارند. اسلام ساختار و شکل خاصی را برای نظام سیاسی تعیین نکرده و به مردم در انتخاب رهبر،

شروع به جرم از منظر قوانین کیفری افغانستان

اسدالله شمس

دانش‌آموخته رشته حقوق

چکیده

مسئله شروع به جرم، از موضوعات مهم در حقوق کیفری و یکی از مسائل چالش برانگیز است که در مواردی قاضی را در صدور حکم دچار تردید می‌کند. سؤال اصلی این است که رویکرد قوانین کیفری افغانستان نسبت به شروع به جرم چگونه است؟ سعی بر این است که به روش اسنادی به سؤال فوق پاسخ علمی داده شود. با این فرضیه که قانون‌گذار نسبت به شروع به جرم از ضابطه‌ی عینی تبعیت کرده است. اهم یافته‌های تحقیق هم نشان می‌دهد که از منظر حقوق کیفری شروع به اجرای جرم، جرم انگاشته شده و قانون‌گذار میزان مجازات شروع‌کننده در جرم را پایین‌تر از اصل جرم تعیین نموده است.

کلیدواژه‌ها: جرم، شروع به جرم، مراحل ارتکاب جرم، شرایط، قوانین کیفری، افغانستان...

مقدمه

یکی از مسائل مهم و اساسی که نیاز به تحلیل و بررسی دارد، مسئله شروع به جرم است. تفکرات و اندیشه‌های مختلفی در این زمینه شکل گرفته و قوانین کیفری افغانستان هم نسبت به آن اتخاذ موضع کرده است. پرسش اصلی این است که رویکرد قوانین کیفری افغانستان نسبت به شروع به جرم چیست؟ دلایل جرم دانستن آن چیست؟، شرایط تحقق شروع به جرم کدام است؟ و مجازات شروع به جرم در قوانین کیفری افغانستان چگونه است؟

فرضیه تحقیق این است که قانون‌گذار نسبت به شروع به جرم از ضابطه‌ی عینی تبعیت کرده و در مورد مجازات شروع به جرم جنایت و جنحه تفاوت قائل شده است. در اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش همین بس که شروع به جرم از موضوعات مهم عنصر مادی و جزء مراحل اجرایی ارتکاب جرم در حقوق کیفری به حساب می‌آید. این تحقیق با روش توصیفی-تحلیلی صورت گرفته و شیوه گردآوری اطلاعات در آن اسنادی است.

مفاهیم و مباحث کلی تحقیق

جرم و شروع به جرم: از نظر تعریف هر رفتاری اعم از انجام دادن یک کار (فعل) و انجام ندادن کار (ترک فعل) که در قوانین جزایی، برای آن مجازات تعیین شده باشد، جرم محسوب می‌گردد. شروع به جرم حالتی است که مرتکب می‌خواهد به قصد خود جرمه عمل بیوشاند و با این تصور وارد جریان اجرائی جرم شده ولی رفتار وی به نحوی غیرارادی متوقف و آثار آن قطع می‌شود.

پیشینه جرم انگاری شروع به جرم: اندیشه این که شروع به جرم، خود جرم است و کیفر دارد، برای نخستین بار توسط حقوق‌دان قرن سیزدهم ایتالیایی آلبرتو دو گاندینو و بعد حقوق‌دان قرن شانزدهم این کشور مینوکیوس مطرح شده است. در افغانستان هم قانون‌گذار برای نخستین بار در قانون جزای (۱۳۵۵) آن را جرم خوانده و برای آن مجازات تعیین کرده است.

مراحل ارتکاب جرم: اولین مرحله‌ای ارتکاب جرم، مرحله تفکر و قصد مجرمانه است. این مرحله در هیچ سیستم جزایی مدرنی قابل مجازات نیست (توحیدخانه، ۱۳۸۸، ص ۹۵). در افغانستان هم اصل جرم و قابل مجازات نبودن افکار مجرمانه در کود جزای فعلی مورد اشاره قرار گرفته و تصریح شده است که: «حالات مربوط به تفکر یا مجرد تصمیم به ارتکاب جرم، شروع به جرم شناخته نمی‌شود» (ماده ۴۸). مرحله دوم ارتکاب جرم اعمال مقدماتی یا تهیه مقدمات جرم است که جنبه نهانی ندارد و متشکل از یک سلسله تمهیداتی است که در ظاهر ممکن است ارتباط چندانی با جرم نداشته باشد (اردبیلی، ۱۳۸۵، ۲۱۸). از آنجایی که تهیه مقدمات همیشه کاشف از نیت مجرمانه عامل آن نبوده و ممکن است عملیات

برای ارتکاب عمل مجرمانه دارند. در واقع در شروع به جرم مرتکب گام‌های عملی زیادی را برای تحقق جرم برمی‌دارد و تنها عوامل خارجی است که مانع تحقق جرم می‌شود. ضمن این‌که در شروع به جرم قبح فاعلی نیز وجود دارد و بنا بر همین دلایل است که قانون‌گذار شروع به جنایت و جنحه را به طور مستقل جرم و قابل مجازات دانسته و حفظ نظم و امنیت را در برابر شروع‌کننده به جرم اولویت داده است و حتی تلاش برای برهم زدن آن را قابل مجازات اعلام نموده است (قیاسی، ۱۳۹۱: ۱۱۹).

۲. شرایط تحقق شروع به جرم: از تعریفی که مقنن در مورد شروع به جرم ارائه کرده چنین برمی‌آید که شروع به جرم دارای دو رکن و یا شرط اساسی است. رکن اول آغاز به اجرای عمل به منظوری ارتکاب جنایت یا جنحه و عدم تکمیل آن است. در واقع برای آن‌که عمل شخص جنبه کیفری داشته باشد و بتوان او را به عنوان شروع‌کننده به جرم، مورد مجازات قرارداد، آن است که مجرم شروع به عملیات اجرایی نموده باشد. البته در مورد اینکه معیار شروع به جرم چیست، قانون‌گذار افغانستان سکوت کرده است؛ ولی نظریه‌های عینی (اردبیلی، ۱۳۸۷: ۲۲۰)، ذهنی (نوربها، ۲۲۲) و تلفیقی (توحیدخانه، ۱۳۸۸: ۹۸) در این زمینه وجود دارد که امتیازات و تنگناهای این نظریات در جای خودش باز شده است. رکن دوم این است که قطع عمل به نحوی غیرارادی و بر خلاف میل مرتکب صورت گیرد و جرم مورد نظر محقق نشود. اگر مرتکب از انجام عمل جرم بر اساس اراده آزاد منصرف شود، بر اساس کد جزای افغانستان مسئولیت و مجازاتی ندارد.

۳. مجازات شروع به جرم: در مورد شرایط تحقق شروع به جرم دیدگاه‌های مختلفی مطرح بود. متناسب با این دیدگاه‌ها مجازات نیز نسبت به شروع به جرم متفاوت است. در افغانستان قانون‌گذار در کود (کد) جزا از دیدگاه عینی پیروی نموده و شروع به جرم را تنها در مورد جنایت و جنحه قابل مجازات دانسته است. قانون‌گذار در کد جزا میزان مجازات شروع به جرم را در مورد جنایت دو درجه پایین‌تر از اصل جرم دانسته است و در مورد جنحه مجازات شروع‌کننده را یک چهارم حد اکثر مجازات اصل جرم تعیین نموده است. این نشان می‌دهد که کود جزا

مذبور مشروع باشد، قوانین کیفری افغانستان این مرحله را قابل مجازات نمی‌داند (فقره ۲ ماده ۲۹ ق. ج. س و ماده ۴۹، ک. ج. ا.). مگر این‌که تهیه مقدمات به خودی خود، جرم مستقل باشد که بحث جداگانه است؛ مثل تهیه سلاح گرم (م ۵۳۵ ک، ج، ا). سومین مرحله‌ی ارتکاب جرم، شروع به جرم است؛ یعنی، عبور از قصد مجرمانه و عملیات مقدماتی و ورود در مرحله‌ی اجرای جرم به نحوی که اعمال انجام شده متصل به جرم باشد. مشروط بر آنکه جرم به طور کامل واقع نشود و زیر عنوان جرم تام قرار نگیرد (نوربها، ۱۳۹۱، ص ۲۱۹). در این مرحله ممکن است مرتکب به اراده خود از ادامه‌ی رفتار خود بازایستد که این حالت را انصراف ارادی گویند و قابل کیفر نیست؛ ممکن هم است که اراده او با مانع خارجی روبرو شود و آثار جرم را متوقف کند؛ در این حالت شروع به جرم معنا پیدا می‌کند. قانون‌گذار افغانستان در فقرة ۱۰ م ۲۹ ق. ج. س. و ماده ۴۷ ک. ج. ا. آن را تعریف نموده و همین مرحله موضوع بحث ما است. مرحله آخر اجرای کامل جرم و اخذ نتیجه است. در این مرحله مجرم وارد جریان اجرایی جرم شده و مرتکب عمل مجرمانه می‌گردد. ارتکاب جرم وقتی تمام است که مجرم تمامی شرایطی را که قانون برای تحقق جرم و ارتکاب آن لازم دانسته، انجام داده باشد (گلدوزیان، ۱۳۸۴: ۱۵۶). تفاوت بین جرم تام و شروع به جرم، در نتیجه‌ی مجرمانه است (فلچر، ۱۳۸۴: ۲۸۸). جرم و قابل مجازات این مرحله قطعی بوده و جای بحث نیست.

شروع به جرم از منظر قوانین کیفری افغانستان

در این مورد مباحث دلایل جرم انگاری شروع به جرم، شرایط تحقق شروع به جرم و مجازات شروع به جرم مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱. دلایل جرم انگاری شروع به جرم: با آن‌که در شروع به جرم، نتیجه جرم مورد نظر واقع نشده و نظم عمومی جامعه مختل نشده است، اما قانون‌گذار در ماده ۳۱ ق. ج. س. و در ماده ۴۸ ک. ج. شروع به جنایت و جنحه را جرم تعریف نموده است. یکی از دلایل این مسئله این می‌تواند باشد که قانون‌گذار به حفظ نظم و امنیت عمومی توجه زیادی دارد. جرم انگاری شروع به جرم ناشی از این امر بوده و اقدام پیشگیرانه‌ای است در برابر کسانی که انگیزه کافی

وضعیت حقوقی اتباع غیر افغانی در نظام حقوقی افغانستان

نجیبه ولی زاده

دانش آموخته رشته حقوق

چکیده

تعاملات گسترده و روزافزون ملت‌ها با همدیگر سخن از «حقوق بیگانگان در ساحه جزا» در مباحث حقوقی معاصر را دوجندان نموده است. طبیعی است که افغانستان نیز نسبت به این مسئله توجه نماید. پرسش اصلی این است که: در نظام حقوقی افغانستان اتباع غیر افغانی از چه جایگاه حقوقی برخوردارند؟ تحقیق حاضر بر آن است تا با روش مقایسه‌ای تطبیقی و اسنادی به این پرسش پاسخ دهد. از کنکاش در نظام حقوقی افغانستان به دست آمد که حق مراجعه به محاکم و اقامه دعوی، حق داشتن ترجمان و... از جمله متعارف‌ترین حقوقی است که برای بیگانگان در نظام حقوقی افغانستان به رسمیت شناخته شده است.

کلیدواژه‌ها: وضعیت حقوقی، اتباع غیر افغانی، بیگانگان، نظام حقوقی، اسناد بین‌الملل، اسلام، افغانستان.

مقدمه

در جهان امروز، حقوق بیگانگان به یک کشور مورد توجه جامعه جهانی و یک مسئله مبتلا به است. در اینجا بر آنیم که وضعیت حقوقی اتباع غیر افغانی را در نظام حقوقی افغانستان بررسی کنیم. آنهم بر محور این پرسش اصلی که: در نظام حقوقی افغانستان اتباع غیر افغانی (خارجی)

بیشتر به نفع متهم عمل نموده است؛ عملی که فایده آن برای جامعه بیشتر است؛ زیرا قانون خوب، قانونی است که در راستای اصلاح مجرمین باشد.

نتیجه‌گیری

از مباحث صورت گرفته نتایج زیر به دست آمد:

۱. در قوانین کیفری افغانستان شروع به جرم، جرم‌انگاری شده و برای آن، جز در مورد شروع به قباحت، مجازات در نظر گرفته شده است.

۲. دلایل این جرم‌انگاری می‌تواند حساسیت قانون‌گذار نسبت به حفظ نظم و امنیت عمومی جامعه و جلوگیری از نقض آن در برابر افرادی باشد که انگیزه کافی برای ارتکاب عمل مجرمانه دارند.

۳. برای تحقق شروع به جرم وجود دو شرط ضروری است، اولاً شخص عملیات اجرایی را با قصد عملیات مجرمانه (جرم جنایت یا جنحه) آغاز کرده باشد و ثانیاً مرتکب به خاطر موانع بیرونی قادر به انجام جرم تام نشده باشد.

۴. در کد جزای افغانستان، میزان مجازات شروع‌کننده در جرم جنایت دو درجه پایین‌تر از اصل جرم و در جنحه یک چهارم حداکثر مجازاتی که برای اصل جرم تعریف شده، تعیین شده است.

منابع و مآخذ

۱. اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، میزان، چاپ بیستم، تهران، ۱۳۸۷ ش.
۲. فلجر، جروج پی، مفاهیم بنیادین حقوق کیفری، سید مهدی سیدزاده ثانی، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد.
۳. قیاسی، جلال‌الدین و دیگران، مطالعه تطبیقی حقوق جزای عمومی، جلد دوم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ۱۳۹۱ ش.
۴. گلدوزیان، ایرج، حقوق جزای عمومی، موسسه انتشارات و چاپ تهران، چاپ دهم، تهران، ۱۳۸۶ ش.
۵. نوربها، رضا، زمینه حقوق جزای عمومی، گنج دانش، چاپ سی و چهارم، تهران، ۱۳۹۱ ش.
۶. قانون جزای افغانستان، انتشارات وزارت عدلیه، (۱۳۵۵).
۷. کود جزا، وزارت عدلیه، انتشارات فرهنگ، ۱۳۹۶ ش.

«برائت الذمه حالت اصلی است، متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمه باصلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود»؛ همچنین ماده ۲۷ ق. ۱ نیز در این مورد می گوید: «هیچ عملی جرم شمرده نمی شود، مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گردیده باشد، هیچ شخص را نمی توان تعقیب، گرفتار و یا توقیف نمود، مگر بر طبق احکام قانون، هیچ شخصی را نمی توان مجازت نمود، مگر به حکم محکمه باصلاحیت و مطابق احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد (ناصح، ۱۳۹۵: ۱۳۰). در تمامی موارد مذکور لفظ هیچ شخص، عام بوده و دلالت بر اتباع و بیگانگان هر دو می کند، پس با اتکا بر این لفظ عام، بیگانگان در حقوق افغانستان از حق برائت الذمه برخوردار بوده و هرگز بدون دلیل و موجودیت عنصر قانونی نمی توان بیگانه‌ی را محاکمه نمود.

۳. حق برخورداری از حق شخصی بودن جرایم: بر بنیاد ماده ۲۶ قانون اساسی افغانستان جرم یک عمل شخصی تلقی شده و تعقیب، گرفتاری یا توقیف و تطبیق جزا بر او به شخص دیگری سرایت نمی کند. این حق عام بوده و در مورد افراد بیگانه نیز قابل تطبیق است؛ لذا تعقیب، گرفتاری و مجازات بیگانگان مجرم، به سایر افراد بیگانه و افراد خانواده وی سرایت نمی کند (نظری، ۱۳۶۲: ۴۵).

۴. حق منع شکنجه و تعیین مجازات خلاف کرامت انسانی: این حق در ماده ۲۹ قانون اساسی افغانستان به رسمیت شناخته شده است. در این ماده صرف نظر از تابعیت افراد آمده است که: «تعذیب انسان ممنوع است، هیچ شخصی نمی تواند حتی به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب، گرفتاری و یا توقیف و محکومیت به جزا باشد، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد، تعیین جزا که مخالف کرامت انسانی باشد، ممنوع است. با در نظر داشت محتویات این ماده، تعذیب و شکنجه بیگانگان و همچنین تعیین مجازاتی که خلاف کرامت انسانی و رفتار غیراخلاقی باشد ممنوع قرار داده شده است (محمدی، ۱۳۵۵: ۴۵).

۵. حق داشتن وکیل مدافع: در پیوند این موضوع ماده ۳۱ قانون اساسی افغانستان می گوید: «هر شخص می تواند

از چه جایگاه حقوقی، در ساحه جزا، برخوردارند؟ ضرورت این بحث از اینجا ناشی می شود که توسعه ارتباطات باعث شده است که شاهد حضور تعداد قابل توجهی بیگانه در کشورمان باشیم؛ لذا ضرورت دارد که حقوق آن‌ها در نظام حقوقی کشور مورد تحقیق و بررسی قرار گیرد.

مفاهیم و مباحث کلی تحقیق

بیگانه (غیر افغانی): کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان در مورد بیگانه یا خارجی می گوید: «خارجی به افرادی اطلاق می گردد که تبعه کشور محل اقامت خود نمی باشد؛ اما در ادبیات اسلامی تعریف متفاوتی از بیگانه (خارجی) ارائه شده و به کسی اطلاق می گردد که مؤمن و معتقد به دین مبین اسلام نباشد (نصیری، ۱۳۷۲: ۵۳ و ۵۸).

نظام حقوق افغانستان: منظور از نظام حقوق افغانستان، مجموعه قوانین این کشور، مثل قانون اساسی، مدنی، اصول محاکمات جزائی... است که باهم نظام حقوقی این کشور را تشکیل می دهد.

جایگاه حقوق بیگانگان در نظام حقوقی افغانستان

در پیوند به حقوق بیگانگان در افغانستان، قانون خاصی تصویب نشده، ولی مفاد آن از بطن قوانین مختلف نظام حقوقی افغانستان من جمله قانون اساسی، قانون اصول محاکمات جزائی و اصول محاکمات مدنی، قانون مدنی و... قابل اثبات است. با در نظر داشت این وضعیت، حقوق بیگانگان را در ساحه جزا در قوانین کشور پیگیری می کنیم.

۱. حق مراجعه به محاکم و اقامه دعوی: این حق از مواد ۹۵ و ۹۶ قانون اصول محاکمات مدنی برای بیگانگان قابل اثبات است. در این مواد قانونی آمده است که: «رسیدگی دعوی قضایای مدنی مربوط اتباع خارجی مقیم در افغانستان از صلاحیت محاکم جمهوری اسلامی افغانستان است (ناصح، ۱۳۹۵: ۲۱). بنابراین اتباع غیر افغانی یا بیگانه می توانند برای پیشبرد دعاوی حقوقی شان از محاکم افغانستان استفاده نمایند.

۲. حق بری الذمه شناخته شدن: مطابق حقوق افغانستان برائت الذمه حالت اصلی است و این اصل در مورد اتباع افغانستان و بیگانگان به طور یکسان قابل تطبیق می باشد. ماده ۲۵ ق. ۱. در این باره اعلام می دارد:

جرم جاسوسی در کد جزای افغانستان

محمد حسین محمدی

دانش آموخته رشته حقوق

چکیده

نحوه مواجهه کد جزای افغانستان با جرم جاسوسی مسئله این تحقیق است. پرسش اصلی آن این است که کد جزای افغانستان چه نوع مواجهه‌ای با جرم جاسوسی داشته است؟ این تحقیق به روش تحلیلی انجام شده و مطالعاتی که صورت گرفت نشان داد که کد جزای افغانستان چنین عملی را جرم تعریف نموده و مبارزه با این جرایم را مستلزم برداشتن گام‌های قانونی و ایجاد مسئولیت کیفری از سوی دولت‌های قانون‌گذار می‌داند تا از این طریق جلو چنین عمل مجرمانه را گرفته و فاعلین آن را طبق ماده به کیفر اعمال ناشایسته‌شان برساند.

کلیدواژه‌ها: جرم، جاسوسی، کد جزای افغانستان...

مقدمه

یکی از جرایم شایع علیه امنیت ملی کشورها جرم جاسوسی است که به دستور اطلاعات و استخبارات کشورهای بیگانه صورت می‌گیرد. در این نوع رفتار مجرمانه شخص و یا گروهی اسرار محرمانه یک کشور را سرقت نموده و به یک دولت خارجی، سازمان یا گروه ضد دولتی... منتقل می‌کند. تمام کشورها برای مرتکبین چنین رفتارهایی مجازات نسبتاً سنگینی را پیش‌بینی کرده‌اند. در افغانستان کد جزای جدید این کشور در ۱۳۹۶ به تصویب رسیده و نسبت به این نوع اعمال اظهار موضع نموده است. حال این پرسش اصلی شکل می‌گیرد

برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا برای اثبات حق خود، وکیل مدافع تعیین کند» (ناصح، ۱۳۹۵: ۹۵). اطلاع هر شخص در این ماده اتباع بیگانه را هم شامل می‌شود.

۶. حق داشتن ترجمان حین محاکمه: در صورتی که اتباع بیگانه جهت تفهیم اتهام و دفاع از خود در محکمه نیاز به ترجمان داشته باشد، نظام حقوقی افغانستان در ماده ۲۰ قانون اجراءات جزائی موقت برای محاکم، این حق را برای وی به رسمیت شناخته است.

قابل ذکر است که بر علاوه بر موارد مذکور حقوق دیگری نیز در نظام حقوقی افغانستان برای اتباع بیگانه قائل شده است که پرداختن به همه موارد مجال بیشتری لازم دارد.

نتیجه‌گیری

با توجه به انکارناپذیر بودن مفهوم بیگانگان در ادبیات حقوقی معاصر، کشورها با اتکا بر پالیسی‌ها و ایدئولوژی‌های مختلف، حقوق و مکلفیت‌هایی را برای بیگانگان در نظام‌های حقوقی‌شان پیش‌بینی نموده‌اند، ولی میزان این حقوق و جهان‌بینی‌های که این حقوق بر اساس آن شکل می‌گیرد، متفاوت است.

در قوانین و نظام حقوقی افغانستان حق مراجعه به محاکم، حق داشتن وکیل مدافع و ترجمان، حق بری الذمه شناخته شدن، حق عدم مجازات خلاف انسانیت، و... از جمله حقوق متعارف بیگانگان در ساحه جزایی است که به رسمیت شناخته شده است.

فهرست منابع

۱. محمدی، جواد، قانون مدنی، جلد اول و دوم، جریده رسمی، کابل، ۱۳۸۵ ش.
۲. ناصح، ولی محمد، حقوق و بیگانگان در افغانستان، انتشارات سعید، چاپ اول، کابل، ۱۳۹۵ ش.
۳. نصیری، محمد، حقوق بیگانگان در اسلام، نشر آگاه، چاپ دوم، تهران، ۱۳۷۲ ش.
۴. نظری، عبدالله، حقوق بین‌الملل خصوصی، انتشارات سعید، چاپ چهارم، کابل، ۱۳۹۲ ش.

رشد فزاینده‌ای یافت. افغانستان معاصر، به خصوص از زمان سلطه استعمار انگلیسی بر شبه‌قاره هند به بعد به صورت جدی با این مسئله مواجه بوده است. لذا انتظار می‌رود که کد جزای این کشور نسبت به این مسئله واکنش جدی نشان دهد.

کد جزای افغانستان: کد جزای جدید افغانستان در سال ۱۳۹۶ به تصویب رسیده و در قبال جاسوسی و جاسوسان که برای انتقال اسرار محرمانه این کشور به کشورهای دگر فعالیت گسترده دارند، اعلام موضع نموده و برای آن مجازات‌هایی را تعیین نموده است.

مواجهه کد جزای افغانستان با جرم جاسوسی

۱. تعیین مصادیق جرم جاسوسی: یک مواجهه مهم کد جزای افغانستان نسبت به این پدیده، تعیین مصادیق آن است. این امر در فقره (۱) ماده ۲۴۰ کد جزا صورت گرفته است. در این ماده مصادیق زیر به عنوان جرم جاسوسی تعریف شده و آمده است که هرگاه تبعه دولت خارجی یا شخص بدون تابعیت مرتکب یکی از اعمال ذیل گردد، عمل وی جاسوسی به حساب

می‌آید: اگر یکی از اتباع خارجی یا فرد بدون تابعیت اسرار نظامی، دفاعی یا امنیتی کشور را به دولت خارجی، سازمان یا گروه ضد دولتی یا گماشتگان آن‌ها، تحویل دهد، مرتکب جرم جاسوسی شده است؛ من باب مثال، اگر یکی از اتباع کشور تاجیکستان که در افغانستان اقامت دارد اسرار نظامی، دفاعی یا امنیتی افغانستان را به کشور تاجیکستان و یا یک کشور خارجی دیگر تسلیم نماید و یا اینکه اسرار فوق را به گروه‌های ضد دولتی؛ مانند تروریستان و یا به افرادی که از سوی یک کشور خارجی و یا گروه‌های ضد دولتی برای جمع‌آوری اسرار مذکور موظف شده است، تحویل نماید عمل وی از مصادیق جرم جاسوسی می‌باشد. هم چنین اگر یکی از اتباع خارجی

که این کد جزا چگونه مواجهه‌ای نسبت به جرم جاسوسی داشته است؟

فرضیه تحقیق این است که کد جزای افغانستان مصادیق جرم سیاسی را معرفی نموده و با توجه به میزان و دامنه جرم مجازات‌هایی را برای آن مشخص نموده است. روش تحقیق ما در این مقاله تحلیلی و شیوه گردآوری اطلاعات مورد نیاز اسنادی است و محدوده موضوعی آن تعیین مصادیق و مجازات‌های جرم سیاسی است.

مفاهیم و مباحث کلی

جرم: جرم در لغت، به معنای بریدن، قطع کردن، گناه و بزه می‌باشد. در اصطلاح کد جزای افغانستان طبق تعریف ماده ۷۲ آن، جرم، عبارت است از ارتکاب عمل یا امتناع از عملی است که مطابق احکام این قانون جرم شناخته شده، عناصر آن مشخص و برای آن مجازات یا تدابیری تأمینی تعیین گردیده باشد.

جاسوس: در اصطلاح حقوقی، جاسوس به کسی گفته می‌شود که اخبار و اطلاعات، نقشه‌های اسرار

و یا اسناد نظامی، سیاسی و یا فنی را به طور مخفیانه و معمولاً در قالب مشاغل مختلف جمع‌آوری و به گروه‌ها یا دول متخاصم و بیگانه تحویل دهد. البته جاسوسی انواع مختلف سیاسی، اقتصادی، نظامی و علمی دارد که با انگیزه‌های مالی و اعتقادی صورت می‌گیرد.

پیشینه جاسوسی: گرچه عمل جاسوسی، از پیشینه طولانی در تاریخ بشر برخوردار است اما از اواخر جنگ دوم جهانی، وارد فصل جدیدی شد. پس از پایان این جنگ، با توجه به پیشرفت و توسعه بشر در زمینه‌های مختلف نظامی، علمی و صنعتی از یک سو و رقابت‌های نظامی و تجاری میان کشورها از سوی دیگر، جاسوسی ابعاد مختلف یافته و از اهمیت خاصی نیز برخوردار شده

را به دولت خارجی یا اشخاصی که به نفع آن دولت کار می‌کنند تسلیم یا افشا نماید، به اعدام محکوم می‌گردد. همچنین درجای که عمل جاسوسی در حالت عادی ارتکاب یابد؛ ولی منجر به مرگ انسانی شود. در این در حالت، مجازات جاسوس، حبس دوام‌دار درجه ۱ گفته شده است.

نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

جاسوسی یک پدیده کهن در میان کشورهای مختلف جهان است که پس از جنگ جهانی دوم و در دوره جنگ سرد رشد فزاینده‌ای یافت. کشور افغانستان نیز از این ناحیه آسیب‌های جدی دیده است. بر این اساس انتظار می‌رود که کد جزای مصوب ۱۳۹۶ این کشور مواجهه قاطعی نسبت به این پدیده داشته باشد. در این تحقیق ما دو بحث تعیین مصادیق جرم جاسوسی و تعیین میزان مجازات این جرم را در کد جزای این کشور پیگیری کردیم. برآیند این بررسی چنین است که کد جزای افغانستان مصادیق جرم جاسوسی را مشخص و مجازات آن را در شرایط عادی و بحرانی تعیین نموده است.

منابع:

- ۱- حبیبی، خادم حسین، جزوه درسی جزای اختصاصی ۳، دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی، ۱۴۰۰ ش.
- ۲- صادقی، میر محمدحسین، جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، میزان ۱۳۸۹ ش.
- ۳- کد جزای افغانستان (۱۳۹۶).

یا فرد بدون تابعیت، اسرار نظامی، دفاعی و امنیت کشور را سرقت نماید و یا اقدام به جمع‌آوری معلوماتی نماید که در برگیرنده اسرار نظامی، دفاعی یا امنیتی کشور می‌باشد و هدف وی از سرقت و یا جمع‌آوری، تسلیم آن‌ها به یک کشور خارجی و یا سازمان‌ها، گروه‌های ضد دولتی و یا گماشتگان آن‌ها باشد، چنین شخصی مرتکب جرم و جاسوسی شده است. علاوه بر این گاهی ممکن است یکی از اتباع خارجی یا فرد بدون تابعیت، به دستور اطلاعات و استخبارات یک دولت خارجی اقدام به جمع‌آوری اطلاعات عالی نماید که حاوی اسرار فوق باشد و این استخبارات، با استفاده از این اطلاعات، علیه دولت جمهوری اسلامی افغانستان استفاده نماید، چنین شخصی مرتکب جرم جاسوسی شده است.

بنابراین از دید کد جزای افغانستان دادن اطلاعات محرمانه نظامی، دفاعی و امنیتی به دولت‌های خارجی از مصادیق جرم جاسوسی به حساب می‌آید؛ همچنین سرقت این اطلاعات و اقدام به جمع‌آوری اطلاعاتی که دربردارنده اسرار نظامی است، با هدف واگذاری آن به کشور خارجی یا سازمان‌های ضد دولت افغانستان از مصادیق دیگر این جرم می‌باشد. مصداق سوم جرم جاسوسی از منظر کد جزای افغانستان این است که فرد به دستور سازمان اطلاعاتی بیگانگان اقدام به جمع‌آوری معلومات خاصی نمایند که از پتانسیل استفاده علیه دولت افغانستان برخوردار باشد.

۲. تعیین مجازات جرم جاسوسی: با جرم خواندن دادن اطلاعات محرمانه ملی به کشورهای بیگانه از سوی کد جزای افغانستان، طبیعی است که مجازات‌هایی برای این دست جرم هم تعیین شود. لذا کد جزای مذکور در گام بعدی به تعیین مجازات‌ها پرداخته و در فقره (۲) ماده فوق، مجازات جرم جاسوسی را مورد توجه قرار داده است که مطابق این فقره، جاسوس، در حالت عادی، به حبس دوام‌دار درجه ۲ محکوم می‌شود؛ اما اگر در شرایط بحرانی و جنگی جاسوسی صورت گیرد، مجازات شدیدتری برای مجرم در نظر گرفته شد است. در این مورد در ماده ۱۷۸ کد جزا مقرر شده است که هرگاه شخص در زمان جنگ به نحوی از انحاء سری از اسرار دفاعی کشور

نقش فرهنگ اسلامی در توسعه اقتصادی افغانستان

محمد علی رفعت

دانش آموخته رشته اقتصاد

چکیده

اینکه فرهنگ اسلامی ظرفیت ایجاد توسعه اقتصادی در افغانستان را دارد یا نه، مسئله این تحقیق است. سؤال اصلی برخاسته از این مسئله این است که نقش فرهنگ اسلامی در توسعه اقتصادی افغانستان چگونه است؟ تلاش بر این است که با روش توصیفی و تحلیلی به سؤال مذکور پاسخ علمی ارائه شود. با در نظر داشت این فرضیه که فرهنگ اسلامی اگر در افغانستان نهادینه شود، ظرفیت و پتانسیل لازم جهت توسعه اسلامی را در افغانستان داراست. یافته‌های تحقیق هم نشان می‌دهد که مؤلفه‌های سازنده توسعه، مثل توجه به کار و تلاش، توجه به علم و دانش، نظم... در متن منابع دینی اسلام بوده و مورد توجه واقع شده است.

کلیدواژه‌ها: فرهنگ اسلامی، فرهنگ، توسعه، توسعه اقتصادی، افغانستان...

مقدمه

از آنجایی که توسعه و توسعه‌نیافتگی ریشه در فرهنگ حاکم بر جوامع دارد، در اینجا بر آنیم که جایگاه فرهنگ اسلامی را بر توسعه اقتصادی افغانستان بازنمایی کنیم. اینکه این فرهنگ چه نقشی در توسعه اقتصادی افغانستان می‌تواند ایفا کند؟ به خصوص اینکه بیش از ۹۹ درصد مردم این کشور مسلمانند. ضرورت تحقیق از این منظر است که توسعه از نیازهای جدی جوامع بوده

و توسعه‌نیافتگی اقتصادی بحران‌ها و آوارگی‌های زیادی را بر مردم افغانستان تحمیل نموده است. فرضیه تحقیق این است که اگر مؤلفه‌های توسعه‌ساز فرهنگ اسلامی در افغانستان نهادینه شود، ظرفیت و پتانسیل لازم جهت توسعه اسلامی را داراست. این تحقیق با روش توصیفی و تحلیل محتوا صورت گرفته و روش گردآوری اطلاعات در آن اسنادی خواهد بود. محدوده موضوعی تحقیق از یکسو فرهنگ اسلام و نه لزوماً فرهنگ انسان مسلمان افغانی و از سوی دیگر توسعه اقتصادی است و نه ابعاد دیگر توسعه.

مفاهیم و مباحث کلی

فرهنگ و فرهنگ اسلامی: از فرهنگ تعاریف مختلفی صورت گرفته است. در اینجا به تعریف تایلر انگلیسی از این مفهوم بسنده می‌کنیم. وی می‌گوید «فرهنگ، مجموعه پیچیده‌ای است که شامل معارف، معتقدات، هنرها، صنایع، تکنیک‌ها، اخلاق، قوانین، سنن و بالأخره تمام عادات‌ها و ضوابط است که انسان آن را از جامعه خود فرامی‌گیرد و در قبال آن جامعه تعهداتی به عهده دارد» (اشکذری، ص ۳۴). در تعریف فرهنگ اسلامی هم آمده است که فرهنگ اسلامی عبارت است از: کلیه باورها، عادات‌ها، آداب و رسوم و ارزش‌های حاکم بر جامعه اسلامی که همراه با رعایت حدود و قوانین اسلامی، بر اساس وحی الهی و سخنان معصومان (علیهم‌السلام)، به وجود آمده باشد (اشکذری، ص: ۳۶).

توسعه: توسعه عبارت است از فرایندی که با طرح آن باورهای فرهنگی، نهادهای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی به صورت بنیادی متحول می‌شود، تا با ظرفیت‌های شناخته‌شده‌ای جدید متناسب گردد. توسعه انواع مختلفی سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی... دارد. البته در کنار مفهوم توسعه مفهوم رشد نیز مطرح است که به تحول کمی اشاره دارد، درحالی‌که توسعه تحول کمی و کیفی را باهم می‌رساند (<http://google.com>).

فرهنگ و توسعه: پیش از دهه هفتاد میلادی، در ادبیات رایج توسعه، فرهنگ و ارزش‌های فرهنگی جایگاهی در خور نداشت و عامل‌های اقتصادی عمده‌ترین محور بحث‌های توسعه را تشکیل می‌داد. در این دهه، با پذیرش اینکه هر گاه توسعه بر مفهوم اقتصادی صرف تکیه کند،

به تعارض‌ها و بحران‌های اجتماعی دامن خواهد زد، عامل‌های دیگری مانند عامل‌های فرهنگی مورد توجه و عنایت قرار گرفت (عظیمی، ۱۳۷۱، ص ۱۷۷). از آن به بعد این دیدگاه بیشتر جاذبه افتاد که انسان در جایگاه عامل، محور و هدف توسعه، نقش مهم و حساسی در فرایند توسعه ایفا می‌کند؛ اما وی زمانی می‌تواند از عهده این نقش به خوبی برآید که فرهنگ و آرمان متناسب با توسعه را در نهادش پدید آورد. از این رو شخصیت فرهنگی بر آمده از فرهنگ انسان می‌تواند یکی از اصلی‌ترین عوامل توسعه شمرده شود (سریع‌القلم، ۱۳۷۲، ص ۱۷۳). طبعاً توسعه اقتصادی هم استثنای از این وضعیت نباشد.

شاخصه‌های فرهنگی مؤثر در توسعه اقتصادی: با قبول تأثیر ارزش‌های فرهنگی بر توسعه اقتصادی، باورهای مناسب خلق توسعه اقتصادی را می‌توان به صورت تیت‌ر نمود: حاکمیت نگرش علمی بر باورهای فرهنگی جامعه، باور فرهنگی به برابری انسان‌ها، باور به لزوم رعایت حقوق دیگران، لزوم نظم‌پذیری جمعی و لزوم توجه معقول به دنیا و مسائل مادی مربوط به آن و دوری از ریاضت و زهد نامعقول... (عظیمی، ۱۳۷۱، ص ۱۸۳).

نقش فرهنگ اسلامی در توسعه اقتصادی افغانستان

این نقش را در حوزه‌های زیر می‌توان ردیابی نمود:

۱. اهتمام به کار و کوشش: کار و کوشش از مؤلفه‌های لازم و اساسی ایجاد توسعه است و بدون کار و کوشش و تحمل سختی‌های راه، دستیابی به توسعه و توسعه اقتصادی امری ناممکن و دست‌نیافتنی خواهد بود. اسلام هم به کار و اشتغال اهمیت زیاد داده و بیکاری، تنبلی و کسالت را به شدت نکوهش کرده است. پیامبر گرامی اسلام می‌فرماید «طَلَبُ الْحَلَالِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ»؛ کسب روزی از راه مشروع، بر هر مرد و زن مسلمان واجب است. (اشکذری، ۹۱) و «در گناه انسان همین مقدار بس که سرپار و نان‌خور مسلمانان باشد» (زید بن علی، ۱۹۶۶، ص ۳۸۸). با رجوع به آیات و روایات در می‌یابیم که کار و اشتغال ضرورت دینی معرفی شده و شرف، عزت، سر بلندی، عظمت، استقلال و بقاء و دوام جامعه به آن وابسته است. در همین راستا است که پیامبر اکرم دست سعد انصاری را که به واسطه کار

با ریسمان و بیل رشته رشته شده بود، بوسید و فرمود که این دستی است که هرگز آتش به آن نمی‌رسد (همان، ۱۶۹). اگر چنین فرهنگی در کشوری، از جمله افغانستان، نهادینه شود، هیچ انسان بیکاری که زمینه کار برای وی فراهم باشد، نمی‌تواند از کار شانه خالی کند و این‌گونه است که با تلاش و کوشش توسعه اقتصادی شکل خواهد گرفت.

۲. ارزشمندی علم و دانش و حاکمیت نگرش علمی: هیچ توسعه‌ای بدون اهتمام تام به علم و دانش پا نمی‌گیرد. از دیدگاه مکتب اسلام هم علم پایگاه معرفت خداوند متعال و اساس ایمان است و نبود علم و تربیت نشانه دل‌مردگی و انحطاط و مایه خواری انسان است. در منابع اسلامی آیات و روایات فراوانی در این باره وجود دارد که همه بر فضیلت علم و عالم بر اصناف مختلف اجتماعی دلالت داشته و به داشتن نگرش علمی نسبت به خلقت و اسرار آن تأکید شده است. بنابراین در روند توسعه اقتصادی در افغانستان، لازم است که این نگرش دینی و بومی نهادینه و پیاده شود.

۳. برنامه‌ریزی و تدبیر امور: برنامه‌ریزی در عرصه فردی و اجتماعی امری ضروری برای تحقق توسعه اقتصادی است. پیامبر اکرم در این زمینه می‌فرماید: «هر کس برنامه‌ریزی در معیشت خود داشته باشد، خداوند روزی‌اش می‌بخشد» (هندی، ۱۴۰۹، ج ۷، ص ۱۵۸). امام علی علیه السلام نیز برنامه‌ریزی را سامان‌بخش زندگی می‌داند (آمدی تمیمی، ۱۳۶۰، ح ۵۷۶۹). در عرصه جهانی هم بی‌گمان کشورهایی که به توسعه اقتصادی دست یافته‌اند، با برنامه‌ریزی همه‌جانبه و با تدبیر و نظارت گسترده توانستند این راه صعب‌العبور را طی قرن‌ها یا سالیان طولانی طی کنند. بر این اساس لازم است که در کشور عزیز ما افغانستان نیز به این مهم توجه شده و برنامه‌ریزی کلی و دقیق به منظور رشد و توسعه اقتصادی صورت گیرد.

۴. صداقت، امانت‌داری و وفای به عهد: در اسلام صداقت، امانت‌داری و وفای به عهد از نشانه اهل تقوا و دین‌داران واقعی (مریم: ۵۴) شمرده است. اگر در جامعه اسلامی و از جمله در افغانستان اصل نهادینه شود،

- اقتصادی، قم، ۱۳۷۹-۱۳۷۸.
۳. آمدی تمیمی، عبدالواحد، غررالاحکم و دررالکلم، تحقیق جلال الدین محدث نوری، [بینا]، تهران، ۱۳۶۰ ش.
۴. زید بن علی بن حسین، مسند الامام زید، منشورات دار مکتبه الحیاه، بیروت، ۱۹۹۶ م.
۵. سریع القلم، محمود، عقل و توسعه یافتگی، صفیر، تهران، ۱۳۷۲ ش.
۶. عظیمی، حسین، مدارهای توسعه یافتگی در اقتصاد ایران، نی، تهران، ۱۳۷۱ ش.
۷. هندی، علاءالدین، کنزالعمال، التراث اسلامی، بیروت، ۱۴۰۹ ق.
۸. <http://www.google.com/search>

اسباب خلق اعتماد در سطوح گوناگون را فراهم آورده و باعث کاش هزینه و سهولت تعاملات اجتماعی خواهد شد؛ زیرا اعتماد مردم به مسئولین از سویی و اعتماد مسئولین به افراد جامعه از سوی دیگر، باعث راستگویی، درستکاری و پای بندی به تعهدات از سوی همگان می شود و توسعه اقتصادی را به بار خواهد آورد.

۵. نظم و انضباط: مداومت و پایداری تا پایان کار، پرهیز از آرزوهای تخیلی، دوری از سستی و کاهلی، پرهیز از نسنجیده کاری و انجام کارها به موقع، رشد و توسعه را عرصه اقتصادی به دنبال می آورد. در منابع اسلامی روی نظم و انضباط توجه زیادی صورت گرفته است. از باب نمونه اولین وصیت امام علی (ع) به فرزندش امام حسن (ع) پس از تقوای الهی داشتن نظم در امور زندگی است «اوصیک بتقوالله یا بنی و نظم امرکم». این در حالی است که نظم و انضباط از چالش های مهم افغانستان در حوزه های مختلف است.

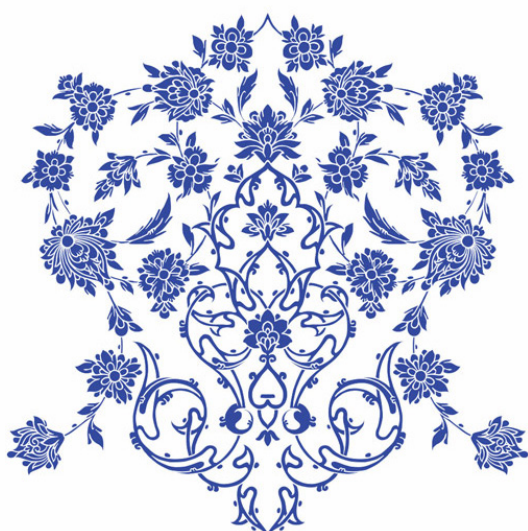
با توجه به مؤلفه ها و مباحث مذکور، اگر فرهنگ اصیل اسلامی در افغانستان جایگزین فرهنگ موجود شود، دستیابی به توسعه اقتصادی انتظار نامعقول و بعیدی نیست و نخواهد بود.

جمع بندی و نتیجه گیری

بین توسعه و توسعه نیافتگی اقتصادی از یکسو و فرهنگ از سوی دیگر، ارتباط مستحکمی برقرار است. تا زمانی که فرهنگ متناسب با توسعه در یک جامعه نهادینه نشود، توسعه اقتصادی نیز پدید نخواهد آمد. فرهنگ اسلامی به شکل آرمانی اش اگر در جامعه افغانستان نهادینه شود، این ظرفیت را در درون خود دارد که توسعه اقتصادی این کشور را رقم زند و به فقر و عقب ماندگی اقتصادی آن پایان بخشد. بنابراین می توان این فرضیه را پذیرفت که فرهنگ اسلامی ظرفیت توسعه سازی را در درون خود دارد و اگر فرهنگ اسلامی اصیل در افغانستان نهادینه شود، می تواند بسترهای مناسب توسعه اقتصادی را در این کشور فراهم آورد.

منابع و مآخذ:

۱. قرآن کریم.
۲. اشکذری، خلیلیان، محمد جمال، فرهنگ و توسعه

نقش سرمایه‌گذاری بر تعلیم و تربیت در توسعه اقتصادی کشورهای در حال توسعه

نسیمه مرادی

دانش‌آموخته رشته اقتصاد

چکیده:

تأثیر سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت بر توسعه اقتصادی کشورهای در حال توسعه مسئله این تحقیق است. پرسش اصلی آن این است که: نقش سرمایه‌گذاری بر تعلیم و تربیت بر رشد اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته چگونه بوده است؟ این تحقیق با روش توصیفی و تحلیلی و با داشتن این فرضیه که: سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت نقش مثبتی بر رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه داشته است، انجام شده است. نتایج تحقیق هم نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در این بخش نقش مثبتی در رشد اقتصادی کشورهای آفریقایی، اروپایی... ایفا نموده است.

کلیدواژه‌ها: سرمایه‌گذاری، تعلیم و تربیت، توسعه، توسعه اقتصادی، کشورهای در حال توسعه...

مقدمه

بعد از جنگ جهانی دوم عده‌ای از کشورهای در حال توسعه برای دستیابی به رشد اقتصادی سیاست سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت نیروی انسانی را دنبال کردند. حال سؤال این است که: نقش سرمایه‌گذاری بر تعلیم و تربیت بر رشد اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته چگونه بوده است؟ فرضیه تحقیق این است که سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت نقش مثبتی بر رشد اقتصادی

کشورهای در حال توسعه داشته است. روشی که در این تحقیق استفاده شده است، توصیفی و روش گردآوری اطلاعات اسنادی می‌باشد.

مفاهیم و مباحث کلی

سرمایه‌گذاری: یکی از مفاهیم موجود در این تحقیق سرمایه‌گذاری است؛ به معنای هر گونه فدا کردن ارزشی در حال حاضر به امید به دست آوردن هر گونه ارزشی در زمان آینده (کارگذار، ۱۴۰۰)

تعلیم و تربیت: تعلیم به معنای آموزش دادن و انتقال و اطلاعات به ذهن است که از مراحل و مراتب تربیت است و تربیت شامل ایجاد و فعالیت بخشیدن هر نوع کمالی در انسان می‌شود که مطلوبیت و ارزش داشته باشد.

توسعه و توسعه اقتصادی: مشاوران یونسکو در تعریف توسعه گفته‌اند: «توسعه فرایندی هدف‌دار است که به وسیله انسان آغاز می‌گردد و هدف آن بهبود بخشیدن به شرایط زیستی کلیه افرادی است که در یک جامعه زندگی می‌کنند» (مشاوران یونسکو، ۱۳۷۰: ۱۷). البته توسعه ابعاد مختلف دارد که یکی از ابعاد آن توسعه اقتصادی است. بعضی کارشناسان توسعه اقتصادی را رشد مداوم اقتصادی یک جامعه و بهبود وضعیت رفاهی افراد جامعه دانسته و بعضی دیگر تحولات و تغییرات کمی و کیفی و بنیادی در جامعه معرفی می‌کنند (نراقی، ۱۳۷۰: ۵).

رابطه سرمایه‌گذاری در تعلیم و تربیت و رشد اقتصادی: کارشناسان این رابطه را مثبت و معنادار دانسته‌اند. از جمله آدام اسمیت می‌گوید: «آموزش افراد در واقع نوعی سرمایه‌گذاری در آن‌هاست. با آموزش افراد توانا تر خواهند شد و رشد قابلیت‌های آنان سبب می‌گردد که نه تنها خود به درآمد بیشتری نائل گردند، بلکه جامعه نیز از سرمایه‌گذاری در آن‌ها منتفع گردد»، به عقیده اسمیت «انسان‌ها با آموزش به سرمایه مبدل می‌شوند و جامعه می‌تواند از توان تولید آن‌ها به صورت بهتری بهره‌مند گردد» (عمادزاده، ۱۳۷۴: ۶). تئودر شولتز اقتصاددان مطرح معاصر نیز بر اهمیت و ضرورت توجه به سرمایه انسانی در تحلیل‌های اقتصادی تأکید فراوان دارد و بر این باور است که «تعلیم و تربیت به عنوان

مهم‌ترین سرمایه‌گذاری در انسان دارای موثرترین نقش در رشد توسعه جوامع می‌باشد» (همان، ۱۶).

نقش سرمایه‌گذاری بر تعلیم و تربیت در توسعه اقتصاد کشورهای در حال توسعه

از نظر تئوریک ثابت شد که سرمایه‌گذاری در تعلیم و تربیت یک عامل کلیدی در فرایند رشد و توسعه اقتصادی است. در واقعیت و عالم عینی هم نتیجه ارزیابی در مناطق مختلف جهان نیز تأیید می‌کند که سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت نیروی انسان بر رشد اقتصادی این کشورها تأثیر معناداری داشته است. از باب نمونه و اثبات مدعا به نتایج چند تحقیقی که در این زمینه و در مناطق مختلف جهان صورت گرفته است، اشاره می‌شود.

در آفریقا: در سال ۲۰۰۱ ویلسون و برمپونگ را به «سرمایه انسانی سالم و رشد اقتصادی» را در کشورهای آفریقایی OECD دنبال کردند و به این نتیجه رسیدند که سرمایه انسانی و سرمایه‌گذاری در آن در کشورهای مورد مطالعه تأثیر مثبت و قوی بر رشد درآمد سرانه داشته است.

در اروپا: در سال ۲۰۰۴ نتایج تحقیقات مارتین و هرانز بیرون آمد که در آن تأثیر بازدهی سرمایه انسانی نیز بر تولید ناخالص داخلی کشور اسپانیا مورد توجه واقع شده بود. این تحقیق نیز رابطه معنادار سرمایه انسانی آموزش‌دیده و رشد اقتصادی را تأیید کردند. در همین سال آلاو و میگول در مطالعات مقایسه‌ای بین بازدهی اقتصادی سرمایه انسانی و سرمایه فیزیکی در کشور پرتغال انجام دادند. در این تحقیق که با در نظر گرفتن سه نوع سرمایه دولتی، خصوصی و انسانی برآورد شده است، نشان داده شد که سرمایه دولتی، خصوصی و انسانی به ترتیب دارای نرخ بازدهی ۲۶.۷ درصد، ۱۸.۵ درصد و ۱۶ درصد بوده‌اند که در واقع تأثیر مثبت این امر را تأیید می‌کند.

در آسیا: تحقیقات مشابهی در آسیا نیز صورت گرفته است؛ از جمله در سال ۲۰۱۱ ژانگ و ژوانگ این موضوع را در مورد چین دنبال کرد. در تحقیق وی ولایات مختلف چین مورد توجه واقع شد. نتایج این مطالعه نشان داد که آموزش در سطح دانشگاه نسبت به آموزش ابتدایی و دوره متوسطه نقش مؤثرتری بر رشد اقتصادی دارد. یافته دیگر تحقیق این بود که اثر سرمایه انسانی بر رشد اقتصادی ناحیه‌ای بستگی به سطح توسعه آن ناحیه نیز دارد. در ایالات توسعه‌یافته آموزش دانشگاهی نقش مهم‌تری روی رشد اقتصادی دارد و بالعکس در نواحی کمتر توسعه‌یافته رشد اقتصادی از آموزش در سطح ابتدایی و دوره متوسطه تأثیر می‌پذیرد. در سال ۲۰۱۱ گنگداگ و رامبالدی در مطالعه‌ای به تأثیر سرمایه‌گذاری در تعلیم و تربیت در رشد اقتصادی

کشور سریلانکا طی دوره ۲۰۰۸-۱۹۵۹ پرداختند و در **آدام اسمیت می‌گوید: «آموزش افراد در واقع نوعی سرمایه‌گذاری در آن‌هاست. با آموزش افراد توانا تر خواهند شد و رشد قابلیت‌های آنان سبب می‌گردد که نه تنها خود به درآمد بیشتری نائل گردند، بلکه جامعه نیز از سرمایه‌گذاری در آن‌ها منتفع گردد»**

و تربیت در رشد اقتصادی کشور پاکستان را طی سال‌های ۷۱-۱۹۷۰ تا ۲۰۰۹-۲۰۰۸ مورد توجه و تحقیق قرار داده و به این نتیجه رسیدند که رابطه علی میان تعلیم و همچنان تمام سطوح آموزشی با رشد اقتصادی وجود دارد. همچنین در میان تمام سطوح آموزشی، آموزش عالی اثر بیشتری بر رشد اقتصادی دارد.

در سطح جهانی: علاوه بر مطالعات منطقه‌ای، در سطح جهانی نیز تحقیقاتی صورت گرفته و نشان داده شده است که سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت نیروی انسان نقش مهمی در رشد اقتصادی کشورهای جهان و از جمله در رشد اقتصادی کشورهای در حال انکشاف دارد. یکی از این تحقیقات در سال ۲۰۰۲ توسط بارو صورت گرفت. ایشان وضعیت ۱۰۰ کشور جهان را

طرح انکشاف اقتصادی در ممالک رو به انکشاف

احمد بلال فتحي

دانش آموخته رشته اقتصاد

چکیده

طرح‌های اجرا شده جهت انکشاف اقتصادی در ممالک رو به انکشاف مسئله این تحقیق است و سؤال اصلی هم این است که طرح‌های انکشاف اقتصادی در ممالک رو به انکشاف چگونه بوده است؟ تحقیق حاضر با روش اسنادی کتابخانه در پی پاسخ‌گویی به پرسش مذکور است. با این فرضیه که ممالک رو به انکشاف طرح‌ها متعددی را در این زمینه به اجرا گذاشته است. اهم یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که طرح انکشاف اقتصادی از طریق انکشاف صنعت، رشد صادرات و اجرای طرح تحقیقات علمی و تکنولوژی... در کشورهای رو به انکشاف دنبال شده است.

کلیدواژه‌ها: طرح، انکشاف اقتصادی، ممالک رو به انکشاف، توسعه، توسعه یافتگی...

مقدمه

ممالک رو به انکشاف جهت دستیابی به انکشاف اقتصادی طرح‌هایی متعددی آزمودند. پرسش اصلی این است که: طرح‌های انکشاف اقتصادی در ممالک رو به انکشاف چگونه بوده است؟ فرضیه تحقیق هم این بود که ممالک رو به انکشاف طرح‌ها متعددی را در این زمینه به اجرا گذاشته است. این تحقیق به صورت توصیفی و با روش گردآوری اطلاعات به صورت اسنادی انجام شده است. قلمرو تحقیق تنها بعد اقتصادی انکشاف بوده و دیگر ابعاد آن مورد توجه نیست.

در دوره ۱۹۶۰-۱۹۹۰ مورد بررسی قرار داده و نشان داد که سال‌های تعلیم در دوره متوسطه و سطوح بالاتر برای مردان بالای ۲۵ سال اثر معنادار بر رشد اقتصادی کشورها دارد. بر اساس یافته‌های وی کیفیت آموزش از کمیت آموزش اهمیت بیشتری دارد. البته تحقیقات مشابه دیگری نیز صورت گرفته و تأیید کرده‌اند که سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت نقش مثبتی در رشد اقتصادی کشورها ایفا می‌کند.

نتیجه‌گیری

توسعه و رشد اقتصادی از دغدغه‌های کشورهای مختلف جهان است. بعد از جنگ جهانی دوم عده‌ای از کشورهای در حال توسعه، در راستای دستیابی به این هدف، سیاست سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت را نیز مورد توجه قرار دادند. با توجه به تحقیقات متعدد از مناطق مختلف جهان، این سیاست کارآمد بوده و تأثیر مثبت سرمایه‌گذاری در بخش تعلیم و تربیت را در حوزه رشد اقتصادی نشان می‌دهد.

منابع:

۱. گروه مشاوران یونسکو، فرایند برنامه‌ریزی آموزشی، فریده مشایخ، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۰ش.
۲. عماد زاده م. مباحث اقتصاد آموزش و پرورش اصفهان، جهاد دانشگاهی، اصفهان، ۱۳۷۴ش.
۳. کارگذار، رضا، تعریف سرمایه‌گذاری، مجله ویستا، ۱۴۰۰ش.

مفاهیم مهم تحقیق

قبل از پرداختن به مباحث اصلی، ضرورت دارد که تعریفی از مفاهیم مهم تحقیق ارائه دهیم.

انکشاف و انکشاف اقتصادی: مشاوران یونسکو در تعریف توسعه یا انکشاف گفته‌اند: «توسعه فرایندی هدف‌دار است که به وسیله انسان آغاز می‌گردد و هدف آن بهبود بخشیدن به شرایط زیستی کلیه افرادی است که در یک جامعه زندگی می‌کنند» (مشاوران یونسکو، ۱۳۷۰: ۱۷). انکشاف ابعاد مختلف دارد که یکی از ابعاد انکشاف اقتصادی است. بعضی کارشناسان انکشاف اقتصادی را رشد مداوم اقتصادی یک جامعه و بهبود وضعیت رفاهی افراد جامعه دانسته و بعضی دیگر تحولات و تغییرات کمی و کیفی و بنیادی در جامعه معرفی می‌کنند (نراقی، ۱۳۷۰: ۵). واژه دیگر بایسته اشاره، «ممالک رو به انکشاف است. این واژه به کشورهایی اشاره دارد که در شاخص توسعه انسانی نمره قابل قبولی ندارد.

طرح‌های انکشاف اقتصادی در ممالک رو به انکشاف

تاکنون در ممالک رو به انکشاف طرح‌های انکشاف اقتصادی به صورت زیر دنبال شده است:

انکشاف صنعت: رشد سریع صنعتی کشورهای توسعه‌یافته و انقلاب عظیم تکنولوژیکی و صنعتی چهره‌ای کشورهای پیشرفته را به کلی تغییر داد. این امر کشورهای رو به انکشاف را واداشت که در این راه قدم بگذارند و توسعه صنعتی را دنبال کنند؛ چه از طریق جذب سرمایه‌گذاری خارجی و چه از طریق دریافت وام. اما این سیاست گاهی در تضاد با بخش زراعت قرار گرفت. در صورتی که ایجاد رابطه مناسب میان این دو بخش، می‌توانست تحول عظیم اقتصادی را رقم زند. مشکلات دیگر این سیاست کمبود اسعار لازم برای سرمایه‌گذاری و عدم وجود نیروی انسانی بامهارت لازم برای توسعه صنعتی بود. این مشکلات باعث شد که تمایل به سمت استراتژی انکشاف صنایع سنگین، به دلیل هزینه سنگین آن، در مراحل اولیه انکشاف کم باشد و کشورهای رو به انکشاف از این ناحیه با مشکل مواجه باشند (روزبهان، ۱۳۷۱: ۱۹۵-۱۹۴).

حمایت‌های دولت از صنایع داخلی: مطابق این سیاست دولت باید در شروع صنعت با اتخاذ

سیاست‌هایی از انکشاف آن پشتیبانی و حمایت نماید. این حمایت از اقتصاد نوپا در مقابل اقتصاد جهانی ضروری است. با شکست این طرح، عده‌ای علت آن را در همین حمایت‌های می‌بینند و عده دیگر در نحوه اعمال این حمایت و ایرادات دیگر جستجو می‌کنند. مشکلات دیگر این طرح این بود که حمایت بی حساب دولت از این صنایع باعث ناکارایی منابع و عدم بهره‌برداری صحیح از ظرفیت کارخانجات گردید؛ کیفیت کالاهای تولیدی را پایین آورده و در بحث نرخ تبادله به ضرر محصولات زراعتی تمام شد. تعرفه‌های شدید بر ورود کالاهای خارجی هم، محصولات این کارخانه‌جات را بدون رقیب ساخته و هیچ‌گونه کوششی در جهت افزایش کیفیت به عمل نیامد (نراقی، ۱۳۷۰: ۱۴-۱۲).

رشد صادرات: این سیاست طی سال‌های ۱۹۶۰ در صحنه اقتصاد جهانی پدید آمد. کار ارزان، کارگران فرمان‌بردار و منظم مهم‌ترین دلایل گسترش این سیاست در ممالک رو به انکشاف، به خصوص در آسیای شرقی، بوده است. این فرصت به کارفرمایان و صاحبان شرکت این امکان را می‌داد که در بازارهای صادراتی از قدرت رقابتی برخوردار باشند؛ چرا که مزد پایین این کشورها در حدود ۱۰/۱۰۰ درصد کارگران کشورهای صنعتی بود. کشورهایی که این شیوه صنعتی شدن را اتخاذ کردند، بعضاً به رشد سریع صنعتی رسیدند و بعضی دیگر زیر بار گران قرضه‌های خارجی گرفتار شدند (همتی، ۱۳۶۹: ۵۶-۵۹).

انکشاف اقتصاد دو بعدی: یکی از موضوعات مهم در کشورهای رو به انکشاف بررسی این موضوع است که آیا منظور از انکشاف افزایش رشد اقتصادی بر اساس درآمد سرانه مردم است یا اینکه بهبود زندگی مردم نیز مطرح می‌باشد. به خصوص که نابرابری درآمدها و فقر اکثریت مردم به عنوان یک چالش در این کشورها مطرح است. پلان اقتصادی کشورهای رو به انکشاف که هدف خود را صرفاً رشد اقتصادی و افزایش درآمد ناخالص ملی قرار دهد نمی‌تواند هدف‌های گسترده اجتماعی را دنبال کرد. با این وجود طی دهه ۱۹۵۰ الی ۱۹۶۰ این یک سیاست مسلط در ممالک در حال انکشاف بود. این استراتژی نه تنها سبب توسعه این کشورها نگردیده،

بررسی فراوانی کسر فمور در شفاخانه خصوصی عمران در شهر غزنی در سال ۱۳۹۷ش

خاطره عالمی

دانش آموخته علوم طبی

استخوان ران بزرگترین استخوان بدن می باشد که بخش عمده ای از وزن بدن را در میان استخوان های اندام تحتانی متحمل می شود. به همین دلیل شکستگی این استخوان می تواند باعث ناتوانی شدید و بستری طولانی بیمار شود. هدف این پژوهش بررسی فراوانی کسر فمور در شفاخانه خصوصی عمران در شهر غزنی در سال ۱۳۹۷ می باشد.

مواد و روش ها:

در این مطالعه توصیفی اسناد ۲۱۸ نفر از بیمارانی که در شفاخانه خصوصی عمران در شهر غزنی در سال ۱۳۹۷ جهت درمان شکستگی استخوان ران مراجعه کرده بودند، انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات با استفاده از اسناد و دوسیه های موجود جمع آوری گردیده و اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS-۱۶ مورد تحلیل و تجزیه قرار گرفتند.

یافته ها

بیشتر بیماران مورد مطالعه در گروه سنی بالاتر از ۶۰ سال (۲۵.۲٪) بوده و میانگین سنی آن ها ۴۱.۶ سال می باشد. ۶۷.۹٪ بیماران مورد مطالعه مرد بوده، شایع ترین نوع کسر فمور عبارت از Segmented (۳۱.۷٪) و شایع ترین

بلکه سلطه هرچه بیشتر کشورهای صنعتی و ادامه سیاست های استعماری را به دنبال آورد. با شکست این طرح، نظریه «روش نیازهای اساسی» رشد پیدا کرد. این نظریه بر تأمین نیازهای اساسی مردم؛ مثل غذا، پوشاک، مسکن، تعلیم و تربیه، صحت، و غیره تأکید داشته و برای تکنولوژی کاربر که مستلزم اشتغال بیشتر است اولویت قائل است. این نظریه هم نتوانست اهداف منظور را تأمین نماید. این کشورها باید بنیان قوی صنعتی و فنی برای حفظ و توسعه منابعشان بر پا سازند و همزمان بر مساوات و عدالت و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی طبقات محروم جامعه تأکید کنند (نراقی؛ ۱۳۷۹: ۱۰-۸).

تحقیقات علمی و تکنولوژی: این طرح در کشورهای رو به انکشاف به عنوان عوامل تولید مطرح بوده که با استفاده از تحولات علمی و فنی وسایل تولید بهبود یافته و تولیدات هم از نظر کمی و کیفی ارتقاء یافته است (تقی زاده، ۱۳۶۹: ۲۵-۲۴).

نتیجه گیری

ممالک در حال انکشاف در راستای دستیابی به توسعه اقتصادی طرح های مختلفی را به آزمون گذاشته اند. این طرح ها شامل انکشاف اقتصادی از طریق انکشاف صنعت، حمایت های دولت از بخش صنایع داخلی، رشد صادرات، انکشاف اقتصاد دو بعدی و استفاده از تحقیقات علمی و تکنولوژی برای انکشاف اقتصادی می باشد.

فهرست منابع

۱. تقی زاده، محمود، برنامه ریزی اقتصادی اجتماعی، انتشارات تابان، تهران، ۱۳۶۹ش.
۲. روزبهان، محمود، مبانی توسعه اقتصادی، انتشارات تابان، تهران، ۱۳۷۱ش.
۳. گروه مشاوران یونسکو، فرایند برنامه ریزی آموزشی، فریده مشایخ، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۰ش.
۴. نراقی، یوسف، توسعه و کشورهای توسعه نیافته، تهران، ۱۳۷۹ش.
۵. همتی، عبدالناصر، مشکلات اقتصادی جهان سوم، انتشارات صدا و سیما، تهران، ۱۳۶۹ش.

common femoral fraction location in these patients was femur trunk (39.4%). In this study, most of the patients in the city live (56.4%), married (65.1%), and in moderate economic situation (60.1%). Also, the findings of this study showed that the most common causes of femoral fractures in the study population were, respectively, fall (27.1%) and fall from height (24.3%).

Conclusion: Regarding the high prevalence and the most common cause of femoral fraction in this study, to prevent and reduce the prevalence of femoral fraction, lifestyle changes, daily exercise, the use of dairy and calcium-containing substances to the extent necessary, non-smoking, and further studies on A wider level is recommended in this area

Keywords: Femoral fraction, outbreak, Civilian hospital

موقعیت کسر فمور هم تنه فمور می باشد (۳۹.۴٪). از نظر محل سکونت، بیشتر بیماران مورد مطالعه در شهر زندگی دارند (۵۶.۴٪)؛ از لحاظ تأهل و وضعیت اقتصادی، ۶۵.۱٪ افراد متأهل بوده و ۶۰.۱٪ از آن‌ها در وضعیت اقتصادی متوسط قرار دارند. همچنان یافته‌های این مطالعه نشان داد که شایع‌ترین علل کسر فمور در جامعه مورد مطالعه به ترتیب عبارت از زمین خوردن ۲۷.۱٪ و سقوط از ارتفاع می باشد ۲۴.۳٪.

نتیجه‌گیری

با توجه به شیوع بالا و شایع‌ترین علت کسر فمور در این پژوهش، برای پیشگیری و کاهش شیوع کسر فمور، تغییر سبک زندگی، انجام ورزش روزانه، استفاده از لبنیات و مواد حاوی کلسیم به مقدار لازم، عدم استفاده از دخانیات و انجام مطالعات بیشتر در سطح وسیع‌تر در این زمینه توصیه می‌گردد.

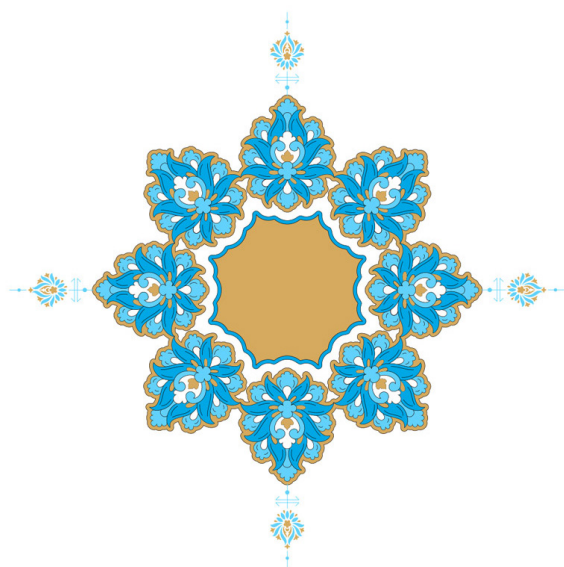
ABSTRACT of Khatireh Alimi Thesis

Title: Evaluation Frequency of Femoral Fraction in Private Hospital of Emran in Ghazni City in 1397

The thigh bone is the largest bone in the body, which carries a bulk of body weight among lower limb bones. For this reason, the fracture of this bone can cause severe disability and prolonged ill-treatment. The aim of this study was to investigate the frequency of femoral fraction in Amran's private hospital in Ghazi in 1397.

Materials and Methods: In this descriptive study, 218 patients who were referred to a private hospital in the city of Ghazi in 2012 for treatment of femoral bone fractures were selected and evaluated. Data were collected using available documents and files and the collected data were analyzed using SPSS-16 software.

Findings: Most of the patients were over 60 years old (25.2%) and their mean age was 41.6 years. In this study, 67.9% were male, the most common femoral fraction was segmented (31.7%), and the most

بررسی فراوانی ترس از اجتماع در بین ساکنین ولایت غزنی در سال ۱۳۹۷

محمد صابر ابراهی زوی

دانش آموخته علوم طبی

مقدمه

ترس اجتماعی شامل نگرانی بسیار شدید و دست پاچگی بیش از اندازه هنگام مواجهه با موقعیت‌های اجتماعی روزمره است. این اختلال فقط یک کم‌رویی ساده نیست. افراد دارای این اختلال احساس ترس مداوم، شدید و مزمنی دارند. شدت این مسئله ممکن است به اندازه باشد که در کار، تحصیل یا سایر فعالیت‌های روزمره افراد مبتلا، اختلال ایجاد کند. بسیاری از افراد دارای این اختلال با وجود آگاهی از غیرمنطقی و افراطی بودن ترس خود، قادر به غلبه بر آن نیستند. آن‌ها اغلب، روزها و هفته‌ها پیش از رویارویی با یک موقعیت اضطراب‌آور، نگران آن موقعیت هستند.

روش کار:

این مطالعه از نوع توصیفی بوده که به تعداد ۳۰۰ نفر از ساکنین ولایت غزنی جهت بررسی میزان شیوع اضطراب اجتماعی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند؛ از طریق پرسشنامه که دارای پایایی معتبر بوده و اطلاعات توسط نرم‌افزار (SPSS ۱۶) مورد آنالیز قرار گرفته است.

یافته‌ها و نتایج:

این مطالعه بر روی ۳۰۰ نفر از ساکنین ولایت غزنی انجام شده و در آن ۲۳۳ نفر مرد و ۶۷ نفر زن اشتراک داشتند.

میزان ترس اجتماعی مردان ۵۹.۲۶ و از زنان ۶۷.۵۱ درصد بوده که میزان ترس اجتماعی زنان را نسبت به مردان بیشتر نشان می‌دهد. همچنین اشخاصی که سطح اقتصادی بالایی داشتند، میزان ترس از اجتماع نیز در آن‌ها بلندتر و بیشتر مشاهده شد. مضاف بر این‌ها اشخاصی که درجه تحصیلی عالی داشتند، میزان ترس اجتماعی‌شان بلندتر نشان داده شد.

Abstract of Mohammad saber Ebrahizoy

Thesis

Title: Evaluation of social phobia prevalence in Ghazni city

Introduction: social phobia includes so serious anxiety and losing hands more than normal while facing with daily and social locations. This disorder is not a simple behavior. The patient having with this disorder have a chronic, continuous and serious feeling of fear. This issue could as much dangerous as can destroy the patient's daily activities, job or study. Most of the people with this disorder even know about their intemperate and illogical fear, are not able to overcome it. They are worried weeks before encountering with that anxious situation.

Method: In this descriptive study about 300 people living in Ghazi City in aim of finding prevalence of Social Phobia, was studied. This study was done by standard questioner and the data was analyzed by SPSS16.

Results: This study which was done over 300 people living in Ghazni, about 233 people was male and 67 percent in female, social phobia in male was 59,26 and in female 67.51 percent which shows more social phobia in female than male. Beside people with good economic situation had more social phobia and also people with high degree of education had more social phobia.

Keywords: anxiety, social phobia, Ghazni

بررسی میزان آگاهی، نگرش و رفتارهای پیشگیری کننده از اعتیاد در بین دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله شعبه غزنی در سال ۱۳۹۷ش

محمد لطیف اکبری

دانش آموخته علوم طبی

مقدمه:

اعتیاد به مواد مخدر به عنوان یک معضل فردی- اجتماعی کانون توجه متخصصان در حوزه های مختلف قرار گرفته است. این در حالی است که سازمان ملل اعتیاد را چهارمین بحران در جهان بر شمرده است. این پژوهش با هدف بررسی میزان آگاهی، نگرش و رفتارهای پیشگیری کننده از اعتیاد در بین دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین صلی الله علیه و آله شعبه غزنی در سال ۱۳۹۷ انجام شده است.

مواد و روش ها:

مطالعه حاضر توصیفی تحلیلی و از نوع مقطعی می باشد. ۳۰۰ نفر از دانشجویان پوهنتون خاتم النبیین صلی الله علیه و آله به روش نمونه گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. ابتدا اطلاعات دموگرافی و سپس اطلاعات آگاهی و نگرش در مورد اعتیاد با استفاده از پرسشنامه جمع آوری شده و داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS ورژن ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها:

در این مطالعه میانگین سنی افراد مورد مطالعه ۲۳ سال را نشان داد که بیشتر آن ها از جنس مذکر (۵۶.۳٪) بوده و همچنین بیشتر دانشجویان مربوط رشته طب معالجوی می باشند (۹۰.۳٪). علاوه بر این بیشتر دانشجویان سال دوم تحصیلی شان را می گذرانند (۲۶٪). از نظر اقتصادی، در این پژوهش درآمد خانواده های اکثر دانشجویان در سطح خوب یعنی بالاتر از ۱۰۰۰۰ افغانی را نشان می دهد (۸۸.۳٪) و منبع کسب اطلاعات بیشتر دانشجویان هم کتاب می باشد (۴۹.۳ درصد).

نتیجه گیری:

با توجه به نتایج این پژوهش، دانشجویان رشته طب معالجوی دارای بیشترین آگاهی و نگرش و همچنین دانشجویان رشته علوم سیاسی کمترین آگاهی و نگرش در مورد اعتیاد، می باشند. بنابراین با توجه به عوارض و خطرات اعتیاد، آموزش و اطلاع رسانی صحیح جهت بالا بردن آگاهی سایر دانشجویان توصیه می گردد.

ABSTRACT of Mohammad Latin Akbari
Thesis

Title: Evalation, Attitude and Preventive Behaviors of Addiction among Students of Khatam Al-Nabein University of Ghazni Branch in 1397

Drug addiction has been the focus of attention of experts in various fields as an individual-social problem. The United Nations, however, considers addiction to be the fourth crisis in the world. The purpose of this study was to determine the knowledge, attitude and preventive behaviors of addiction among students of Khatam Al-Nabein University of Ghazni Branch in 1397.

Materials and Methods: This is a cross-sectional descriptive study. 300 Khatam al-Nabeen University students were selected by convenience sampling method. At first demographic data and then knowledge and attitude about addiction were collected using a questionnaire and the data were analyzed by SPSS 16

software.

Results: The mean age of the study was 23 years, with the majority of students being male (56.3%) and the majority of students being in the field of medical medicine (90.3%) with the highest number of students in their second year of study (26%). In this study, the income of most students' families is well above 10,000 Afghanis (88.3%). Also the findings of the present study showed that the source of information for most students is the book (49.3%).

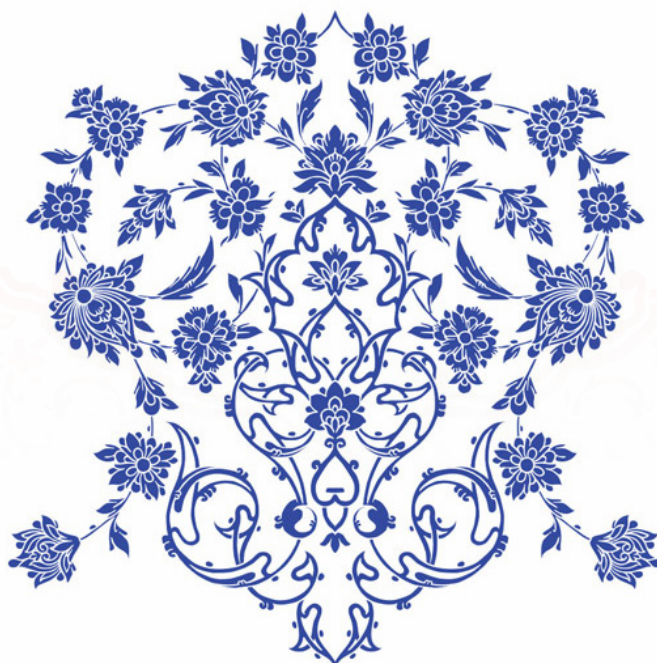
Conclusion: According to the results of this study, the medical science students have the most knowledge and attitude and the political science students have the least knowledge and attitude about addiction. Therefore, due to the complications and dangers of addiction, proper education and information are recommended to raise the awareness of other students.

Keyword: KNOWLEDGE, ATTITUDE, ADDICTION, KHATAMALNABINUNIVERSITY

گزارش‌ها

- * بزرگ‌ترین جشنواره دانش اندوختگی در دیار سنایی
- * تازه‌های نشر
- * تجلیل از سالگرد آیت الله محسنی (ولادت و رحلت)
- * نمایشگاه کتاب در پایتخت فرهنگی جهان اسلام
- * تورنمنت والیبال و فوتسال دانشجویی «جام همدلی» در دیار سنایی
- * و...

محصلان رشته‌های مختلف علوم طبی، سیاسی، حقوق، اقتصاد و انستیتوت علوم صحی پایان موفقانه چهار سال دانش‌اندوزی‌شان را جشن گرفتند و طی یک مراسم باشکوه و با حضور بیش از سه هزار نفر از اقشار مختلف مردم اعم از ریاست محترم دانشگاه جناب دکتر حبیبی، معاونین محترم، معاونت علمی- تدریسی جناب استاد رضایی، معاون اداری- مالی جناب استاد فهیمی، ریاست دانشکده علوم انسانی جناب دکتر موسوی، ریاست دانشکده علوم طبی جناب داکتر مهدی‌زاده، اساتید و کارمندان دانشگاه، خانواده‌ها و دوستان محصلان، مقامات بخش‌های مختلف حکومتی، رسانه‌ها و شمار زیادی از علما، نخبگان، فرهنگیان، بزرگان و متنفذین... در سالن ثقافت اسلامی شهر به شادی پرداختند و بزرگ‌ترین و ماندگارترین گردهم آیی مردمی- فرهنگی سال ۱۴۰۰ شمسی را رقم زدند. لازم به ذکر است که این مراسم عظیم و باشکوه در ساعت ۹ صبح با برنامه ورود اساتید و دانش‌آموختگان به داخل تالار و قرار گرفتن در جایگاهشان، اجرای آقایان فصاحت و میاخیل و تلاوت قرآن کریم توسط آقای حسینی آغاز شده و با قرائت پیام صاحب امتیازان دانشگاه (دکتر عبدالقیوم سجادی و حاجی جواد محسنی) توسط معاونت علمی- تدریسی

بزرگ‌ترین جشنواره دانش اندوختگی در دیار سنایی

پنجشنبه ۴ قوس ۱۴۰۰ روز ماندگار در حافظه و خاطره جمعی مردم عزتمند و فرهنگ دوست ولایت غزنی؛ روزی که در آن عطر خوش موفقیت و معرفت از ثقافت اسلامی شهر منتشر شده و سراسر ولایت و ولایات هم‌جوار را عطراگین ساخت. در این روز پنجمین و ششمین دوره جشنواره فارغ‌التحصیلی (دانش اندوختگی) دانشجویان پوهنتون تعهد و تخصص محور خاتم‌النبیین ﷺ شعبه غزنی در سالن ثقافت اسلامی شهر برگزار شده و در آن ۳۵۰ تن از

ارج گذاری به دانش و دانشمند بوده و اینکه تربیت نسل آگاه و متخصص پیش شرط اساسی آن به شمار می‌رود. دکتر حبیبی در بخش دیگری از صحبت‌هایشان خطاب به مقامات رسمی حکومتی خاطرنشان کردند که دانشگاه خاتم به وظیفه خود در قبال تربیت نسل جوان کشور به خوبی عمل نموده است، اکنون انتظار می‌رود که شما نیز به عنوان مسئولان اصلی این جامعه با به‌کارگیری از تخصص این عزیزان به وظیفه خود عمل نمایید تا در آینده نزدیک شاهد آبادانی، رونق، رفاه و توسعه همه‌جانبه جامعه خود باشیم. بعد از صحبت‌های عالمانه ریاست محترم دانشگاه تعدادی از نهادها و سازمان‌های مردمی شهر غزنی از ریاست محترم دانشگاه تقدیر نموده و سپس تعدادی از مقامات حکومتی (استاد حنفی نماینده وزارت تحصیلات عالی، خلیفه شهید خیل معین وزارت معارف، مولوی مصباح، رئیس صحت عامه و معاونت اطلاعات و فرهنگ شهر) به ایراد سخن پرداختند و در این صحبت‌ها ضمن تقدیر و تشکر از دانشگاه خاتم النبیین ﷺ، به عنوان یکی از نهادهای علمی برجسته کشور، بر حمایت‌های همه‌جانبه از تحصیلات عالی برای اناث و ذکور تأکید کردند.

بخش دیگر برنامه این مراسم باشکوه، سوگند دانشجویان فارغ‌التحصیل بود که به صورت یک صدا همراه با نماینده

دانشگاه جناب استاد رضایی ادامه یافت. بعد ریاست محترم دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی استاد دکتر حسین حبیبی به سخنرانی پرداختند. ایشان پس از حمد و سپاس خدای سبحان به خاطر توفیق خدمت به مردم و تربیت نسل آگاه و متفاوت برای جامعه، این جشن بزرگ را برای تمامی دانشجویان، خانواده‌های آنان، اساتید و پرسنل دانشگاه، جامعه علمی کشور و به مردم فرهنگی و علم دوست ولایت غزنی تبریک و تهنیت گفته و مقدم تمامی مهمانان را در این جشنواره گرامی داشتند. دکتر حبیبی در ادامه صحبت‌هایش گوشه‌ای از فعالیت‌های ده ساله دانشگاه را خاطرنشان ساخته و پلان استراتژیک پنج سال آینده دانشگاه را که حول محور تعهد و تخصص پلان گذاری شده است، مورد اشاره قرار دادند و تنها افتخار دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را داشتن کدر علمی و اداری متعهد و متخصص و تربیت جوانان متعهد و متخصص عنوان نمودند. علاوه بر این وضعیت جامعه، انحطاط و عقب‌ماندگی و بی‌عدالتی‌های صورت گرفته در کشور را مورد بحث قرار داده و بیان داشتند که خانواده بزرگ خاتم النبیین همواره در خط مقدم جهاد و مبارزه علیه ستم و بی‌عدالتی‌های ساختاری و اجتماعی قرار داشته و دارد و تأکید نمودند که یگانه راه برون‌رفت از این معضلات و چالش‌ها و رسیدن به توسعه فراگیر و همه‌جانبه

دانشجویان فارغ‌التحصیل اهداشده و صحنه ماندگاری خلق و ثبت تاریخ گردید. همچنین از دانشجویان این دانشگاه که در داخل و خارج از کشور و از دانشکده‌های علوم انسانی و علوم طبی به مقطع تخصصی راه‌یافته‌اند، قدردانی صورت گرفت.

بایسته ذکر است که همزمان با پنجمین و ششمین دوره جشن فراغت دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی، تعداد ۵۰ نفر از دانشجویان انستیتوت علوم صحی خاتم النبیین غزنی نیز پایان دوره تحصیلات خود را جشن

اساتید، جناب استاد دکتر سید تقی هاشمی، در پیشگاه خداوند لایزال و کتاب هدایت بخش آسمانی، قرآن کریم، سوگند یاد نمودند که از تخصص و دانش خود در خدمت به مردم و کشور از هیچ کوششی دریغ ننمایند. متعاقب آن گروه سرود لیسه شمس العارفین و لیسه نور غزنه اجرای زیبایی داشته و در پایان مراسم هم لوح تقدیر از دانشجویان برتر (رتبه اول، دوم و سوم) هر رشته و لوح تبریک و تندیس جشنواره پنجمین و ششمین دور جشن فراغت توسط اساتید دانشگاه و برخی از مقامات رسمی حکومت امارت اسلامی به

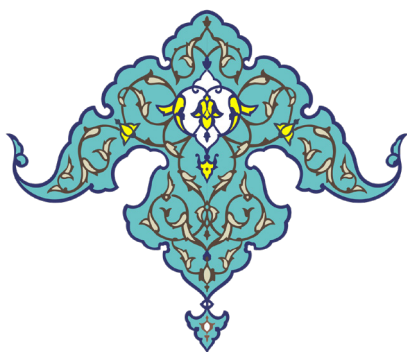

گرفته و در کنار خانواده، دوستان، اساتید و دیگر حاضران این گردهم آیی بزرگ به شادی و خوشحالی پرداختند.

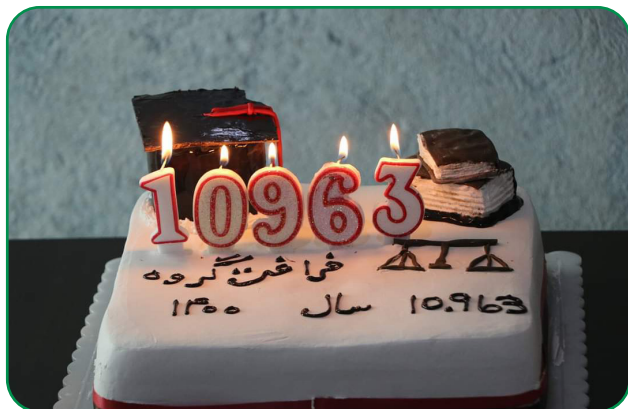
البته در کنار این مراسم باشکوه نمایشگاه آثار علمی آیت‌الله محسنی، دکتر سجادی، اساتید محترم دانشگاه، منابع علمی رشته‌های مختلف تحصیلی دانشگاه، آثار فرهنگی و هنری دانشجویان دانشگاه خاتم‌النبیین (ع) نیز برگزار شده و از جدیدترین آثار علمی اساتید رونمایی صورت گرفت و به تعداد زیادی از بازدیدکنندگان بسته‌های فرهنگی اهدا شد.

قطعاً برگزاری موفقانه کارهای بزرگ و شکوهمندی که در آن هزاران نفر اشتراک دارند، نتیجه تلاش‌ها و زحمات شبانه روزی جمع همدل، فداکار، متعهد و متخصص است. برپایی موفقیت آمیز پنجمین و ششمین جشنواره فراغت و دانش اندوختگی دانشگاه خاتم‌النبیین شعبه غزنی نیز، آنهم در شرایط کنونی کشور، از این امر استثنا نبوده و نتیجه زحمات بی‌وقفه جمع همدل، همفکر و زحمتکش تمامی دست اندرکاران جشنواره است. دانشگاه خاتم‌النبیین (ع) شعبه غزنی صمیمانه از همکاری صادقانه تمامی این عزیزان و به ویژه از کمیته تدارکات تحت رهبری و مدیریت فعال و موفقانه معاونت محترم اداری - مالی جناب استاد فهیمی کمال تقدیر و تشکر را دارد.

همچنین از مجریان توانمند برنامه آقایان استاد فصاحت و میاخیل به خاطر اجرا و مدیریت خوب برنامه سپاسگزاری می‌شود. به خصوص از شخصیت فرهیخته و فرزانه جناب استاد فصاحت که همواره و همه ساله در این راستا با پوهنتون خاتم‌النبیین شعبه غزنی همکاری و همیاری داشته و با مهارت و توانایی خاص و کم‌نظیری در پیش‌برد جذاب و موفقانه برنامه ایفای نقش نموده است.

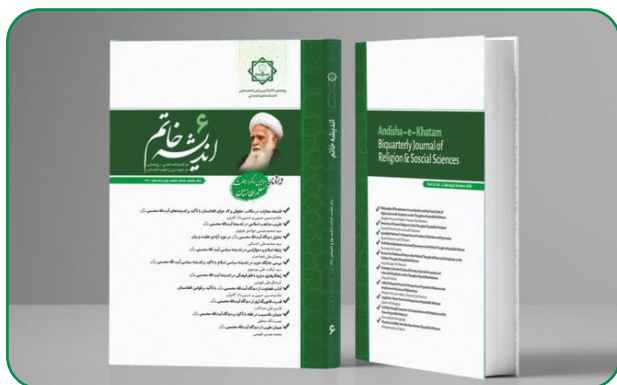
محفل اساتید و دانشجویان بر ضرورت تشکیل انجمن فارغ التحصیلان و تداوم روابط علمی متقابل دانشگاه و فارغ التحصیلان در قالب کارگاه‌ها و نشست های فوق برنامه تأکید نمودند. ریاست دانشگاه نیز وعده نمودند که به این خواسته دانشجویان جامه عمل بپوشند.

محفل خدا حافظی محصلان حقوق پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی (گروه ۱۰۹۶۳)

در ادامه برگزاری شکوهمند پنجمین و ششمین دوره جشن دانش اندوختگی (فارغ التحصیلی) دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی و البته با وقفه چند روزه، گروه ۱۰۹۶۳ رشته حقوق محفلی جشن دیگری را تحت عنوان «گودبای پارتی»، با حضور ریاست محترم دانشگاه، جناب دکتر حسین حبیبی، معاونت علمی تدریسی، جناب استاد یوسف رضایی، ریاست دانشکده حقوق و علوم سیاسی، جناب دکتر موسوی و سایر اساتید دانشکده، در دانشگاه برگزار نمودند. در این

با تاکید بر اندیشه‌های آیت‌الله العظمی محسنی رحمته‌الله، تقریب مذاهب در اندیشه‌ی آیت‌الله العظمی محسنی رحمته‌الله، تحلیل دیدگاه آیت‌الله محسنی رحمته‌الله در مورد آزادی بیان و عقیده، رابطه اسلام و دموکراسی در اندیشه آیت‌الله محسنی رحمته‌الله، بررسی جایگاه حزب در اندیشه سیاسی اسلام، با تاکید بر اندیشه سیاسی آیت‌الله محسنی رحمته‌الله، راهکارهای مبارزه با فقر فرهنگی در اندیشه آیت‌الله محسنی رحمته‌الله، آداب قضاوت از دیدگاه آیت‌الله محسنی رحمته‌الله، با تاکید بر قوانین افغانستان، قدرت قانون‌گذاری از دیدگاه آیت‌الله محسنی رحمته‌الله، ضمان بالتسبیب در فقه با تاکید بر دیدگاه آیت‌الله محسنی رحمته‌الله و ضمان طیب از دیدگاه آیت‌الله محسنی رحمته‌الله.

۲. نشریه دانشجویی «پیام خاتم». طبع شماره ۱۶ نشریه علمی- دانشجویی پیام خاتم، برای بهار ۱۴۰۰، از دیگر دستاوردهای آمریت فرهنگی و پژوهشی در سال ۱۴۰۰ خورشیدی بود که در تابستان امسال وارد بازار نشریات شده و در خدمت مخاطبان و خوانندگان عزیز قرار گرفت. این شماره از نشریه پیام خاتم به جشن فارغ‌التحصیلی اختصاص یافته و در آن علاوه بر سخن سردبیر به قلم دکتر مهدوی و پیام‌های دکتر سجادی، حاجی جواد محسنی، دکتر وحید بینش و دکتر حسین حبیبی به مناسبت‌های کسب سند افتخارآمیز

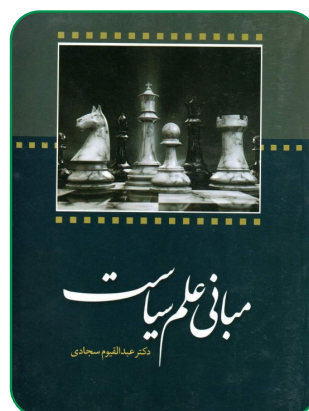
اعتباردهی علمی از سوی وزارت تحصیلات عالی سابق و جشن فراغت تعدادی از دانشجویان دانشگاه، گفتگو با خدمت‌گذاران عرصه‌های علمی، عدلی و صحنی ولایت غزنی و با دانشجویان برتر

تازه‌های نشر

افغانستان سال ۱۴۰۰ خورشیدی را با بحران‌ها و چالش‌های شدید و ویرانگری ناشی از شیوع بیماری کووید ۱۹، بهم ریختن اوضاع امنیتی و سقوط نظام سیاسی آغاز کرد. دو پدیده‌ای که روند عادی زندگی را در این کشور مختل ساخته و فعالیت‌ها و خدمات‌رسانی‌های مراکز و نهادهای مختلف علمی، فرهنگی، اداری، اقتصادی... زیادی را دچار وقفه ساخت و از این لحاظ ضربات و خسارات جبران‌ناپذیری را باعث شد. بخش آموزشی دانشگاه خاتم النبیین رحمته‌الله شعبه غزنی نیز از این پدیده‌های مرگبار متأثر شده و با تعطیلی فعالیت‌های خود مواجه شد و حداقل اینکه به آموزش غیرحضور متوسل گردید که هرگز با آموزش حضوری برابری نمی‌کند؛ اما بخش پژوهش و فرهنگی آن این توفیق را داشت که مسئولیت خطیر خود را در حوزه نشریات به انجام رساند و نشریات زیر را به بازار علمی، فرهنگی و نشراتی کشور نماید و در اختیار علاقه‌مندان مباحث علمی و فرهنگی قرار دهد:

۱. دو فصلنامه علمی- پژوهشی «اندیشه خاتم». شماره ۶ این نشریه در تابستان ۱۴۰۰ خورشیدی از زیر چاپ بیرون آمده و وارد بازار نشریات کشور شد. مسئولان و سیاست‌گذاران دانشگاه خاتم، در تجلیل از دومین سال یاد رحلت معلم افغانستان، این شماره مجله وزین اندیشه خاتم را به بررسی اندیشه‌های آیت‌الله محسنی در حوزه‌های مختلف حیات اجتماعی اختصاص دادند. نویسندگان و پژوهشگران چیره‌دست و دقیق‌النظری در این شماره دست به قلم برده و هر کدام متناسب به سلیقه، علاقه، رشته و بضاعت علمی‌شان زوایای مختلف اندیشه‌های راهگشای اکادمسین افغانستان را بازنمایی و برای خوانندگان محترم معرفی نموده‌اند؛ مباحثی مثل فلسفه مجازات در مکاتب حقوقی و کد جزای افغانستان،

دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی و همچنین مقالات دانشجویان و اساتید مثل «اسلام و منع خشونت علیه زنان»، «عوامل اختلال یادگیری»، «بررسی مقایسه‌ای میزان آگاهی دانشجویان خانم دانشگاه خاتم النبیین ﷺ در مورد سرطان پستان»... گزارش‌ها در مورد سونامی اعتیاد در شهر غزنی، تقدیر از دانشجویان برتر...، خاطرات دانشجویی، مصاحبه با ستاره ورزشی و مدال‌آور بین‌المللی کشور، اشعار دانشجویان و فارغ‌التحصیلان به روایت تصویر نیز آمده و در اختیار فرهنگیان عزیز قرار گرفته است.

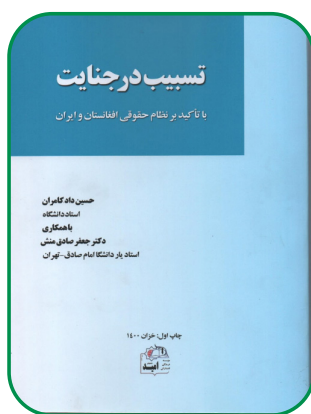
۳. «مبانی علم سیاست»: دکتر عبدالقیوم سجادی در میان دانش‌آموختگان دانش سیاسی افغانستان، چهره ممتاز و از مفاخر علمی کشور به حساب می‌آید. وی که یک شخصیت دقیق النظری نیز هست، به بخش

قابل توجهی از نیاز جامعه اکادمیک کشور به منابع علمی و سیاسی پاسخ گفته و آثار ارزشمند و ماندگاری را در این حوزه به یادگار گذاشته است؛ جامعه شناسی سیاسی افغانستان، افغانستان و جهانی شدن (متن درسی پوهنتون)، دیپلماسی و رفتار سیاسی در اسلام، مبانی تئوریک احزاب سیاسی در اسلام، مبانی فقهی تحزب در اندیشه سیاسی اسلام... از جمله این آثار است.

اینک، در سال ۱۴۰۱ش، هدیه جدید و ارزشمند دیگری را به جامعه علمی و اکادمیک افغانستان تقدیم نموده است؛ کتاب «مبانی علمی سیاست». تدوین این کتاب در راستای پاسخ دهی به نیاز اساتید، دانشجویان و محققان علوم سیاسی صورت گرفته است و در واقع محصول سالها تدریس ایشان در موضوع درس مبانی علم سیاسی و آموزش دانش سیاسی می‌باشد. هرچند در این مورد آثار زیادی تألیف شده است؛ اما این اثر این امتیاز را دارد که با هدف تدریس و به عنوان متن درسی مقطع لیسانس و ماستری آماده شده و شیوه تدوین کتب درسی در آن رعایت گردیده است و برای هر فصل، با توجه به وضعیت علوم و مباحث سیاسی در

افغانستان مثالهایی را طرح نموده است. به هر حال، این اثر در یک مقدمه و چهارده فصل تنظیم و ساماندهی شده است. فصل اول آن، کلیات و مفاهیم، فصل دوم، روش شناسی در علوم سیاسی، فصل سوم، دولت و عناصر سازنده آن، فصل چهارم، پایه‌های اصلی دولت، فصل پنجم، فرهنگ سیاسی، فصل ششم، مشروعیت سیاسی، فصل هفتم، انواع حکومتها، فصل هشتم، قوای سه گانه دولت، فصل نهم، احزاب و نهادهای سیاسی، فصل دهم، دموکراسی، فصل یازدهم، تغییر اجتماعی، نوسازی و توسعه سیاسی، فصل دوازدهم، افکار عمومی، فصل سیزدهم، سیاست خارجی و دیپلماسی و فصل چهاردهم، جهانی شدن؛ نظریه‌ها، عوامل و پیامدهای می‌باشد. در آخر هم منابع اثر ذکر شده است.

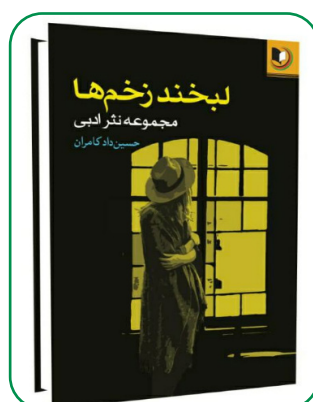
۴. کتاب تسبیب در جنایت. علاوه بر دو نشریه مذکور و کتاب مبانی علم سیاست، دو اثر علمی استاد جوان و آمریت تحقیقات دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی، استاد حسین داد کامران، نیز به زیور طبع اراسته شده و در اختیار

علاقه‌مندان مباحث علمی و ادبی قرار گرفته است. یکی از این کتاب‌ها «تسبیب در جنایت» است. در این کتاب که با تأکید بر نظام حقوقی افغانستان و ایران نوشته شده است، محقق به دنبال پاسخ به این پرسش‌هاست که چه صورت‌های از دخالت سبب در جنایت در نظام حقوقی افغانستان و ایران مورد توجه قانون‌گذاران بوده است؟ پرسش دیگری که نویسنده در خصوص این مباحث مطرح کرده، این است که نظام حقوقی افغانستان و ایران چه ضمانت‌های اجرایی برای حالت‌های مختلف از تسبیب در جنایت اتخاذ کرده‌اند؟ البته نویسنده پاسخ به این پرسش‌ها را نه تنها از زاویه نظریات قانون‌گذاران هر دو کشور، بلکه از نقطه نظر فقها نیز مورد توجه قرار داده و مطالب کتاب در چهار فصل ساماندهی نموده است. در فصل اول به تعاریف، نظریات و تحولات تقنینی ناظر به تسبیب پرداخته، در فصل دوم صورت‌های مختلف تسبیب در رفتار را به بحث گرفته است، در فصل

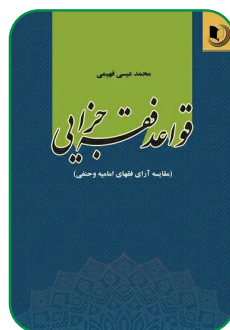
مقایسه‌ای اثر علمی‌اش را تحت عنوان "قواعد فقه جزایی" (مقایسه آرای فقهای امامیه و حنفی) توسط انتشارات مقصودی در کابل چاپ و وارد بازار کتاب نموده است. استاد فهیمی در این اثر تلاش نموده تا مهم‌ترین قواعد فقهی را در زمینه مسایل جزایی با مقایسه آرای فقهای امامیه و حنفی به بحث گیرد. کتاب مزبور این حسن را نیز دارد که ضمن ذکر دیدگاه‌های فقهای هردو مذهب جعفری و حنفی، به تناسب موضوع، موادی از قانون را نیز یادآوری نموده است. نویسنده این کتاب در هشت فصل تنظیم نموده است. در فصل اول مباحث کلی و نظری تحقیق مورد توجه واقع شده است؛ در فصول بعدی به ترتیب قاعده اکراه، مسایل مختلف اکراه، قاعده ضرورت، قاعده قبح عقاب بالاییان، قاعده حرمت اعانت برائت، قاعده درآ، قاعده وزر و سرانجام قاعده تعزیر در هر معصیت را مورد بحث و بررسی قرار داده است. مطالعه این کتاب به اساتید، طلاب، قضات و دانشجویان عزیز توصیه می‌شود.

سوم صورت‌های رکن روانی تسبیب در جنایت مورد توجه بوده و در فصل چهارم ضمانت اجرای حالات مختلف تسبیب در جنایت به بررسی گرفته شده و در اخیر هم نتیجه‌گیری، پیشنهادها و کتاب‌نامه آمده است.

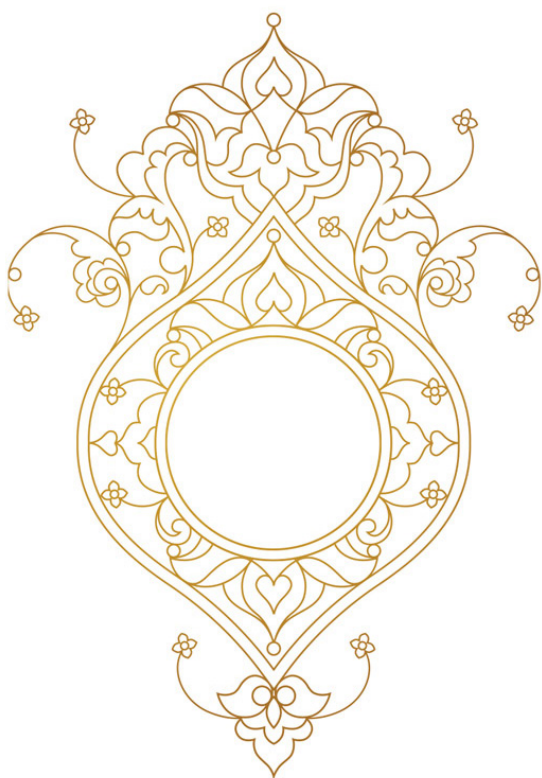
۵. کتاب دوم استاد کامران، کتاب «لبخند زخم‌ها» است. این کتاب ادبی در واقع دلدنوشته ایشان در دیار هجرت است. لبخند زخم‌ها در واقع، شرح حال نسل جوان دور از وطن است که در گوشه گوشه‌ای از سرزمین

مهاجرت با خود خلوت کرده و دردهای خودش را با دلشان بیان می‌کنند. این دردها در قالب زخم‌ها عناوین خاصی خودش را دارند، گاهی در قالب زخم‌زبان اطرافیان لب باز می‌کند، گاهی از دوری یار... و همه این‌ها دست به دست هم می‌دهد تا مجموعه نثر ادبی با تکیه بر واقعیات شنیده شده و تخیلی بر روی کاغذ نقش ببندد. بنابراین، مجموعه نثر ادبی لبخند زخم‌ها بیان‌کننده واقعیات و تخیلات است که نویسنده در طول دو سال دور از وطن شنیده و جمع‌آوری کرده است که نتیجه آن انتشار این اثر در خزان سال ۱۴۰۰ می‌باشد.

۶. قواعد فقهی جزایی (مقایسه آرای فقهای امامیه و حنفی). قواعد فقهی، اعم از قواعد مربوط به مسایل مدنی یا کیفری، در مباحث حقوقی - قضایی اهمیت و کاربرد فراوان دارد. به همین دلیل قواعد فقهی به عنوان یکی از مضامین درسی و جالب

توجه در میان سرفصل‌های درسی دانشکده‌های حقوق گنجانده شده و دانشجویان ملزم به گذراندن این مضمون درسی می‌باشند؛ تا بادیگاه و قواعد کلی شریعت اسلام در دو حوزه مدنی و کیفری آشنا گردند. با توجه به این اهمیت استاد محمد عیسی فهیمی، از اساتید با تجربه و خوش قلم دانشگاه خاتم النبیین ﷺ که خود تجربه چندین دوره تدریس را در این زمینه نیز دارد، دست به تحقیق و تالیف زده و به صورت

فرهنگی، اجتماعی و سیاسی افغانستان شده باشد. بر این اساس ضرورت دارد که با شیوه‌های مختلفی از زحمات ایشان قدردانی و تجلیل شود و اندیشه و خدمات ایشان در حوزه‌های مختلف علمی، آموزشی، تحقیقاتی، همبستگی اجتماعی، اخوت اسلامی، تأسیس مراکز علمی، رسانه‌های جمعی... بازنمایی و به جامعه معرفی گردد. تا هم ادای دین به پیشگاه بزرگان و خدمت‌گزاران صورت گیرد، هم جامعه خدمت‌گزاران خویش را به دقت و درستی بشناسد و هم روح سپاسگزاری و خدمت‌گزاری در لایه‌های مختلف جامعه تزریق گردد. مبتنی بر این نگاه دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی، به استقبال میلاد بابرکت معلم افغانستان، حضرت آیت الله العظمی محسنی ﷺ، شتافته و در تاریخ ۱۴۰۰/۲/۵ ش، طی مراسم باشکوهی از آن تجلیل نمود.

در بخش اول این مراسم برنامه ختم قرآن مجید توسط مسئولین، اساتید و مهمانان عزیز صورت گرفت. در بخش دوم آن که با تلاوت قرآن مجید آغاز و با مدیریت جناب آقای دکتر موسوی پیگیری شد، مقالات و سخنرانی‌هایی در مورد ویژگی‌ها و شخصیت آیت الله محسنی ارائه گردید. در این بخش از برنامه ابتدا دکتر هاشمی به نمایندگی از دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی حضور مهمانان را خیرمقدم گفته و به ذکر ویژگی‌های فکری و شخصیتی حضرت آیت الله العظمی محسنی ﷺ پرداخت. بعد آقای حکیمی به عنوان

تجلیل از سالگرد حضرت آیت الله محسنی اعلی الله مقامه

(ولادت و رحلت)

تجلیل از بزرگان و خدمت‌گزاران و پاس داشتن تلاش‌ها و زحمات تکامل بخش آن‌ها وظیفه انسانی هر فرد و به خصوص فرهنگیان و آگاهان جامعه و نشان‌دهنده روح و روان سالم و قدرشناس آن‌ها است. بدون هیچ تردید و مبالغه‌ای آیت الله محسنی از بزرگان و فرهیختگان اسلامی معاصر است که شعاع فعالیت‌های وی در دایره امت اسلامی قابل تعریف و توصیف است؛ البته طبیعی است که بخش اعظم تلاش و توانایی ایشان صرف بهبود اوضاع نابسامان

توزیع گردید.

همچنین دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی، به مناسبت دومین سال یاد رحلت آیت الله محسنی، برنامه‌های مختلفی را روی دست گرفت تا با اقشار مختلف جامعه ارتباط برقرار نموده و رسالت مضاعفی را که در این زمینه بر دوش دارد، به صورتی که در خور شأن معلم افغانستان است، به انجام رساند.

در این راستا هر چند پاندمی کرونا و بحران امنیتی کشور مانع از آن شد که ترتیب گردهمایی باشکوه و متشکل از فرهنگیان و فرزندان ديار سنایی، اساتید و فرهیختگان، معلمان و متنفذین و دیگر اقشار و اصناف مختلف جامعه در ۱۴ اسد، جامه عمل پوشد و طی صحبت‌های عالمان و پژوهشگران ابعاد مختلف حیات فکری، علمی، سیاسی، اجتماعی، ملی و بین‌المللی آیت الله محسنی بازنمایی و واکاوی شود؛ اما بخش‌های دیگری از برنامه‌های دانشگاه در این زمینه تداوم یافته و به صورت موفقانه‌ای به بار نشست. این برنامه‌ها شامل:

۱. نشر تقویم ویژه دومین سالروز ارتحال ملکوتی حضرت آیت الله محسنی ﷺ. دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی در سلسله فعالیت‌های خویش، به این مناسبت، تقویم ویژه‌ای را منتشر کرده که در آن شرح مختصری از زندگی‌نامه‌ی خورشید فقاقت و مجاهدت حضرت آیت الله العظمی محسنی ﷺ و دستاوردها و اقدامات ایشان نیز ثبت شده است.

نماینده‌ی دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی با خوانش مقاله‌ای، فقدان آن فقیه بلندآوازی کشور را خلأ بزرگی برای جامعه‌ی اسلامی دانست. جناب مولوی عبدالصبور قریشی از علمای جید ولایت غزنی هم حضرت آیت الله العظمی محسنی ﷺ را شخصیت کم‌نظیر جامعه‌ی اسلامی افغانستان عنوان نموده و یادآور شد که خدمات آن فقیه مجاهد در راستای ترویج اندیشه‌ی اخوت و برادری میان مذاهب اسلامی فراموش‌نشدنی است.

حجت الاسلام والمسلمین حاج آقای اصغری هم به عنوان سخنران پایانی این برنامه صحبت‌های عالمانه و ارزشمندی را ارائه کردند. ایشان آیت الله العظمی محسنی را در سه بعد: یادگیری دین، تبلیغ دین و دفاع از دین در حوزه‌ی نظری و عملی به بررسی گرفته، یادآور شدند که حضرت آیت الله العظمی محسنی ﷺ صرفاً به تبلیغ از اخوت و برادری اکتفا نکرده، بلکه در عمل اقدامات قابل‌توجهی را در این راستا انجام داده‌اند. وی ضمن قدردانی از ریاست محترم دانشگاه، جناب دکتر حبیبی، اساتید و همکاران این پوهنتون در راستای ترویج اندیشه‌ی دینی و اسلامی، این پوهنتون را یکی از دستاوردهای مهم مؤسس فقید آن خوانده و برای روح آن عالم مجاهد دعا کردند.

گفتنی است که در این مراسم تعدادی از آثار علمی آیت الله العظمی محسنی که به صورت کتاب و نرم‌افزار تهیه شده بود، به زبان پشتو و دری، میان حضار و مهمانان محترم

۲. در دست چاپ قرار دادن دو کتاب در مورد اندیشه‌های آیت‌الله محسنی. اقدام دیگر پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی به مناسبت تجلیل از دومین سالگرد رحلت ملکوتی حضرت آیت‌الله محسنی ﷺ در دست چاپ قرار دادن دو کتاب با محور اندیشه‌های آن فقیه فقید با موضوعات زیر است: تحلیل دیدگاه آیت‌الله العظمی محسنی ﷺ در مورد مبانی و مسائل چالشی حقوق بشر/ نوشته محمدعلی احسانی؛ اعتبارسنجی اسناد احادیث از منظر آیت‌الله محسنی ﷺ/ نوشته حمید محمدی.
۳. ترتیب ختم بیش از سی دوره تلاوت قرآن کریم. پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی در اقدام دیگر و با همراهی علمای کرام، بزرگان و متولیان مساجد، مدارس علوم دینی و اتحادیه‌های مردمی برنامه‌ی تلاوت بیش از سی دوره ختم قرآن شریف را به مناسبت دومین سالگرد ارتحال حضرت آیت‌الله العظمی محسنی ﷺ هماهنگ نموده است. مطابق این برنامه:
- اساتید و کارمندان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی، دو دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین حاج آقای معتمدی، مسجد کلاه سبز، دو دوره؛
 - جناب آقای حسنی، دفتر حزب حرکت اسلامی، دو دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین حاج آقای صالحی، مسجد محمد مصطفی ﷺ، دو دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین حاج آقای اصغری، مدیریت مدرسه توحید، دو دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین استاد عتیق الله محمدی، مسجد محمدیه خاک غریبا، یک دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین استاد مقداد، یک دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین استاد اکبری، مسجد جامع محمد مصطفی ﷺ قلعه شهاده، یک دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین استاد جويا، مسجد ولی عصر خاک غریبا، یک دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین سید باقری، مسجد ولی عصر شهرک مهاجرین، دو دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین استاد مهدی اکبری، مسجد امام زمان قره‌باغی، یک دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین استاد زکی اکبری، مسجد ابوالفضل منگور، یک دوره؛
 - حجت‌الاسلام والمسلمین استاد الیاسی، رئیس مدرسه فاطمه الزهرا جامعه المصطفی، دو دوره؛

پرفتوح آن فقیه مجاهد درود می‌فرستد.

۳. اختصاص دادن شماره ۶ نشریه علمی- پژوهشی «اندیشه خاتم» به بررسی اندیشه‌های آیت‌الله محسنی. اقدام و ماندگار دیگر دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی، نشر مجله وزین «اندیشه خاتم» به صورت ویژه‌نامه با محوریت بررسی اندیشه‌های فقیه نواندیش و عالم مبارز حضرت آیت‌الله محسنی است که همزمان با دومین سالیاد رحلت ملکوتی معظم له صورت گرفت. در این شماره نشریه «اندیشه خاتم» نویسندگان توانمند و محققان چیره‌دست عناوین مختلفی را (که در بخش تازه‌های نشر ذکر شد) با محوریت اندیشه آیت‌الله محسنی مورد بازخوانی و بررسی قرار دادند.

- بزرگان مردم زردالو، مسجد امام زمان زردالو قره باغ، یک دوره؛
- اتحادیه مردم محترم زردالو - قره باغ مقیم غزنی، یک دوره؛
- حجت الاسلام و المسلمین واعظ زاده و حاج وفا، هیئت امنای مسجد سیدالشهدا حیدرآباد، سه دوره؛
- جناب آقای امیری هماهنگ‌کننده‌ی اتحادیه مردم شریف بیات در غزنی، دو دوره؛
- حجت الاسلام و المسلمین سید داود حسینی، مسجد جامع خاتم الانبیا نوآباد، یک دوره؛
- حجت الاسلام شیخ اکبر سروری، مسجد امام علی قلعه شهاده، یک دوره؛
- حجت الاسلام آقای صفدری، مسجد حضرت علی شهرک علی آباد، یک دوره؛

- حجت الاسلام والمسلمین استاد احمدی، مدرسه باقرالعلوم قلعه شهاده، یک دوره.
- دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی ضمن اظهار تشکر از تشریک مساعی علما و بزرگان ولایت غزنی، به روح

دوست به مطالعه و تحقیق بسته‌های فرهنگی‌ای را نیز به عنوان تحفه به آن‌ها اهدا می‌کند. در سال ۱۴۰۰ خورشیدی، به رغم چالش‌های متعددی که وجود داشت، این دانشگاه موفق شد که دو دور نمایشگاهی از کتاب و دیگر محصولات فرهنگی را در دیار سنایی برگزار نموده و در معرض دید علاقه‌مندان قرار دهد.

بار اول و به مناسبت هفته کتاب، آمریت فرهنگی (استاد وجاهت)، تحقیقات علمی (استاد مدقق) و مدیریت کتابخانه (استاد کامران) دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی با همکاری ریاست اطلاعات و فرهنگ و کتاب‌فروشی‌های شهر غزنی به مدت دو روز (۱۴۰۰/۳/۵ تا ۱۴۰۰/۳/۶) نمایشگاه کتاب را در سالن کتابخانه البیرونی وابسته به ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت غزنی ترتیب دادند.

مراسم افتتاحیه نمایشگاه مذکور قبل از ظهر روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۵ با حضور مقامات دولتی و مسئولین ادارات حکومتی (سابق) ولایت غزنی، متنفذین و علماء، اساتید دانشگاه، فرهیختگان غزنی و اصحاب رسانه، در ریاست اطلاعات و فرهنگ برگزار شد. در این برنامه، پس از تلاوت آیات کلام‌الله مجید، آقای محمد یحیی عرفان رئیس وقت اطلاعات و فرهنگ ولایت غزنی سخنرانی داشتند. آقای عرفان در مورد

نمایشگاه کتاب در پایتخت فرهنگی جهان اسلام

گسترش و افزایش سطح آگاهی عمومی و آشتی دادن مردم با کتاب و فرهنگ کتاب‌خوانی رسالت اولیه و از اهداف اساسی دانشگاه با افتخار خاتم النبیین ﷺ است. این دانشگاه خوش‌نام در راستای دستیابی به این هدف عالی انسانی و توسعه‌ی، فرصت‌ها و ظرفیت‌های مختلف را غنیمت شمرده و ضمن معرفی جدیدترین آثار و دستاوردهای علمی و فرهنگی فرهیختگان و فرزندان این مرکز علمی معیاری، نمایشگاهی از منابع مختلف علمی موجود در این دانشگاه برگزار نموده و جهت تشویق هرچه بیشتر شهروندان فرهنگ

اهداف برگزاری این نمایشگاه، بررسی جایگاه تمدنی و تاریخی غزنی و شاخص‌های آن صحبت‌هایی نمود. بعد آقای جبرائیل آزادزوی به نمایندگی از مقام ولایت به ایراد سخن پرداخته و در مورد شخصیت‌های مهم غزنه

و اهمیت تمدنی این سرزمین باستانی اشاراتی کرد. سخنران سوم این برنامه الحاج ویس منیب رئیس شورای اجتماعی غزنه باستان و اولین مسئول کتابخانه عمومی البیرونی بود. ایشان در مورد اهمیت آثار تاریخی و تمدنی غزنی، آب‌ده‌های تاریخی، اهمیت آن و در خصوص تجربه‌های خود از کتاب‌داری و داشته‌های کتابخانه البیرونی صحبت کرده و بر نگهداری درست از ساختمان مرکز ثقافت اسلامی تأکید نمود.

از دیگر سخنرانان این برنامه سید نجیب‌الله وجاهت آمریت فرهنگی دانشگاه خاتم النبیین (ع) غزنی بود. ایشان در مورد اهمیت فرهنگ و نقش آن در توسعه جامعه و نقش فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی در رشد و بالندگی فرهنگی در جامعه، صحبت نموده و اقداماتی از قبیل برگزاری نمایشگاه

کتاب و مسابقات کتاب‌خوانی را از آن جهت که منجر به ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی، خلق اندیشه و پیدایش رویکرد فرهنگی در افراد و نهایتاً شکوفایی و رشد فرهنگی می‌شوند، مهم عنوان نمود.

آمر فرهنگی دانشگاه خاتم النبیین (ع) تأکید کرد که وظیفه نسل کنونی تمجید و توصیف صرف از تمدن و شخصیت‌های بزرگ غزنه باستان نیست، بلکه چاره‌جویی و گام برداشتن در راستای زنده کردن و بازیابی جایگاه رفیع تمدنی و فرهنگی غزنی کار مهم‌تری است که باید مورد توجه قرار گیرد. آقای وجاهت در پایان صحبت‌هایش تأکید نمود که دانشگاه خاتم النبیین (ع) حمایت از برنامه‌های فرهنگی و علمی را رسالت خود دانسته و حمایت از این نمایشگاه و حضور فعال در آن را در راستای انجام همین رسالت می‌بیند.

پایان بخش این برنامه دعای حجت الاسلام والمسلمین آقای اصغری رئیس شورای علماء بود؛ البته این نمایشگاه با استقبال خوب فرهنگیان دیار سنایی مواجه شده و برای

وظیفه نسل کنونی تمجید و توصیف صرف از تمدن و شخصیت‌های بزرگ غزنه باستان نیست، بلکه چاره‌جویی و گام برداشتن در راستای زنده کردن و بازیابی جایگاه رفیع تمدنی و فرهنگی غزنی کار مهم‌تری است که باید مورد توجه قرار گیرد.

عملی- پژوهشی اندیشه خاتم، مجله علمی- تخصصی حقوق و سیاست، دوره کامل مجله دانشجویی پیام خاتم، نشریه گاهنامه خاتم... به نمایش گذاشته شده و در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت.

در این نمایشگاه که با حمایت بی دریغ و همه جانبه ریاست فرهیخته دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی دکتر حبیبی، همکاری بخش‌های مختلف دانشگاه و همت مدیریت کتابخانه (استاد مهدوی) و همکارانش (استاد کامران، آقای رضوی و خانم حماد) برگزار شده بود، جهت ترویج هرچه بیشتر فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی بسته‌های فرهنگی متشکل از آثار قلمی اساتید و دانشجویان دانشگاه به

مدت دو روز برپا بود.

بار دوم، روز پنجشنبه ۱۴۰۰/۹/۴، در حاشیه جشن شکوهمند دانایی و توانایی دانشجویان خاتم النبیین ﷺ، این توفیق دست یافت که نمایشگاه باشکوهی از محصولات علمی و فرهنگی این دانشگاه نیز برگزار شده و در آن محصولات و دستاوردهای علمی، فرهنگی و هنری اساتید و دانشجویان فعال خاتم النبیین ﷺ در کنار آثار بابرکت فقیه متبحر، رجالی کم نظیر و معلم افغانستان حضرت آیت الله محسنی ﷺ، دانشمند دقیق النظر دکتر سید عبدالقیوم سجادی، منابع علمی رشته‌های علمی فعال در این دانشگاه و منابع دینی، ادبی و تاریخی افغانستان، دوره کامل مجله

به استقبال ماه مهمانی خدا

تجلیل از مناسبت‌های دینی از وظایف و رسالت‌های اولیه و مهم پوهنتون ارزش مدار و تخصص گرای خاتم النبیین (ص) است. در راستای انجام این وظیفه، روز سه شنبه مورخ ۱۴ / ۲ / ۱۴۰۰ نشست علمی فرهنگی ما و رمضان کریم» از سوی این پوهنتون با همکاری رسانه‌های شهر غزنی و انجمن‌های دانشجویی دانشجویان جاغوری، دایکندی و مالستان مقیم غزنی، برگزار شده و در آن در مورد آثار و برکات روزه و ماه مبارک رمضان بحث و گفتگو صورت گرفت. این نشست که با حضور ریاست محترم دانشگاه جناب دکتر حبیبی، معاون محترم علمی-تدریسی جناب استاد رضایی، معاونت محترم اداری- مالی جناب استاد فهیمی، اساتید محترم دانشگاه،

تعداد صدها جلد کتاب معاونت در جرم از منظر حقوق کیفری افغانستان و ایران، مجله علمی اندیشه خاتم، مجله علمی حقوق و سیاست، مجله دانشجوی پیام خاتم، CD مجموعه آثار آیت الله محسنی رحمته الله علیه، گاهنامه خاتم، تقویم دانشگاه، بروشور دانشگاه و انستیتوت خاتم النبیین غزنی، پوستر مرحوم آیت الله محسنی... به تعداد زیادی از بازدیدکنندگان فرهنگی و دانش دوست اهدا گردید. همچنین از جدیدترین آثار اساتید دانشگاه خاتم رونمایی صورت گرفت.

این نمایشگاه که با استقبال عظیم بازدیدکنندگان، اعم از اساتید دانشگاه، دانشجویان، روحانیون، اطباء، خواهران، برادران...، مواجه شد، در ساعت ۸ صبح دایر شده و در ساعت ۵ عصر به کارش پایان داد.

آقای ابراهیمی دیدگاه‌ها و نظریاتشان را در مورد آثار اجتماعی- فرهنگی روزه، آثار معنوی روزه، فضائل ليله القدر و اعتكاف مطرح نموده و به پرسش‌های حضار پاسخ دادند. گردانندگان این بخش از برنامه را آقای ظفر میاخیل یکی از گویندگان تلویزیون غزنویان به عهده داشت.

همچنین در ۱۴۰۱/۲/۷ نشست علمی و فرهنگی دیگری تحت عنوان «رمضان ماه بهار قرآن» از سوی آمریت تحقیقات و آمریت فرهنگی پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی، تلویزیون تمدن و رادیو تلویزیون غزنویان در سالن اجتماعات این پوهنتون برگزار شد.

این نشست علمی با مراسم ختم قرآن کریم آغاز گردیده و سپس جناب دکتر اصغری عضو هیئت علمی دانشکده حقوق این پوهنتون در خصوص احیای شب قدر و اهمیت و جایگاه آن در دین مبارک اسلام صحبت نمود و بیان داشت: «در جامعه ای که کرامت انسانی مورد احترام نباشد

حجت الاسلام واعظی مسئول دفتر آیت الله العظمی محقق (ره)، اعضای انجمن‌های دانشجویی، رسانه‌های شهر غزنی و حضور پر شور دانشجویان و اقشار مختلف دیار سنایی، در سالن اجتماعات دانشگاه خاتم النبیین (ص) غزنی برگزار گردید، در دو بخش ارائه شد.

بخش اول برنامه با مقدمه مجری (عبدالله جنبش) و تلاوت آیات کلام الله مجید توسط آقای حسینی (از محصلین دانشگاه خاتم النبیین (ص) غزنی) آغاز و به تعقیب آن سرود ملی افغانستان پخش گردید. در ادامه حجت الاسلام واعظی مسئول دفتر آیت الله العظمی محقق (ره) و مولوی قریشی استاد ثقافت دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی در مورد فضائل و برکات روزه و ماه مبارک رمضان صحبت نمودند.

بخش دوم برنامه به شکل پرسش و پاسخ (میزگرد) ترتیب یافته و اجرا گردید. در این بخش آقایان حجت الاسلام واعظی، استاد مولوی قریشی، دکتر محمد داود مدقق، آقای انوری و

است. ریشه این امر برمی گردد به بحث فطرت و طبیعت انسان که جهت دوری از نکوهش و حفظ شکرگزاری خداوند باید حد اعتدال را در میان بحث های فطرت و طبیعت حفظ کرد.

دکتر هاشمی هم نظام اقتصادی اسلام از منظر قرآن کریم را مورد بحث قرار داده و شاخص های اسلامی بودن نظام اقتصادی را برای حضار تبیین نمودند و در آن حذف ربا از نظام پولی و مالی، عدم تجمع ثروت در دست یک عده، دوری از اسراف... را به عنوان شاخص های نظام پولی و بانکی نظام اقتصادی اسلام از نظر قرآن برشمردند.

در اخیر جناب شیخ الحدیث عبدالمنان مدنی در خصوص اهمیت ماه مبارک رمضان، برادری، اخوت و تقریب مذاهب میان همه اقوام و... صحبت نموده دیدگاه هایش را بیان نموده و با دعای اختتامیه ایشان این نشست علمی به پایان رسید.

آن جامعه از نظر قرآن کریم جامعه دینی نخواهد بود و جامعه اسلامی جامعه ای است که همه معیارهای آن بر طبق عدالت اجتماعی باشد».

به دنبال صحبت های دکتر اصغری و در بخش سوم برنامه، گفتگوی علمی دایر شده و در آن جناب دکتر مدقق معاون علمی پوهنتون خاتم النبیین (ص)، جناب دکتر هاشمی نماینده اساتید پوهنتون خاتم النبیین (ص) و جناب شیخ الحدیث عبدالمنان مدنی رئیس حج و اوقاف ولایت غزنی در خصوص شاخص های جامعه قرآنی از منظر قرآن کریم، شاخص های نظام اقتصادی اسلام از منظر قرآن کریم و اهمیت ماه مبارک رمضان دیدگاه هایشان را بیان نمودند. دکتر مدقق در این مورد بیان داشتند که در قرآن کریم از انسان به عنوان خلیفه خدا در روی زمین نام برده شده است و این باعث فخر انسان است؛ از سوی دیگر در آیاتی نیز به نکوهش آن پرداخته شده

ورزشی تبدیل به یک نیاز جدی و ضروری جوامع شده و تمایلات نسبت به آن مضاعف گردیده است. به خصوص در جوامعی که دچار شکنندگی و گسستگی‌های متعدد و متکثر است، این نیاز بیشتر احساس شده و مسابقات ورزشی- ترکیبی می‌تواند به عنوان عامل پیونددهنده و نقطه وصل عمل نموده و در ایجاد همدلی و پیوستگی نقش ارزنده‌ای ایفا نماید. با توجه به این اهمیت، دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی به مسابقات ورزشی توجه خاصی داشته و همواره نسبت به برگزاری آن، در قالب مسابقات فوتسال، والیبال، ... اقدام می‌نمود؛ اما با شیوع ویروس مرگبار کرونا (کووید-۱۹) و گسترش ناامنی در کشور، مدتی این مثنوی به تأخیر افتاده و مسابقات ورزشی دانشجویی دانشگاه خاتم با تعطیلی مواجه شد.

با کاهش میزان شیوع بیماری کرونا و تأمین نسبی امنیت در اثر حاکمیت امارت اسلامی، بار دیگر این فرصت دست داد که مسابقات ورزشی دانشجویی دانشگاه پیام خاتم از سر گرفته شود و در نخستین گام مسابقات والیبال دانشجویی تحت عنوان «جام همدلی» میان دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی برگزار گردد. در این دور از مسابقات والیبال که در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۲۹ و با مدیریت دکتر مدقق، آمریت پژوهش- فرهنگی، شروع و به مدت سه هفته

از گذشته‌های دور ورزش به عنوان عامل تأمین‌کننده نشاط و سرزندگی، تحرک، سلامتی جسمی و روحی، تقویت توانایی‌های جسمی، ایجاد محبت و حس تعاون و همدلی میان افراد جامعه... مورد توجه جوامع در مناطق مختلف جهان بوده است؛ به عنوان نمونه بارز بازی‌های المپیک یونان باستان که امروزه وجهه جهانی یافته است، نشان از توجهات تام پیشینان به ورزش و مسابقات ورزشی و درک اهمیت آن در حیات اجتماعی دارد. با رشد جوامع صنعتی و شهرنشینی و کاسته شدن از میزان کارهای فیزیکی و ورزش و برگزاری مسابقات

تورنمنت والیبال و فوتسال دانشجویی «جام همدلی» در دیار سنایی

به پیروزی تیم اقتصاد الف انجامیده و مقام سوم را از آن خود نمود.

سرانجام روز یکشنبه ۱۹ جدی ۱۴۰۰ تیم های هدف خاتم و استقلال به مصاف هم رفته و بازی فینال مسابقات والیبال دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی را در سالن افتخار و با حضور گسترده اساتید، کارمندان و دانشجویان برگزار نمودند و در یک بازی حساس، جذاب و نفسگیر تیم هدف خاتم به سختی از سد تیم استقلال گذشته و مقام نخست این دور از

به طول انجامید، در مجموع شش تیم (هدف خاتم، استقلال، اقتصاد الف، ستارگان خاتم، نخبگان خاتم و صلح و آشتی) از رشته های مختلف علمی شرکت کرده و در قالب مسابقات گروهی به رقابت پرداختند.

در پایان مرحله اول از مسابقات چهار تیم هدف خاتم، استقلال، اقتصاد الف و ستارگان خاتم با کسب بیشترین امتیاز به مرحله یک چهارم نهایی راه یافتند. در مرحله دوم مسابقات که میان چهار تیم فوق برگزار شد، در گروه اول تیم-

های هدف خاتم و ستارگان و در گروه دوم تیمهای اقتصاد الف و استقلال به مصاف هم رفته و به رقابت پرداختند. در پایان این مرحله از مسابقات تیم های هدف خاتم و استقلال با عبور از سد حریفان به فینال این دور از مسابقات راه یافتند و تیم های اقتصاد الف و ستارگان نیز بازی رده بندی را برگزار نمودند که

افتتاح تورنمنت فوتسال دانشجویی سال تحصیلی ۱۴۰۱

امریت فرهنگ و ارتباطات

مسابقات را از آن خود نمود. بهترین بازیکن و بااخلاق‌ترین بازیکن این دور از مسابقات والیبال دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی را از آن خود نمودند. علاوه بر این به تمامی تیمهای شرکت‌کننده در این دور از مسابقات لوح سپاس تقدیم گردیده و بازیکنان برتر تیمها به عنوان تیم منتخب دانشگاه خاتم غزنی انتخاب

در پایان بازی فینال جوایز نفیسی از سوی دانشگاه به تیمهای اول، دوم و سوم، به عنوان برندگان این دور از مسابقات، اهدا گردید. همچنین آقایان کمال‌الدین علیپور از تیم استقلال و علی‌بابا از تیم اقتصاد الف به ترتیب جوایز

جریان سخنرانی دکتر هاشمی در افتتاحیه تورنمنت فوتسال دانشجویی سال تحصیلی ۱۴۰۱

امریت فرهنگ‌ی و ارتباطات

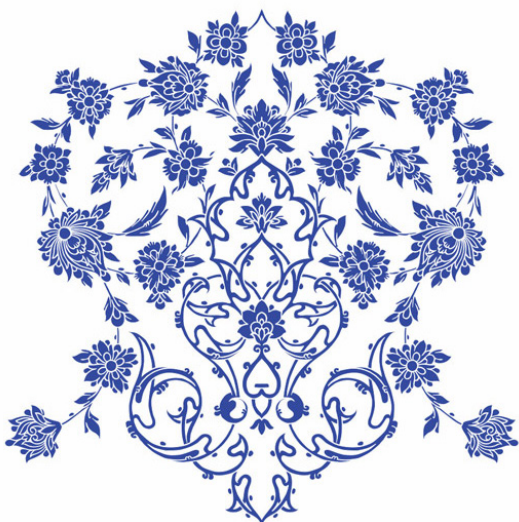
شدند.

نقش ورزش در جامعه امروزی را مهم خواندند و توصیه کردند که در کنار درس و بحث از توجه به ورزش غفلت نکنند.

گفتنی است این تورنمنت فوتسال با حضور تیم های موج، جوانان آریایی، هدف خاتم، پیشتازان طب، ستارگان خاتم، اتلان حقوق، فارمسی ۲، ممتازان خاتم، شیران سنگر، نخبگان خاتم، خاتم اف سی، همدیگر پذیری ۵، استقلال خاتم، اتحاد خاتم، پیشتاز خاتم، اقتصاد ۴، همدیگر پذیری B، آلفا، توحید، خنجر و سمستر نهم طب با بریدن نوار افتتاحیه آن، توسط ریاست محترم دانشگاه، معاونت اداری مالی، ریاست دانشکده اقتصاد و نماینده تیم های حاضر، رسماً آغاز گردید.

گفتنی است که با ابتکار و تلاش های استاد کامران، آمریت دیپارتمنت دانشکده حقوق، جلسه جداگانه ای ترتیب داده شده و از تیم هدف خاتم به عنوان نماینده دانشکده حقوق و علوم سیاسی که مقام اول را در این مسابقات از آن خود کرده بود، تقدیر به عمل آمده و جوایز جداگانه ای به بازیکنان این تیم اهدا گردید. همچنین لوح تقدیری از سوی دانشکده حقوق و علوم سیاسی به آقای زکریا محمدی، مدیریت تدریسی دانشکده، به خاطر تلاش ها و نقش برجسته آن در برگزاری موفقانه این مسابقات اهدا شد.

همچنین با ابتکار آمریت فرهنگی و تحقیقات، آقایان محمدی و استاد کامران، تورنمنت فوتسال دانشجویی دانشجویان خاتم النبیین شعبه غزنی، در بهار ۱۴۰۱ ش، روی دست گرفته شده و در تاریخ برنامه افتتاحیه آن برگزار شد. این برنامه که در آن ریاست محترم دانشگاه، جناب دکتر حبیبی، معاونت محترم اداری مالی، جناب استاد کریمی، نماینده محترم اساتید، جناب دکتر هاشمی و اعضای تیم شرکت کننده و هواداران شان حضور داشتند، با تلاوت آیات کلام الله مجید توسط قاری بشیر احمد آسف آغاز و با صحبت های ریاست محترم پوهنتون جناب دکتر حسین حبیبی ادامه یافت. دکتر حبیبی در این صحبت ضمن تق دیر از حضور پرشور ورزشکاران، درباره جایگاه و اهمیت ورزش به ویژه فوتسال در جامعه امروزی صحبت نمودند. سپس جناب دکتر استاد هاشمی، نماینده محترم اساتید، ایراد سخن نموده

توصیه نمود که در انتخاب رشته دقت لازم را داشته باشند و با در نظر داشت روحیات و استعدادشان رشته تحصیلی خود را انتخاب کنند. ایشان از خدمات ارزنده مؤسس و صاحبان امتیاز این مرکز معتبر علمی به نیکی یاد نموده و کدر علمی توانمند این دانشگاه را به عنوان نقطه قوت آن، قلمداد نمود. دکتر حبیبی تاکید نمود که دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی همواره در تلاش تحقق شعار دانشگاه (تعهد و تخصص) بوده و امکانات آموزشی و تحقیقاتی مناسب و معیاری را برای دانشجویان مهیا ساخته است.

سخنران دوم جناب استاد مسعود نیکنام معاون علمی-تدریسی دانشگاه غزنی بود که ضمن ارائه راهنمایی‌های لازم برای داوطلبان، به آنان تذکر دادند که در انتخاب رشته ضمن در نظر داشت بازار کار، به استعدادشان هم توجه کنند. ایشان همچنین بر لزوم و اهمیت همکاری‌ها میان دانشگاه غزنی و سایر دانشگاه‌ها تاکید نمودند. در ادامه جناب صلاح‌الدین ایوبی مدیر عمومی منابع بشری ریاست صحت عامه غزنی به طور مختصر صحبت نموده و نکات لازم را در پیوند به امتحان کانکور انستیتوت علوم صحتی خاتم النبیین غزنی بیان نمودند.

در آخر جناب استاد رضایی معاونت محترم علمی-تدریسی به طور گذرا در مورد دستاوردهای خاتم النبیین و چشم‌انداز این نهاد علمی و اکادمیک صحبت نمودند. در پایان صحبت‌های ایشان سؤالات امتحانی میان داوطلبان توزیع و شمار زیادی از آن‌ها برای ورود به پوهنتون و انستیتوت

گزارش کانکور بهاری پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی (۱۴۰۰ و ۱۴۰۱)

دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی، همه‌ساله، در فصل بهار و خزان کانکور پذیرشی مشتاقان جدید علم و دانش را برگزار و برای پذیرفته‌شدگان آزمون فرصت و زمینه تحصیل علم و آگاهی را فراهم می‌کند. در بهار ۱۴۰۰ دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی و انستیتوت علوم صحتی خاتم النبیین (ص) غزنی بعد از ظهر روز جمعه ۲۷ حمل ۱۴۰۰، کانکور پذیرشی این مراکز علمی با حضور ریاست محترم دانشگاه جناب دکتر حبیبی، معاونت محترم علمی-تدریسی جناب استاد رضایی، معاونت محترم اداری-مالی جناب استاد فهیمی، اساتید محترم دانشگاه، هیئت ناظر وزارت تحصیلات عالی جمهوری اسلامی افغانستان و هیئت نظارت وزارت صحت عامه جمهوری اسلامی افغانستان، در سالن اجتماعات دانشگاه برگزار گردید.

این برنامه با تلاوت آیات کلام الله مجید توسط بشیر احمد آصف یکی از داوطلبین کانکور و پخش سرود ملی کشور آغاز و با سخنرانی دکتر حبیبی ادامه پیدا کرد. دکتر حبیبی ضمن خوش آمد گویی به هیئت‌های نظارت و آرزوی توفیق برای داوطلبان، به آنان

و اداری پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی، دکتر مدقق، معاون علمی - تدریسی، استاد پویا، معاون امور محصلان، استاد کریمی، معاون اداری مالی و سایر اساتید و پرسنل دانشگاه، رأس ساعت ۲ عصر رسمیت یافته و با تلاوت توسط یکی از داوطلبان آغاز شده و با صحبت‌های دکتر مدقق، معاون علمی - تدریسی دانشگاه ادامه یافت. ایشان ضمن تقدیر و تشکر از حضار گرامی و بیان ویژگی‌های منحصر به فرد پوهنتون خاتم النبیین، به ایراد سخن پرداخته و با اشاره به ضرورت اجتناب ناپذیر تعلیم و تربیت در دنیای معاصر، علم و علم‌آموزی را دال مرکزی گفتمان اسلامی برشمردند. به دنبال آن، ریاست محترم پوهنتون غزنی، نماینده فوق العاده وزارت تحصیلات عالی و مدیر قوانین و بررسی صحت عامه ادامه به ایراد سخن پرداخته و در باب اهمیت علم و آموزش و انگیزه بخشی داوطلبان مطالبی را بیان داشتند. این بخش از برنامه با دعای خیر جناب مولوی صاحب قریشی، مسئول دروس ثقافت اسلامی دانشگاه، خاتمه یافته و سپس کلیه مراحل امتحان زیر نظر هیات وزارت تا ختم کانکور ادامه یافت. قابل ذکر است که نتایج این دور از کانکور روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱/۷ از طریق وبسایت و بورد دانشگاه اعلام گردید.

چهارده روز بعد، یعنی در تاریخ تاریخ ۱۴۰۱/۱/۱۹ امتحان کانکور متفرقه این دانشگاه برگزار شده و در آن داوطلبان

و پیمودن مرحله بالاتر دانش و تحصیلات به رقابت پرداختند. همچنین در بهار ۱۴۰۱ نیز امتحان بهاری این دانشگاه به صورت اصلی و متفرقه برگزار گردید. کانکور بهاری ۱۴۰۱ با توجه به تحولات و تغییر نظام سیاسی کشور و پیامدهای آن از اهمیت خاصی برخوردار بود. کثرت دانشجویان داوطلب ذکور و اناث و دامنه انتخاب رشته‌های مختلف تحصیلی توسط آنها بازگو کننده بازگشت موج امید در نبض فروخته جامعه بود که در آن، در مجموع، نزدیک به پانصد دانشجو در رشته‌های مختلف علوم طبی و انسانی شرکت نموده و به رقابت برخاستند و با حضور گرم و امیدوارشان موجی از امید و نشاط را در میان مسئولین، اساتید، کارمندان دانشگاه و در شریان کل جامعه پخش و نشر نمودند. امتحان کانکور بهاری که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۵ در محل سالن جلسات پوهنتون خاتم النبیین و با شرکت بیش از ۲۰۰ نفر داوطلب ذکور و اناث در رشته‌های مختلف اقتصاد، حقوق، علوم سیاسی، طب معالجوی، قابلیت، فارمسی و نرسینگ برگزار گردید، با حضور هیأت نظارت کانکور شامل استاد عبد البصیر حنفی، نماینده فوق العاده وزارت تحصیلات عالی در غزنی، استاد احسان الله اکرم زوی، ریاست محترم پوهنتون غزنی، مولوی صاحب مجاهد، معاون ریاست صحت عامه ولایت غزنی، استاد سباون، مدیر قوانین و بررسی صحت عامه، کادر علمی

حضار گرامی در باره اهمیت و جایگاه علم در جامعه امروزی صحبت نمودند، سپس پوهندوی استاد رحیم الله غفاری معاونت امور علمی پوهنتون غزنی و رئیس هیأت و استاد صلاح الدین ایوبی مدیر منابع بشری ریاست صحت عامه ولایت غزنی در باره چگونگی حل سؤالات مطابق طرز العمل وزارت تحصیلات و ریاست صحت عامه صحت عامه مطالبی را بیان داشتند؛ در اخیر استاد فصیحی آمر محصلان پوهنتون خاتم النبیین رهنمود حل سؤالات را برای دواطلبین عزیز توضیح داده و برنامه امتحان زیر نظر هیأت وزارت تحصیلات عالی و ریاست صحت عامه آغاز شد. نتایج این مرحله از کانکور یکشنبه ۱۴۰۱/۱/۲۱ از طریق صفحات مجازی، برد اعلانات دانشگاه و وبسایت دانشگاه اعلام شد.

شرکت کننده پورشورتر از امتحان قبلی در این آزمون شرکت کردند. این امتحان که با شرکت بیش از ۲۴۰ داوطلب از طبقه ذکور و اناث در رشته های اقتصاد، حقوق، علوم سیاسی، طب معالجوی، قابلیتگی، فارمسی و نرسنگ، در سالن اجتماعات پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی آغاز گردید، با حضور هیأت محترم وزارت تحصیلات عالی جناب پوهنمل سید رحیم غفاری معاون امور علمی و رئیس هیئت، پوهندوی استاد حبیب الله امانی استاد پوهنتون غزنی، جناب آقای کاظمی آمر امور استادان، مولوی مجاهد معاون ریاست صحت عامه ولایت غزنی، داکتر اکرام سباون مدیر قوانین و بررسی صحت عامه، استاد صلاح الدین ایوبی مدیر منابع بشری صحت عامه و نعیم الله علیم همکار مدیر منابع بشری و حضور مسئولین و خدمتگزاران جامعه در پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی جناب داکتر حسین حبیبی ریاست محترم دانشگاه، داکتر مدقق معاون علمی - تدریسی، استاد پویا معاون امور محصلان و استاد کریمی معاون اداری - مالی و کادر علمی و اداری پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی رسمیت یافته و با تلاوت آی اتی از قرآن کریم توسط قاری نوید الله امیری، یکی از داوطلبان، آغاز گردید. بعد ریاست پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی جناب داکتر حبیبی ضمن تشکر از

البته رسانه تأثیرات سوئی، در عرصه‌های مختلف حیات اجتماعی، نیز دارد که اصحاب رسانه مسئولیت‌پذیر متوجه این نکات هستند.

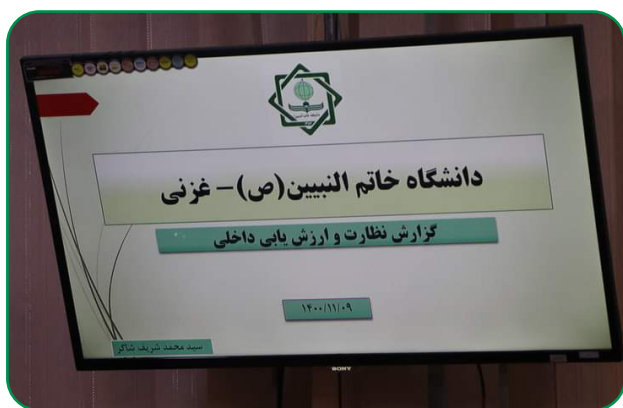
دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی به پاس روابط حسنه متقابل با اصحاب رسانه این ولایت و همچنین به منظور قدردانی از زحمات آنان به خاطر پوشش اخبار این دانشگاه و به ویژه پوشش تمام و کمال پنجمین و ششمین دوره جشن فراغت، نشست هم‌اندیشی با اصحاب رسانه این شهر را برگزار نمود. در این نشست ریاست محترم دانشگاه، جناب دکتر حسین حبیبی و آمریت پژوهش و فرهنگی دانشگاه، دکتر محمد داود مدقق ضمن خوشامدگویی و تقدیر و تشکر از اصحاب رسانه شهر غزنی، روی مسائل مهم جامعه و به خصوص ولایت غزنی با آنان به تبادل نظر پرداختند. در این گفتگو طرفین بر نقش خطیر و بی‌بدیل دانشگاه و رسانه در شرایط کنونی کشور اذعان داشته و بر توسعه روابط میان دانشگاه خاتم و رسانه‌ها در ارتباط با مسائل مهم اجتماعی تأکید نمودند. در پایان مراسم به رسم یادبود، لوح سپاس و تندیس از سوی دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی به مهمانان خبرنگار اهدا گردید.

نشست هم‌اندیشی با اصحاب رسانه

در عصر حاضر از رسانه‌های آزاد، مستقل و مسئولیت‌پذیر به عنوان رکن چهارم دموکراسی یاد می‌شود. این نهاد تأثیرگذار رسالت خطیر روشن ساختن افکار عمومی، بالا بردن سطح آگاهی و دانش عمومی مردم، تحکیم وحدت ملی و ایجاد همدلی، همسویی، هم‌پذیری و هم‌زیستی مسالمت‌آمیز در جامعه را بر عهده داشته و افکار و دیدگاه‌های متفاوت و احياناً متعارض، واقعیت‌های اجتماعی، رویدادها و اخبار مهم سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را به صورت دقیق، سریع و جامع بازتاب می‌دهد و به سمع مردم می‌رساند.

خوشامدگویی به مهمانان کابل و سایر همکاران، مهم‌ترین دستاوردهای دانشگاه را طی یک سال اخیر بیان فرمودند. معاون علمی- تدریسی کابل، جناب دکتر اسکندری، نیز ضمن تقدیر و تشکر از کارهای انجام‌شده در شعبه غزنی، بر اهمیت روابط متقابل در عرصه‌های علمی، پژوهشی، فرهنگی و سایر عرصه‌ها تأکید کردند.

در ادامه جلسه جناب دکتر محمد داود مدقق، آمر پژوهشی- فرهنگی، به ارائه گزارش سالانه این دو بخش پرداخته و آخرین کارهای پژوهشی و فرهنگی را در عرصه‌های مختلف در معرض ارزیابی قراردادند. سپس جناب داکتر حمید مهدی زاده، ریاست دانشکده طب، گزارش مفصلی از کارهای انجام‌شده در دانشکده طب، از جمله فعالیت‌های مؤثر و چالش‌ها و مشکلات موجود در سال ۱۴۰۰ را گزارش نموده و پیشنهادات و پلان عملیاتی سال ۱۴۰۱ ش، را مطرح

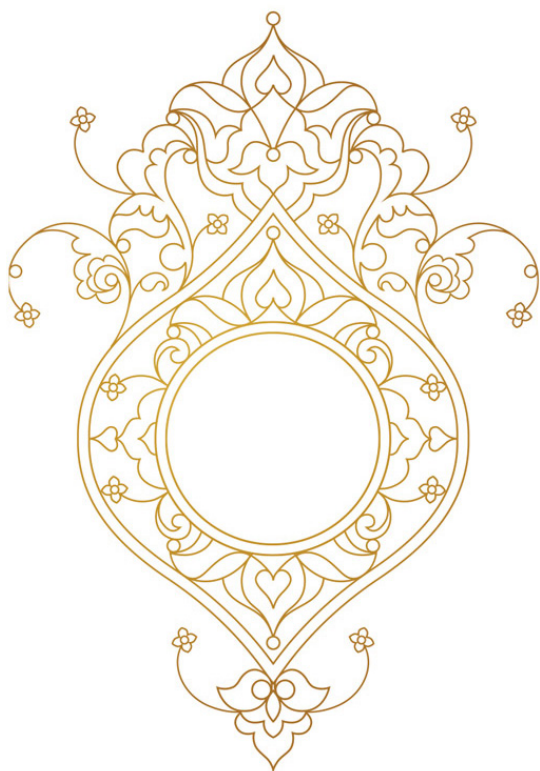
سفر هیئت علمی- اداری دانشگاه خاتم النبیین ﷺ کابل به غزنی

روز جمعه ۸ دلو ۱۴۰۰ هیئت علمی- اداری دانشگاه خاتم النبیین ﷺ کابل متشکل از دکتر اسکندری، معاون علمی- تدریسی، استاد حسنی، معاون اداری- مالی، استاد شاکر، آمر تضمین کیفیت و استاد صادقی، معاون امور محصلان جهت نظارت و ارزیابی شعبه غزنی این دانشگاه وارد شهر سنایی شده و از نزدیک شاهد گزارش عملکرد بخش‌های مختلف این شعبه دانشگاه خاتم النبیین ﷺ بودند. در این نشست که با حضور اعضای هیئت علمی و اداری دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی برگزار شده بود، ریاست محترم دانشگاه، جناب دکتر حبیبی، ضمن

نمودند. پس از داکتر مهدی زاده، جناب استاد محمد اسحاق فهیمی، معاون اداری- مالی دانشگاه، عملکرد این بخش دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی را مطرح نموده و به سمع ریاست محترم، مهمانان گرمی و سایر عزیزان حاضر در این نشست رساند. در پایان این نشست معاون امور محصلان، جناب استاد پویا، ضمن ارائه گزارش، نقایص و محدودیت‌ها را برشمرد و پیشنهاداتی را نیز مطرح نمودند. گفتنی است که در روز دوم سفر (۱۴۰۰/۱۱/۹)، هیئت محترم دانشگاه خاتم النبیین ﷺ مرکز از بخش‌های مختلف دانشگاه دین نموده و فعالیت‌های انجام شده و در دست اقدام را در شعبه غزنی این دانشگاه مورد نظارت و ارزیابی قرار دادند. در اخیر هم طی نشستی تحلیل‌ها و برداشت‌های خود را از فعالیت‌های صورت گرفته و در دست اقدام، از دو حیث کمی و کیفی با دوستان غزنی شریک ساختند. در پایان برنامه همه اعضای نشست خواستار ارتباط و تعامل هرچه بیشتر شعبه کابل دانشگاه خاتم النبیین ﷺ و شعبه غزنی آن شدند.

ارتقای ظرفیت علمی اساتید و دانشجویان خاتم النبیین ﷺ

بر پایه این سیاست دانشگاه خاتم النبیین ده‌ها استاد و دانشجو را برای ارتقای ظرفیت علمی به مراکز تخصصی داخل و خارج از کشور و در مقاطع مختلف ماستری و دکتری اعزام داشته است. اکنون بسیار خرسندیم که در سال ۱۴۰۰ش، نیز تعدادی از اساتید این دانشگاه در مقطع دکتری تخصصی جهت ارتقای ظرفیت علمی به مراکز علمی جمهوری اسلامی ایران اعزام شده و مشغول تحصیلند؛ جناب استاد محمد یوسف رضایی معاونت علمی شعبه غزنی و خانم نور زهی استاد دانشکده طب شعبه مرکزی از این جمله‌اند. استاد رضایی در رشته مدیریت، گرایش خط و مشی عمومی (Public policy administration) در واحد پردیس فارابی دانشگاه تهران و خانم داکتر نورزهی در رشته

تخصص و تعهد شعار اصلی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ بوده و این دانشگاه حل چالش‌های چندلایه کشور را در گرو تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد می‌داند. اما دستیابی به این هدف جز با هدایت و راهنمایی انسان متخصص و متعهد امکان‌پذیر نیست. بر این اساس دانشگاه خاتم النبیین ﷺ بر ارتقای ظرفیت نیروهای انسانی توجه جدی و همیشگی داشته و در این مسیر با دانشگاه‌های مختلفی در تعامل می‌باشد، تا زمینه ارتقای ظرفیت علمی را برای اساتید دلسوز و فرهیخته و دانشجویان شایسته این مرکز علمی فراهم نماید.

محصلین راه یافته به رشته های تخصص

زهره اسادات

نسایی ولادی
شفاخانه ملالی کابل
بخش تخصص

قاسم محمدی

جراحی عمومی
شفاخانه ۱۰۲ بستر
خی برخانه کابل
بخش تخصص

محمد خالد عمر

کامیاب رشته داخله صدی
(شفاخانه صدی ابن سینا کابل)
بخش تخصص

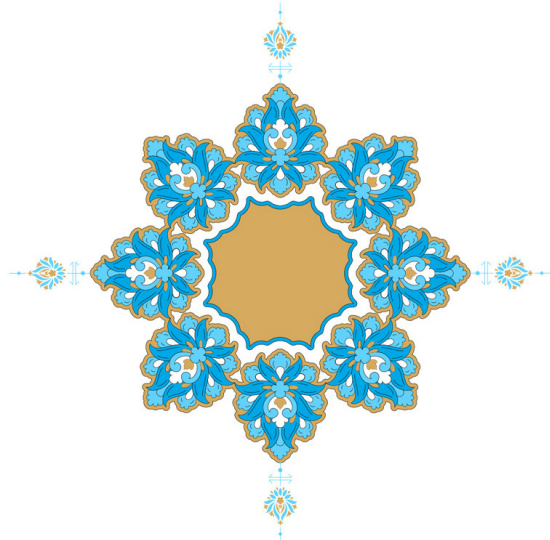
هاشمه قدیری

نسایی ولادی
شفاخانه رابعه بلخی
بخش تخصص

احمد فهیم معتمدی

داخله صدی
شفاخانه ابن سینا کابل
بخش تخصص

تکنولوژی طبی در علوم پزشکی دانشگاه تهران مشغول به تحصیل شده‌اند.

علاوه بر این در سال ۱۴۰۰، برای دومین بار تعدادی از محصلان دانشگاه خاتم در رشته‌های مختلف و در مقطع ماستری عازم دانشگاه‌های خارج از افغانستان شده و با استفاده از بورسیه به تحصیل و تکمیل دانش تخصصی‌شان مشغولند.

محصلین بورسیه شده مقطع ماستری در دانشگاه خارج از کشور

انیس گل دانشیار

حقوق خصوصی

محمد نقی خالقیار

حقوق جزا و جرم شناسی

صدف جلالزی

حقوق جزا و جرم شناسی

احمد شکیب معصومی

حقوق جزا و جرم شناسی

سید محمد مصطفی احمدی

حقوق جزا و جرم شناسی

معصومه هاشمی

علوم اقتصادی با
گرایش اقتصاد اسلامی

نعمت الله امانی

مدیریت و بازرگانی

اما شرایط خاص صحتی و امنیتی کشور باعث شد که در این سال برنامه‌های آموزشی دانشگاه‌ها با تأخیر مواجه شده و امتحانات نیز با چنین مشکلی مواجه شود. تأخیر دو ماهه برنامه امتحانات پوهنتون خاتم النبیین ﷺ - غزنی نیز بر همین اساس صورت گرفته و دانشجویان این دانشگاه روزهای سرد زمستان ۱۴۰۰ را با تلاش در مسیر موفقیت تحصیلی گرم نگه می‌داشتند.

به هر حال و به بهانه امتحانات با تعدادی از دانشجویان صحبتی داشته و تجربیات آن‌ها را در مورد نحوه مواجهه با امتحان، آمادگی برای امتحان، استرس و کنترل استرس و مدیریت زمان در هنگام امتحانات جویا شدیم. ام البنین عظیمی از دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ - غزنی در این مورد گفت: سعی دارم که زمان کافی برای مطالعه منابع امتحانی داشته و آن‌ها را چند بار به صورت دقیق مطالعه کنم؛ در شب امتحان هم فرصت مرور مجدد برای آن در نظر می‌گیرم. البته تلاشم بیشتر بر فهم مطلب است تا حفظ آن؛ در واقع هدفم فقط امتحان نیست، بلکه هدف اولیه من افزایش آگاهی و ظرفیت ذهنی‌ام نسبت به آن موضوع است. چون با آمادگی کامل و توکل به خداوند وارد امتحان می‌شوم، اعتماد به نفسم بالا است؛ لذا استرس هم ندارم. همچنین تلاش دارم که به موقع سر امتحان حاضر باشم؛ زیرا تأخیر برای من استرس‌زا است و برای جلوگیری از آن سر وقت به جلسه امتحان حاضر می‌شوم. در مورد مدیریت زمان، برای اینکه سؤالی احیاناً بدون پاسخ نماند، به سؤالاتی که در پاسخش آمادگی کامل ندارم و یا

فصل گرم امتحانات خزانی در روزهای سرد زمستان

یکشنبه ۱ حوت ۱۴۰۰ امتحانات نهایی سمستر دوم (خزانی) دانشجویان علوم طبی و انسانی پوهنتون خاتم النبیین ﷺ - غزنی در سالن اجتماعات این پوهنتون آغاز شده و در ۲۵ همین ماه به پایان رسید. حضور پررنگ، فعال، رقابتی و بانشاط دانشجویان در این فصل از امتحانات، به رغم تمامی چالش‌ها و ناملازمات جوی، سیاسی، اقتصادی... امیدوارکننده و انرژی‌بخش بوده و چشم‌انداز خوبی را به نمایش می‌گذاشت. پوهنتون خاتم برای تمامی این عزیزان آرزوی توفیقات مضاعف، در تمامی عرصه‌های حیات تحصیلی و خدمت‌گزاری به کشور، دارد.

معمولاً در افغانستان ماه اول زمستان برای امتحانات سمستر خزانی در نظر گرفته شده و مراکز تحصیلی و دانشجویان در این فرجه به استقبال امتحانات می‌روند؛

ما در جلسه درسی نسبت به آن فزونی می‌یابد. اگر این‌گونه عمل کنیم، ما در واقع از همان اول سمستر درسی به استقبال امتحان رفته و در این صورت به نظر من نه امتحان یک چالش است و نه چیزی به نام استرس معنا دارد و مدیریت زمان هم به سادگی صورت می‌گیرد. کافیت در روزهای امتحان، درس‌ها را یک مرور داشته باشیم، دیگر امتحان به روی ما لبخند می‌زند و ما از درس خواندن و امتحان دادن خود لذت می‌بریم. من خودم این‌گونه عمل می‌کنم. لذا امتحان برایم یک مشکل نیست، اصلاً دچار استرس نمی‌شوم و در امتحان زمان هم کم نمی‌آورم و به موقع سؤال‌ها را پاسخ داده پارچه امتحانی را تحویل ناظران محترم می‌دهم. به خصوص اینکه نسبت به سروقت رسیدن در امتحان حساسم و پیش از شروع جلسه امتحانی در جایگاه قرار می‌گیرم.

مردد هستم، توقف نمی‌کنم. از آن‌ها عبور نموده و به سؤالاتی توجه می‌کنم که برای پاسخش کاملاً آماده‌ام. بعد از حل این سؤال‌ها برمی‌گردم و به سؤالاتی می‌اندیشم که در موردش تردید دارم... این‌طوری سؤالی بدون پاسخ نمی‌ماند و اگر هم بماند، سؤالی نیست که من برای پاسخ دادنش کاملاً آمادگی دارم. فریدالله زاهدی از دیگر دانشجویان پوهنتون خاتم النبیین بیان داشت که: به نظر من یک دانشجو باید در همان آغاز سمستر درسی و پیش از شروع درس به استقبال امتحان برود؛ یعنی ما نباید برای امتحان درس بخوانیم. ما برای فهم موضوع و افزایش دانش خودمان تلاش کنیم؛ لذا با پیش مطالعه به جلسه درسی حاضر شویم، بعد از آن نیز هم درس‌ها را روز بروز و به صورت دقیق مطالعه و حتی مباحثه کنیم. در این صورت نقاط مهم و چالشی موضوع برای ما هویدا می‌شود و حساسیت

کتابخانه آیت الله محسنی؛ غنی ترین کتابخانه شهر غزنی

کتابخانه‌ها از مهم‌ترین کانون‌های توسعه و تغذیه فکری و افزایش ضریب آگاهی جامعه و ارتقاء سطح علمی و فرهنگی آن به حساب می‌آید که از طریق گردآوری و سازماندهی منابع اطلاعاتی لازم و عرضه آن برای مشتریان علم و آگاهی به ایفای این نقش می‌پردازد. به خصوص به قشر فرهنگی و فرهیخته جامعه، اعم از دانشجویان، اساتید، پژوهشگران و محققان در راستای تأمین منابع مطالعاتی، پژوهشی و ادبیات تحقیقی کمک شایان و خدمت بی نظیری ارائه می‌کند.

کتابخانه‌ی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی که

آقای احمد الله حداد (نوری) از دانشجویان رشته حقوق این دانشگاه معطوف به پرسش‌های مطرح شده گفت: من معمولاً قبل از شروع مطالعه یک آیه از قرآن کریم را تلاوت می‌کنم تا آرامش روحی‌ام زیاد شود، تلاش می‌کنم افکار منفی و مزاحم را از خود دور سازم و در خواندن هم متن‌ها و موضوعات سخت و راحت را به نوبت مطالعه می‌کنم تا فشار بر ذهنم وارد نشده، مطالعه ملالت آور و خسته‌کننده نشود و مغز به راحتی توان هضم مطالب را پیدا نماید. نکته دیگر اینکه متنی را که می‌خوانم مطالب مهمش را خلاصه نویسی می‌کنم، در خواندن هم سعی دارم حواسم پرت نشده و با دقت مطالعه می‌کنم. با توجه به این روشی که استفاده می‌کنم، آمادگی کامل برای امتحان دارم. لذا استرس به سراغم نمی‌آید. تلاش دارم که سر وقت به امتحان حاضر باشم، لذا در هنگام امتحان وقت هم کم نمی‌آورم. به خصوص که در نوشتن به حاشیه‌ها و مطالب اضافی نمی‌پردازم. به مقدار لازم که سؤال تقاضا دارد، اکتفا می‌کنم.

جلد کتاب، آماده خدمت رسانی به دانشجویان علوم انسانی، طبی و دینی می‌باشد. در این کتابخانه ثبت‌نام دانشجویان برای گرفتن کتاب به صورت امانت، به اعتبار کارت دانشجویی برای همیشه و به طور رایگان انجام می‌شود. هر دانشجو می‌تواند حداکثر ۲ جلد

کتاب را برای ۱ هفته به طور امانت برداشت نماید و در صورت لزوم، کتاب‌ها تا یک هفته دیگر قابل تمدید است.

علاوه بر این کتابخانه آیت‌الله محسنی مجهز به نرم‌افزار جستجو و امانت کتاب می‌باشد. استفاده از این نرم‌افزار به دانشجویان این امکان را می‌دهد تا بتوانند به راحتی بر اساس نام کتاب، نام نویسنده و یا موضوع، کتاب مورد نظر خود را جستجو کرده و پس از ثبت شماره کتاب، آن را از بخش امانات درخواست نمایند. دانشجویان هم چنین می‌توانند از دفترچه‌های راهنمای کتاب در کنار نرم‌افزار، برای انتخاب کتاب مورد نظر خود استفاده کنند.

مضاف بر این، دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی تعداد زیادی از نرم‌افزارهای علمی الکترونیک را که حاوی مهم‌ترین و معتبرترین کتاب‌های علمی و مورد نیاز پژوهشگران علوم انسانی و تجربی است،

خریداری و ثبت سیستم کامپیوتری نموده است. دانشجویان این دانشگاه و علاقه‌مندان به تحقیق و پژوهش، می‌توانند به این خدمات نیز دسترسی داشته و کتاب‌های الکترونیکی را برای همیشه و آن‌هم به صورت رایگان در اختیار داشته باشند. در کنار کتاب‌های

به نام نامی مرحوم آیت‌الله محسنی ﷺ مسمی و مزین است، دارای بهترین منابع علمی و تخصصی در بخش‌های علوم انسانی، دینی، طبی... و در واقع غنی‌ترین کتابخانه این ولایت می‌باشد. این کتابخانه در سال ۱۳۹۱ تأسیس شده و تلاش دارد تا امکانات و فضای مناسبی را جهت مطالعه، تحقیق و پژوهش برای فرزندان دیار غزنه، اعم از خواهران و برادران، فراهم نماید. سالن مطالعه این کتابخانه ظرفیت پذیرش ۸۰ دانشجو را به صورت همزمان داشته و دارای دو بخش خواهران و برادران به صورت مستقل و مجزا می‌باشد. این کتابخانه با داشتن ۱ نفر کارمند تمام وقت همه‌روزه، جز روزهای تعطیلی رسمی، از ساعت ۷ صبح تا ۶ عصر در خدمت دانشجویان گرامی و مراجعین محترم می‌باشد.

هم چنین بخش امانت این کتابخانه با داشتن حدود ۱۵۰۰۰

علمی و تخصصی،
دانشگاه خاتم النبیین علیه السلام
تلاش نموده تا مجموعه‌ای
از مجله‌های علمی-
تخصصی داخلی
و خارجی را نیز تهیه نموده
و در اختیار علاقه‌مندان
قرار دهد. هم‌چنین

روزنامه‌های معتبر داخلی در سالن مطالعه‌ی کتابخانه‌ی
دانشگاه وجود دارد؛ علاقه‌مندان می‌توانند از این طریق
تحولات افغانستان و جهان را نیز دنبال نمایند و از آن آگاهی
یابند.

در حال حاضر مدیریت کتابخانه بر عهده دکتر سید
بسم الله مهدوی است. ایشان دارای دکترای «تاریخ معاصر
جهان اسلام» و تافل «زبان عربی» از جامعه‌المصطفی‌العالمیه،
واقع در کشور ایران، می‌باشد و از لحاظ پژوهشی بیش از ده
مقاله چاپ شده در نشریات معتبر علمی- پژوهشی، ترویجی
و تخصصی جمهوری اسلامی ایران، در موضوعات تاریخ،
فرهنگ، جامعه، سیاست... داشته و چندین مقاله دیگر
را، در همین موضوعات در دست چاپ دارد؛ هم‌چنین سه
مونوگراف در مقاطع لیسانس، ماستری و دکتری، در ارتباط
با موضوعات تاریخی، فرهنگی و سیاسی افغانستان، نیز به
نگارش درآورده و عضویت هیئت تحریریه نشریه «چشم‌انداز
اندیشه» را در کارنامه خود دارد. دکتر مهدوی در میزان ۱۳۹۹
به خانواده بزرگ خاتم النبیین علیه السلام پیوسته و در این دانشگاه
در کنار تدریس، در بخش فرهنگی این دانشگاه نیز به عنوان
همکار مشغول به فعالیت شد؛ ضمن اینکه تجربه کار در دفتر
ریاست دانشگاه را نیز با خود داشته و فعلاً همزمان با تدریس
و مدیریت کتابخانه، سردبیری نشریه «پیام خاتم» نیز بر عهده
ایشان می‌باشد.

ارزیابی هیأت «نظارت و ارزیابی برنامه‌های لیسانس خصوصی» وزارت تحصیلات عالی افغانستان از پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی

پوهنتون‌ها پرارزش‌ترین نهادهای علمی و فرهنگی هستند
که با تربیت و تأمین نیروی‌های انسانی متعهد و متخصص
مورد نیاز کشور نقش اساسی در پیشرفت و توسعه جامعه
دارند. اما زمانی این مراکز می‌توانند به این اهداف عالی دست
یابند که در سیاست‌گذاریها و اجرای آن همواره دو بعد کمی و
به خصوص کیفی مسئله را مورد توجه قرار دهند. در غیر آن،
جز هدر دادن منابع دستاورد مهمی را عاید نشده و اهداف
مورد نظر دست نخواهند یافت. بدتر اینکه اعتماد اجتماعی
نسبت به آموزش عالی نیز شکل خواهد گرفت.

به همین دلیل استفاده از رویکرد ارزشیابی‌های درونی و
بیرونی با هدف بهبود مستمر کیفیت نظام دانشگاهی ضروری
بوده و پروسه‌ای است که می‌تواند ساز و کاری مناسب در
جهت بهبود مستمر کیفیت نظام آموزش عالی و ارتقاء آن به
حساب آید و سهم پوهنتون را در توسعه اجتماعی و انکشاف
جامعه را تضمین نماید.

در پی تحقق اهداف فوق، هرچند پوهنتون
خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی ارزیابی‌های مستمر داخلی را
انجام داده است، اینک، اما، مفتخر است که در سال در بهار
۱۴۰۱ ش، دوبار فرصت میزبانی هیأت محترم ارزیاب وزارت

تحصیلات عالی، محترم قاری مستقیم نظامی، کارشناس نظارت از تطبیق قوانین و لوایح امور اکادمیک و محترم پوهنمل استاد محمد مسعود نیک‌نام، عضو کدر علمی پوهنتون غزنی، طی دو روز در تاریخ ۸ و ۹ جوزای ۱۴۰۱ ش، در پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی تشریف آورده و دانشکده‌های اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی و نیز کتابخانه این دانشگاه را از ابعاد مختلف مورد ارزیابی قرار دادند.

هیئت مذکور در پایان روز دوم ارزیابیها (۱۴۰۱/۳/۸)، نتیجه ارزیابیهایشان را با ریاست محترم پوهنتون جناب دکتر حبیبی و دیگر مسئولین و کارمندان بخشهای مختلف این مرکز علمی در میان گذاشتند. در ابتدای این نشست که با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید آغاز شد، دکتر حبیبی حضور هیأت محترم ارزیابی وزارت تحصیلات عالی را به پوهنتون خاتم خیر مقدم

تحصیلات عالی کشور را داشته باشد.

بار اول هیأتی متشکل از پوهاند سیرت (رئیس هیأت)، استاد سید میراحمد سیرت و صفت الله حامد (اعضای هیأت)، در تاریخ ۱۴۰۱/۲/۲۲ شمسی از پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی نیز بازدید نمودند.

در این بازدید، ابتدا ریاست محترم پوهنتون جناب دکتر حبیبی حضور ایشان را در پوهنتون خاتم النبیین (ص) خیر مقدم گفته و استقبال شان را از این بازدید اعلام نمودند. سپس، هیأت مذکور مطابق برنامه از آمریت تضمین کیفیت، کتابخانه و لابراتوارهای این دانشگاه بازدید به عمل آورده و آن را مورد بررسی قرار دادند.

بار دوم هیأتی متشکل از محترم قاضی عبدالباری غفاری، آمر «نظارت و ارزیابی برنامه‌های لیسانس خصوصی» وزارت

گفته و خرسندیشان را از این حضور و ارزیابیها اعلام داشتند. در ادامه، اعضای هیأت وزارت صحبتها و دیدگاه هایشان را بیان نموده و وزارت تحصیلات عالی کشور و پوهنتون خاتم النبیین را عضو یک تیم قلمداد نمودند و بیان داشتند که ماهمگی در راستای هدف واحد که ارائه خدمات علمی معیاری باشد، حرکت میکنیم. آنها پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی را از پوهنتونهای پیشرو عنوان نموده و از کارهای انجام شده در این مرکز

از جمله نقاط قوتی بود که هیأت محترم برای دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی بر شمرده و بیان داشتند.

علمی تقدیر و تشکری نموده و ابراز خرسندی کردند. داشتن رهبری قوی، کادر علمی مجرب و دانش آموخته در سطح داکتر و ماستر، کتابخانه مجهز الکترونیکی، دیتابیس مجهز...

مبارک است. طبیعی است که با فراموشی این فریضه الهی، نظام و جامعه نیز ماهیت اسلامی و معنوی خود را از دست خواهد داد. روی این اساس مسئولین امر به معروف و نهی از منکر ولایت غزنی، طی دو روز، ۲۹ و ۳۰ برج حمل ۱۴۰۱ شمسی، با محصلین ذکور و اناث پوهنتون خاتم النبیین- غزنی، در سالن اجتماعات این مرکز علمی، دیدار داشته و به ایراد سخن پرداختند.

در روز اول این دیدار، در ابتدا جناب دکتر حبیبی ریاست محترم پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی در مورد اهمیت امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه اسلامی صحبت نموده و بیان داشتند: «امر به معروف و نهی از منکر در دین مبین اسلام، مانند جریان خون در رگ‌های یک پیکر است و سهل انگاری در این باره بی‌رنگ شدن دین و مرگ تدریجی امت اسلامی را در پی خواهد داشت».

بعد مسئولین امر به معروف و نهی از منکر ولایت غزنی دیدگاه‌های حضرت آیت الله محسنی را مبنا قرار داده و روی اخوت اسلامی، ضرورت یادگیری علوم اسلامی و عصری تأکید نموده و بیان داشتند که همه این موارد باید جهت قربت الهی باشد.

دیدار مسئولین امر به معروف و نهی از منکر ولایت غزنی با دانشجویان پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی

امر به معروف و نهی از منکر از فروعات دینی اسلام و از ضرورت‌های حیات پویای اجتماعی جوامع اسلامی است. بدون تردید بقا و تداوم حیات دینی- اسلامی جامعه منوط به تداوم و پیگیری جدی، آگاهانه و خردمندانه این فریضه

در ادامه جلسه، دکتر سید محمد تقی هاشمی نماینده اساتید پوهنتون خاتم النبیین-غزنی ضمن تقدیر و تشکر از حضور هیأت مذکور، سخنان ارزنده‌ای را در خصوص اهمیت امر به معروف و نهی از منکر بیان داشته و رعایت این امر را سبب بالندگی و ایجاد نظم دینی در جامعه اسلامی دانستند.

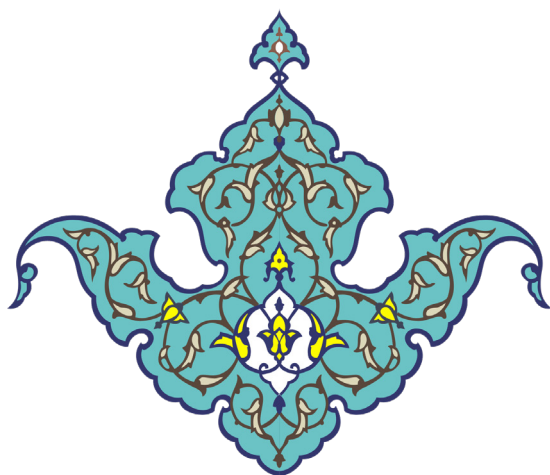
در روز دوم این دیدار، سه شنبه مورخ ۳۰/۱/۱۴۰۱، که بخش اناث صورت گرفت، هیأت امر به معروف و نهی از منکر ولایت غزنی ضمن تقدیر از حضور پر شور دانشجویان اناث در این برنامه، روی سیره و زندگی پیامبر اکرم و خدیجه کبری و فرمایشات رسول اکرم در خصوص فراگیری علم و فرض بودن آن بر مرد و زن تاکید داشته و در کنار آن روی الگو برداری از سیره پیامبر و زندگی خدیجه کبری نیز تاکید کردند و رعایت حجاب اسلامی را نیز از مؤلفه‌های بارز در ایجاد نظم و انضباط در جامعه دانستند.

در ادامه این سخنان، هیأت مذکور ضمن تشویق دانشجویان اناث جهت حضور در عرصه تعلیم و تربیت، بیان داشتند که دانشجویان این پوهنتون الگوی خوبی برای مردم دیندار و شریف ولایت غزنی در جهت رعایت حجاب و شئون اسلامی می‌تواند باشند.

با نیازها، تصامیمی را اتخاذ نموده و اقداماتی را روی دست میگیرد.

بر این مبنا روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۲/۲۲ نشستی صمیمانه میان ریاست محترم پوهنتون و نمایندگان صنوف تمامی دانشکده‌ها در دفتر ریاست محترم دانشگاه برگزار گردید. در این دیدار، ابتدا، دکتر حبیبی از زحمات نمایندگان صنوف و نقش فعال آنها در ایجاد رابطه و هماهنگی میان پوهنتون و سایر محصلین قدردانی نموده و توصیه نمودند که در زمینه دروس و کسب علم و معرفت جدیت بیشتری به خرج داده و برای دیگر محصلین الگو و زمینه ساز ایجاد انگیزه مثبت باشند. در ادامه جلسه مشکلات محصلین نیز از زبان نمایندگان آنها استماع شده و روی آنها بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

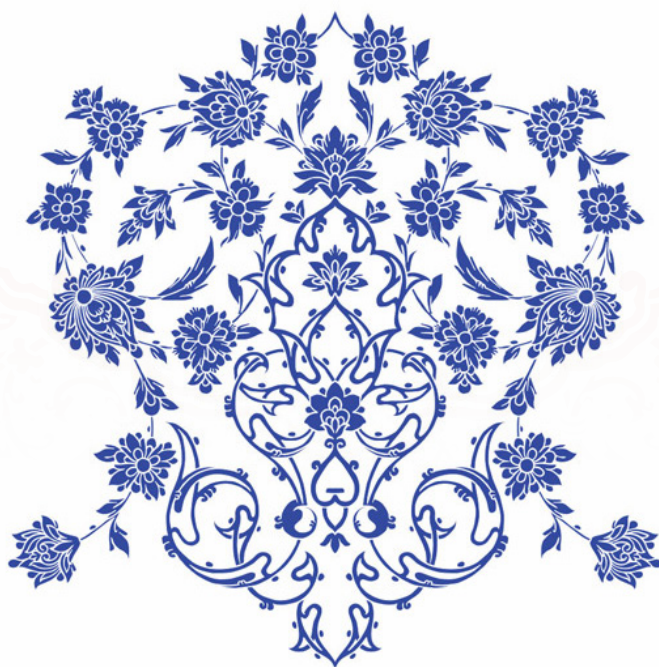
دیدار صمیمانه ریاست محترم پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی با نمایندگان محصلین

نشستها و دیدارهای مسئولین ارشد مراکز علمی تحصیلات عالی با دانشجویان و نمایندگان آنها و شنیدن چالشها و مشکلات موجود از سوی دانشجویان و نیز بیان سیاستها و برنامه های طرح شده دانشگاه، نقش مهمی در بهبودی کارها و انجام موفقانه آن دارد. رهبری دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی، هر از چندگاهی به این مهم اقدام نموده و پای صحبتها درد دل‌های دانشجویان می نشیند و چالشها و مشکلات موجود را از زبان خود آنها می شنود و احیاناً متناسب

خاطرات و دلنوشته‌های دانشجویی

- * قصه دلتنگی
- * حدیث بدشانسی
- * خنده‌های مشکل ساز
- * شکوه موفقیت
- * کتابی که ناخوانده ماند
- * و...

قصه دل‌تنگی

بسم الله فطرت

دانش‌آموخته رشته اقتصاد

می‌رسد روزی که بی هم می‌شویم
یک به یک از جمع هم می‌شویم

می‌رسد روزی که ما در خاطرات
موجب خندیدن و غم می‌شویم

سال ۱۴۰۰ هجری شمسی سال سختی برای مردم افغانستان بود؛ همه‌گیری ویروس کرونا تعداد زیادی را برای همیشه از جمع ما برد و تعطیلات ناشی از این پاندمی در کنار جنگ‌های خانمان‌سوز داخلی میلیاردها خسارت مالی و ضربات جبران‌ناپذیر فرهنگی به دنبال آورد. تعطیلات بلندمدت ما را از هم‌مصنفی‌ها و دوستان صمیمی دانشگاهی بی‌خبر گذاشته بود؛ هم‌مصنفی‌هایی که همواره بخش زیادی از روزها را در فضای تعلیم، صمیمیت و برادری در کنار هم بودیم و خاطرات آن را در طاق خاطره‌ها ذخیره می‌کردیم؛ ولی این چالش‌ها ما را از دیدار دوستان محروم کرده و اشتیاق دیدار مجدد در فضای تحصیل و آموزش را مضاعف ساخته بود. بالأخره انتظار سخت پس از پنج ماه به پایان آمد و با پیروزی امارت اسلامی بر جمهوری اسلامی روز موعود فرارسید. دانشگاه‌ها فعالیت خود را از سر گرفتند. با اشتیاق و خیال‌پردازی‌های زیادی به سوی درس و بحث و دیدار دوستان شتافتیم؛ اما وقتی وارد دانشگاه شدم، از خیلی دوستان هم‌مصنفی خبری نبود، به شدت دلم گرفت، خبر غیرمنتظره‌ای بود، شنیدم خیلی از دوستان صمیمی‌ام ترک تحصیل کرده‌اند. معلوم شد که از ۱۱ نفر فقط ۵ نفرشان باقی مانده‌اند؛

متباقی تن به مهاجرت و مسافرت داده و یا تسلیم یأس شده از تحصیل منصرف شده بودند. روز سختی بود و این تلخ‌ترین خاطره من از دوره تحصیلی هرچند کوتاه مدت من است. به هر حال حدود یک و نیم سال حضور در بوستان تعلیم، قصری از همدلی، محبت و مروت را در سرزمین قلوبمان آباد کرده بود. اما این قصر به دلیل چالش‌های سیاسی کشور به کمال و تمام نرسیده ویران شد.

خاطرات تلخ را از یاد بردن ساده نیست
میخ کج را از دل دیوار کندن مشکل است

اللهم انی اسئلك صبراً جميلاً

حدیث بدشانسی

مژگان ابراهیمی

دانش‌آموخته علوم طبی

دانشجویان یکی پس از دیگری می‌آمدند و در ردیف‌های مشخص بر روی چوکی‌ها می‌نشستند. هنوز امتحان شروع نشده بود. استاد فاطمی که آمر امور محصلان بود، گفت: یکی پیش از شروع امتحان چند آیه قرائت کند که امتحان را شروع کنیم. سال اول و سمس‌تر دوم بود که وارد پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شده بودم. همه در چوکی‌هایشان جابجا شده بودند. رفتم که چند آیه‌ای قرائت کنم. وقتی پشت تریبون قرار گرفتم شروع کردم به قرائت؛ اما هر چه تلاش کردم صدایم از بلندگو بیرون نشد. عصبانی و جدی شدم، ولی فایده‌ای نکرد؛ ظاهراً بلندگو خاموش بوده. آقای فاطمی گفت: شروع کن خانم سادات که امتحان دیر می‌شود! من که متوجه نبودم بلندگو روشن شده، با صدایی بلند گفتم: من شروع کردم اما صدایم بیرون نمی‌شود. انعکاس صدایم در سالن خیلی بلند بود. همه خندیدند و گفتند: حالا شنیده می‌شود. با خنده دانشجویان تحت تأثیر رفتم و استرس مرا فراگرفت. سعی کردم بر خود مسلط شوم. مجدداً اقدام به قرائت کردم؛ تا بسم الله الرحمن الرحیم را شروع کردم، باز میکرفون خاموش شد و به رغم آمادگی که داشتم، با صدایی لرزان قرائت آن روز را به پایان رساندم. در آخر آقای فاطمی گفت: تشکر می‌کنم از خواهرمان که امروز با زحمت قرائت را اجرا کرد.

خنده‌های مشکل ساز

سید غدیر موسوی

دانش‌آموخته رشته حقوق

روز اول بود که برای تحصیل و آموزش وارد دانشگاه می‌شدم. با شوق و علاقه زیاد و زودتر از وقت، برای درس حاضر شدم. حسی عجیبی به من دست داده بود؛ احساس می‌کردم که وارد یک دنیای دیگر شده‌ام، دنیایی که آرامش، رشد، خلاقیت و درعین حال مهربانی را به من خواهد آموخت. صحنه‌های بسیار جالب و تماشایی بود؛ کافی بود که به سمتی چشم بگشایی تا یک صحنه علمی و فرهنگی آموزنده را مشاهده کنی؛ از چپترهای رنگارنگ و چشم‌نواز در دست محصلان گرفته تا دیوارها و تابلوهای مزین با جملات و کلمات آموزنده از بزرگان و پیشوایان دینی و ادبی و تا، به خصوص، مشاهده دانشجویانی مشغول مطالعه و مباحثه... من متحیر و ناآشنا با محیط، بعد از جستجوی نسبتاً زیاد وارد کلاس درسی شدم که حدود ۳۰ نفر دانشجویی روی چوکی‌ها نشسته و منتظر است تا استاد تشریف آورده و درس را شروع کند.

همه دانشجویان برایم ناآشنا و غریبه بودند. رفتم کنار یکی از آن‌ها نشستم. دیدم به من می‌خندد. خیلی ناراحت شدم و برایم سنگین تمام شد، فکر کردم عیب و ایرادی در من است که به من می‌خندد. به هر حال تحمل کردم؛ ولی دزدکی رفتار و سکناش را زیر نظر گرفتم. متوجه شدم که او نه فقط به من، بلکه به همه می‌خندد.

چند روزی زمان برد تا بفهمیم او شخصیت و چهره همیشه خندان دارد. در این فاصله فیلم‌های جالبی از دعوای دیگر هم‌مصلفی‌ها با وی تماشا کردم. به هر حال، سمستر اول به همین شکل گذشت. در سمستر دوم با استاد جدیدی درس داشتیم. در ایام تدریس ناگهان استاد متوجه دوستم

شد که به استاد خیره شده و می‌خندد. استاد خیلی ناراحت شد و شروع کرد به نصیحت کردن. یک‌باره کلاس با خنده دانشجویان منفجر شد. استاد تعجب کرد که چه شد؟ بعداً که جریان درگیری، دعوا و کشمکش‌های مفصل را شنید، برای بار دوم همه خندیدیم.

بعد از این ماجرا استاد کلاس ما را کلاس خنده بازار خطاب می‌کرد.

شکوه موفقیت...

خاطره تنما نوری

دانش‌آموخته رشته حقوق

نه تصمیم داشتم که در جشن فراغت امسال (۱۴۰۰) شرکت کنم و نه اصلاً علاقه و انگیزه‌ای در این زمینه وجود داشت. یکی از دوستان زنگ زد و گفت: اسمت در جمع محصلین برتر است. با شنیدن این بشارت حسایی خوشحال شدم و گفتم: پس در جشن شرکت می‌کنم. با انرژی بیشتر و خوشحالی دو چندان وارد سالن جشن شدم.

دو دستاورد در یک روز چیز کمی نیست؛ هم جشن فراغتم بود و هم احراز مقام اول نمره دانشکده در سال ۱۳۹۹ ش. برایم خیلی ارزش داشت و لحظه‌ای بسیار دل‌چسب و خوشایند بود. زمانی خوشحالی من به اوج رسید که در حضور چند هزار نفر از جمله نخبگان و شخصیت‌های مهم علمی غزنی از من دعوت شد که به عنوان دانشجوی برتر و اول نمره دانشکده در سال ۱۳۹۹ تقدیرنامه خود را دریافت کنم.

در این لحظه سخت به خود می‌بالیدم که از میان این همه محصل زحمتکش این توفیق نصیب من شده است؛

ایشار استادانه

علیداد احسانی

دانشجوی رشته حقوق

با صدای مبهمی از خواب پریدم، دیدم سیاهی‌ای که در وسط اطاق راه می‌رفت، یک‌باره افتاد پایین. همین که زمین خورد، استاد فاطمی، آمر امور محصلان، گفت: برق را روشن کن. از بس دستپاچه شده بودم، نتوانستم کلید برق را پیدا کنم. موبایلش را خواست، من هارددیسک کامپیوتر را بهش داده بودم؛ معلوم شد همه از آلودگی گاز گیج شده‌ایم. بالاخره چراغی روشن نشد.

همراه استاد فاطمی، آمر فرهنگی دانشگاه را، در آن هوای سرد، بیرون از اطاق انتقال دادیم که نفس آزاد بگیرد. اندک‌اندک به هوش آمد، با همکاری گارد امنیتی، توسط موتر همسایه به شفاخانه آمدم. به مجردی که داکتر رسید، استاد حسینی گفت: اول باید آقای احسانی بستری شود، بعد من. این در حالی بود که وضع من خیلی بهتر از ایشان بود. هرچند من نپذیرفتم؛ اما مهر ایشارگرایانه استاد برای همیشه در ذهنم ماندگار شد و به عنوان یک خاطره خوب و یک رفتار فداکارانه در دلم نقش بست. من قبلاً ایشار و فداکاری مسلمانان را در کتاب‌های تاریخ خوانده بودم؛ اینکه چگونه در سخت‌ترین شرایط هم‌زمانش را بر خود مقدم می‌داشتند؛ ولی حالا به عینه می‌دیدم و با تمام وجودم لمس می‌کردم. این حالت از منظر ارزشی بسیار امیدوارکننده و خوشایند بود.

بلی! هنوز هم هستند کسانی که بودن تنها برایش مهم نیست، چگونه بودن مهم است. همین صحنه‌ها و همین دست‌رفتارهاست که حقیقت آدم‌ها را نشان می‌دهد، ورنه در حرف زدن همه ما اهل فداکاری و ایشاریم. اگر در لحظه‌های دشوار توانستیم، چنین رفتاری از خود نشان دهیم، این امر ارزشمند است.

به خصوص که من تنها دختر گروه تحصیلی‌مان بودم و سایر هم‌مصنفی‌هایم همگی پسر بودند؛ پس‌رانی پرتلاش و بانگیزه که قبلاً رتبه‌های آموزشی قابل‌توجهی را از آن کرده بودند.

رقابت کردن با آن‌ها که جزو برترین‌های دانشگاه بودند، واقعاً کار ساده‌ای نبود؛ ولی من توانستم این کار را بکنم و در یک رقابت سخت این عنوان را به خودم به عنوان تنها دختر صنف اختصاص دهم.

خدا را به خاطر این توفیق بی‌نهایت سپاسگزارم و از ریاست محترم دانشگاه و اساتید گرانقدرم در دانشکده حقوق و علوم سیاسی که طی چهار سال دلسوزانه برای رشد و تعالی فکری و توسعه افق ذهنی‌ما تلاش کردند و زحمت کشیدند، کمال تقدیر و تشکر را دارم.

انتخاب سبز

پلوشه رسولی

دانش‌آموخته علوم طبی

وارد محیط پوهنتون شدم، پله‌ها را یکی پس از دیگری پشت سر گذاشته به دفتر ثبت نام داخل شدم. افراد مختلفی در کنار هم مشغول فعالیت بودند؛ کسانی که به نظرم شخصیت‌های بزرگ، مؤدب و زحمتکش جلوه نمودند. به خصوص از رفتاری که با من و دیگر ارباب رجوع داشتند، بسیار خوشحال شدم. این برخورد مؤدبانه و آغازین جزء خاطرات خوب من از پوهنتون است. زیرا که این رفتارها عزم را در پیمودن مسیر انتخابی راسخ‌تر ساخت و در شکل‌گیری آینده‌ام نقش مثبت ایفا نمود.

من به وضوح دیدم که برخلاف حرف و حدیث مردمان کوچه و محله ما، پوهنتون جای انسان‌سازی، خلاقیت، خودباوری، تلاش و کوشش است، نه مرکز انحراف فکری و رفتاری محصلان. از اینکه در انتخاب مسیر درست عمل کرده بودم، بیش از پیش احساس خوشحالی به من دست داد؛ اما وقتی حرف و حدیث‌های ناروای بعضی افراد مردم کوچه و محله ما در قبال دختران محصل، خانواده‌هایشان و محیط پوهنتون به یاد آمد و اینکه بخش بزرگی از جامعه را قربانی جهل و توهمشان کرده بودند، سخت دلم گرفته و غم سنگینی بر آن سایه افکند. نزدیک بود که من هم در این آتش خاکستر شوم؛ به سختی توانستم از سدی ممانعت خانواده عبور کنم و آن‌ها را با خود هم عقیده سازم.

خوشبختانه پس از قبولی در پوهنتون خاتم النبیین ﷺ و با ورود در صنوف درسی و شنیدن سخنان سازنده اساتید، برداشت اولیه‌ام از محیط پوهنتون تأیید و تقویت شد. امروزه من با افتخار دوره تحصیلی مقطع لیسانس را به پایان برده

و آماده خدمت به جامعه و مردم زجر دیده و به خصوص زنان کشور می‌شوم؛ اما هستند دختران زیادی از هم نسلانم که بیشتر از خانه‌داری فرصتی ندارند و این دردی است که به کل کشور آسیب می‌زند و آن را در باتلاق انحطاط و عقب ماندگی گرفتار می‌سازد.

امیدوارم که بی‌سواد و کم‌سواد از جامعه ما ریشه کن شده و به زودی شرایطی را تجربه کنیم که در آن زنان و مردان بزرگسال وطنم فاقد تحصیلات عالی نباشند.

رب ادخلی مدخل صدق...

حمیده زاهدی

دانش‌آموخته رشته حقوق

روزهای آخر دوره لیسه بود و من به شدت درگیر آینده؛ به تحصیلات دانشگاهی می‌اندیشیدم و به مراکز علمی و تحصیلی برتر کشور که در آن آینده خود را رقم زنم؛ دانشگاه خوش نام، معتبر و معیاری. در چنین فضای فکری و ذهنی وقتی در سرک‌ها قدم می‌زدم تابلوهای متفاوت، تبلیغاتی و به شدت تخیل برانگیز دانشگاه‌های مختلف که در گوشه و کنار شهر خودنمایی می‌کرد، توجهم را جلب نموده و مرا با خود می‌برد تا درون صنف‌ها و درس‌های مقطع لیسانس. آن روزها واژه‌های استاد، دانشگاه، دانشجو، تحصیلات عالی، آینده و ... مرتب پیش چشمم رژه می‌رفتند و عجیب دلچسپ شده بود. مدتی برای انتخاب دانشگاه بهتر سرگردان بودم و به اصطلاح به تحقیق و جستجو مشغول بودم؛ از خانواده، دوستان، معلمین... اینکه دانشگاه خوب شهر ما کدام است؟ کدام دانشگاه اساتید متخصص بیشتری دارد؟ کدام دانشگاه

امکانات تحصیلی مناسب دارد؟... روزهای سرد زمستانی را با تحقیق در این مورد گرم کردم، گاهی تابلوهای تبلیغاتی دانشگاه‌ها را بار بار مرور می‌کردم و می‌خواندم؛ رشته‌ها، اساتید مجرب و متخصص، کدر علمی ماسترو داکتر...

سرانجام این جستجوها به پایان آمد و من دانشگاه خاتم النبیین ﷺ را به عنوان محل تحصیل آینده‌ام انتخاب نموده و برای امتحان ورودی ثبت‌نام کردم. چند روزی با استرس سپری شد و من نگران نتیجه امتحان ماندم؛ هرچه به زمان اعلام نتایج نزدیک و نزدیک‌تر می‌شد، استرس من بالاتر می‌رفت. تا اینکه زمان موعود فرارسید و من خود را در میان راه‌یافتگان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ مشاهده کردم. حالا نمی‌توانم احساس خوشحالی‌ام را از این موفقیت به درستی بیان کنم. آن روز در واقع روز اول دانشجویی و زیباترین روز دوره دانشجویی من تا کنون است، فصل جدیدی در زندگی‌ام آغاز شده و من به هویت جدیدی دست‌یافته بودم؛ هویت دانشجویی! آنهم دانشجوی بهترین دانشگاه شهر باستانی و نام‌آور غزنی.

این خاطره زمانی شیرین‌تر شد که در صنف با اساتید متخصص و متعهد مواجه شدم. کسانی که در حوزه تحصیلی‌شان ماسترو داکتر بودند و اولین درس‌ها را با کلام شریف رب ادخلنی مدخل صدق و اخرجنی مخرج صدق شروع نموده و همواره مبلغان صداقت، شرافت، پیشرفت و در یک کلام پیام گستران خوبی و نیکی‌اند. حالا خداوند را به خاطر این فرصتی که به من داد و این انتخابی که انجام دادم به شدت سپاس گذارم. زیرا که با این انتخاب خود را موفق احساس می‌کنم.

اکنون در پرتو هدایت‌های اساتید گران‌قدر انگیزه‌های تحصیلی من قوت گرفته، هدفم ترسیم شده، راه‌های موفقیت برایم هویدا شده و اعتماد به نفسم بالا رفته است.

وحدت و هم‌پذیری اسلامی در «صنف علما»

الله داد خاکسار

دانش‌آموخته علوم سیاسی

تربیت نیروی انسانی کارآمد و مؤثر از جمله وظایف اصلی دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها به حساب می‌آید. از آنجا که بدنه اصلی دانشگاه و نیروی محرکه پیشرفت آینده یک جامعه را دانشجویان تشکیل می‌دهند، توجه به تربیت اخلاقی منطبق با ارزش‌های فرهنگی مقبول جامعه، در کنار ارتقای کیفیت آموزش و پژوهش و افزایش بازدهی دانشگاه، از مسائل مهم در هموارسازی مسیر پیشرفت کشور به شمار می‌رود و می‌تواند کمک شایانی به سلامت اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی کشور، حفظ هویت فرهنگی جامعه و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی کند. دانشگاه خاتم النبیین غزنی که بیش از یک دهه تجربه تربیت نیروی انسانی را با شعار تعهد و تخصص در رشته‌های مختلف در شهر غزنی داشته، در این زمینه ابتکارات قابل‌قدری از خود نشان داده و می‌دهد.

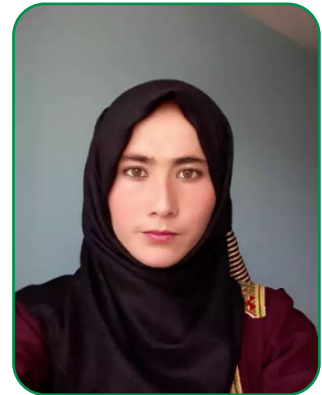
به نظر بنده یکی از بهترین و فراموش‌ناشدنی‌ترین ابتکار این دانشگاه، تشکیل صنفی مشهور به صنف علما است. در این صنف که برای علمای خدوم شهر غزنی و ولسوالی‌های هم‌جوار ترتیب داده شده بود، بیش از ۹۰ نفر از علمای غزنی، اعم از اهل تسنن و تشیع، در یک دوره تحصیلی چهار ساله گردهم آمده و مشغول تحصیل بودند که خود نمونه خوبی از وحدت و ایجاد زمینه هم‌پذیری به حساب می‌آید. این ضرورت به شدت احساس شده و می‌شود که علما با علم روز و اندیشه سیاسی نیز آشنا شوند، تا بتوانند در جامعه

ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد، مراکز علمی دولتی و خصوصی که در صدر آن‌ها دانشگاه خاتم النبیین ﷺ قرار دارد در دیار خودم به نورافشانی پرداختند. من هم فرصت را غنیمت شمرده و در اولین فرصت ممکن روانه محیط سازنده و بالنده آن شدم تا از این چشمه جوشان علم، معرفت و آگاهی جرعه‌ای نوشیده و سیراب شوم.

در کانکور ورودی دانشگاه خاتم اشتراک نموده و منتظر اعلام نتایج امتحان ماندم. تا اینکه نتایج امتحان اعلام شده و من از این آزمون سربلند بیرون آمدم. نشاطی ناشی از این موفقیت برای من و خانواده چنان بود که امروزه جزء خاطره‌های خوش و شیرین این فصل از زندگی من به حساب آمده و هرگز فراموش نخواهد شد. بدین ترتیب آنچه که دیروز برایم رؤیا بود، به فضل و لطف الهی و به برکت دانشگاه فعال خاتم النبیین ﷺ به واقعیت پیوسته و اکنون من سال آخر تحصیلات آکادمیک خویش در مقطع لیسانس را سپری می‌کنم. خدا را به خاطر این توفیق بی‌نهایت سپاسگزارم.

اسلامی خدمت مؤثر انجام دهند. به همین دلیل از دانشگاه خاتم النبیین تشکر می‌کنم که با این ابتکار خویش خدمات بزرگی به علما و جامعه انجام دادند.

در طول این چهار سال خاطرات خوش زیادی از دانشگاه، اساتید و هم‌مصنفی‌های عزیز دارم و فکر می‌کنم که خاطرات این دوره در ذهن تک‌تک ما ماندگار بوده و رابطه تنگاتنگ با امروز و آینده ما دارد.

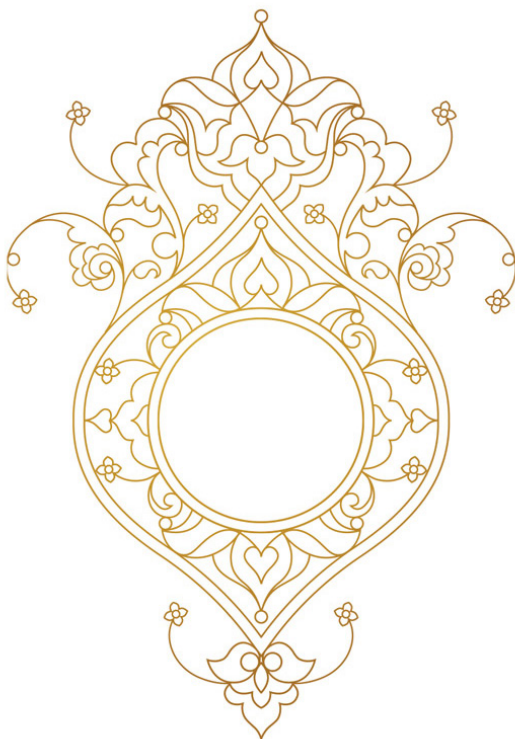

رؤیایی که به واقعیت پیوست

زینب رضایی

دانش‌آموخته علوم طبی

نمی‌شود که در یک خانواده فرهنگی که پدرت عالم دین، عمومیت عالم دین... باشد، بزرگ شوی و شوق دانایی نداشته باشی. لذا از همان کودکی این شعله در من فروزان و جاری بود. شعله‌ای که با دیدن دختران و کودکان مکتبی فروزان‌تر می‌شد. وقتی کمی بیشتر قد کشیده و دوره‌های مکتب را یکی پس از دیگری پشت سر گذاشتم، آرزوهایم هم بزرگ‌تر شده جذبه تحصیلات عالی مرا در خود غرق می‌ساخت. اما با شرایطی که آن روزها داشتم داشتن تحصیلات عالی و نفس کشیدن در محیط معطر دانشگاه دشوار می‌نمود. به خصوص که در دیار سنایی و البیرونی از مراکز عالی علمی و دانشگاهی خبری نبود، ره پویان وادی آگاهی و دانایی این دیار همه عزم مسافرت و غربت می‌کردند. کاری که برای یک دختر روستایی چندان آسان نبود. در این دغدغه غرق بودم که ناگهان

قدرت زبان...

نعیم الله عباس

سمستر نهم، طب

شیوع بیماری کرونا ضربات سنگینی در عرصه‌های مختلف اقتصادی، علمی، فرهنگی... بر جوامع بشری به بار آورد. اما این ضربات برای مردم افغانستان و به خصوص برای بخش علمی و فرهنگی آن به دلیل همزمانی با جنگ‌های خانمان سوز داخلی ویرانگرتر بود. از یکسو شیوع بیماری کرونا فرصت برگزاری کلاس‌های درس حضوری را به یغما برده بود و از سوی دیگر، اینترنت فعال و سراسری که حلال مشکلات باشد، در دسترس نبود. لذا بخش علمی و اکادمیک این جامعه ضربات شدیدتری را متحمل شدند. در چنین شرایطی من به عنوان نماینده صنف باید با مدیریت دانشگاه در ارتباط بوده و به این دست مسائل هم رسیدگی می‌کردم. به همین دلیل چند بار همراه بعضی نمایندگان سایر صنوف به معاونت تدریسی پوهنتون مراجعه نموده و مشکلات و مسائل موجود را مطرح ساختیم. جناب استاد رضایی از ما خواست که مشکلات را مکتوب سازیم تا به صورت رسمی تعقیب شود. به غیر از من و یک نماینده دیگر، بقیه جدی نگرفته و بی خیال شدند. ما دو نفر خواسته‌ها را مکتوب ساخته و زیر آن امضا کردیم.

صبح آن روز با ما تماس گرفته شد که به ریاست دانشگاه تشریف بیاورید. با خوشحالی رفتیم دفتر ریاست. فضای غیرقابل انتظار بود، گفتگوها خوب پیش رفت؛ زیرا هم مشکلات زیاد بود و هم زبان و ادبیات عریضه ما نامناسب و تند بود. لذا رسماً به کمیته انضباطی معرفی شدیم. حسی بدی داشتم؛ هرچه فکر می‌کردم، معرفی ما به کمیته غیرمنصفانه به نظر می‌آمد. تا اینکه استاد فهیمی و آقای

فصیحی وساطت کردند؛ با پادرمیانی آن‌ها هم مسئله کمیته انضباطی حل شد و هم مشکلات دانشکده. البته این اتفاق باعث نشد که راه پیشنهادات و انتقادات بسته شود؛ ما بیش از پیش به ارائه پیشنهاد و انتقاد به مسئولین دانشکده و پوهنتون مبادرت می‌ورزیدیم؛ اما آموخته بودیم که ادبیات پیشنهاد و انتقاد چگونه باید باشد. بعضی وقت‌ها زبان یک مطلب، هرچند خوب، ماهیت آن را دگرگون می‌سازد. پس در به کار بردن کلمات دقت کنیم.

روز ماندگار...

لطیفه حیدری

دانش آموخته علوم طبی

سال اول و سمستر دوم تحصیلی‌ام بود. خانم نفیسه سعیدی استاد فیزیولوژی آمد و مرا به دفتر دعوت کرد. از صنف به دفتر استاد رفتم؛ وقتی وارد دفتر شدم دیدم پر از گل‌های رنگارنگ است. تعجب کردم که اینهمه گل برای چیست؟ چه خبر است؟ یک دفعه استاد فرمود: روز قابله‌ها تبریک! در عین غافلگیری به شدت خوشحال شدم. تازه متوجه شدم که اینهمه گل در دفتر چه می‌کند. همراه استاد گل‌ها را تقسیم نموده و ضمیمه کارت تبریکی به دیگر محصلین رشته قابلیتگی تقدیم کردیم.

واقعاً یک روز به یادماندنی و خاطره‌انگیز بود؛ برای نخستین بار بود که این‌گونه و به احترام شغل مقدس قابلیتگی احترام می‌شدم؛ آن هم احترامی که توسط استاد خوبمان صورت می‌گرفت. این برخورد استاد شوق ما را نسبت به درس و رشته تحصیلی مان به شدت افزایش داد و انگیزه‌ها را نیروبخشید؛ ما

حرفی زکنج دلم

بی بی فوزیه سروری

دانش‌آموخته رشته اقتصاد

یک سال جوانتر و درعین حال یک سال مسن‌تر شدم. از طفولیتم دورتر می‌شوم، از آن همه شادی بی‌دلیل و کابوس‌های کودکی.

سالی که در آن روزها را با خنده‌های مصنوعی و اکثر گریه‌های از ته دل سپری کردم، شب‌ها را با بی‌خوابی و بعضاً خواب راحت؛ سالی پر از تلاطم اساسی و دگرگونی سرنوشت. نمی‌دانم از لاک خود بیرون می‌آیم یا رو به انزوا استم ولی هرچه است، گاهی مرا می‌ترساند؛ از اینکه دیگر شاد باشم و تاریکی روزگار بیشتر گردد و گاهی خوشحالم می‌کند؛ شاید فردایی این روزهایم آسمان آبی و آفتاب درخشان دارد. هرچه است در این مسیر می‌روم و باید رفت تا برسم به پایان سالی که قرار است آغازش کنیم.

دقیق یادم است که هفت سالم بود سال (۱۳۸۵ مثلاً) که مکتب رفتم و سال‌ها گذشت تا فراغت خودم را در سال... از مکتب.. گرفتم. سال ۱۳۹۸ مثلاً روزنه‌ی دیگری و برایم باز شد و وارد پوهنتون خاتم النبیین ﷺ شدم. رشته‌ی مورد علاقه‌ام اقتصاد بود و در سرشور توسعه و بازسازی افغانستان جنگ‌زده و ویران را داشتم. در انتخاب رشته خیلی دقت داشتم و اقتصاد آخرین انتخاب من بود و آمدم وارد دانشگاه شدم. واقعاً دانشگاه خاتم النبیین ﷺ یکی از دانشگاه‌های ممتاز با داشتن اساتید مجرب و دلسوز این آرزو را که روزی یک نظریه‌پرداز اقتصادی شوم را در من بیشتر پرورش داد و آرزوی رسیدن به علم و دانش و سروری را در من شکوفا کرد. آرزو دارم این علاقه‌مندی‌ها که در وجودم تا جایی جوانه زده است، شکوفا شده و به صورت علم‌یاتی و عینی با تلاش‌های

واقعاً به رشته‌ای که انتخاب نموده و شغل مقدسی که برگزیده بودیم و به استادانی که دست ما را گرفته راهنمایی می‌کردند، افتخار می‌کردیم. امروزه که دوره تحصیلی رو به پایان است، وقتی آن خاطره و آن رفتار به یادم می‌آید، حسی زیبایی از رضایت و افتخار به من دست می‌دهد و عمیقاً از استاد خوبم سپاسگزار می‌شوم.

ممنون استاد خوبم خانم نفیسه سعیدی.

کتابی که ناخوانده ماند

محمدرضا موسوی

دانش‌آموخته علوم سیاسی

از دوستانم تعریفش را شنیده بودم؛ چند بار در کتابخانه‌ها هم به چشمم خورده بود. گاهی در دستم می‌گرفتم؛ طراحی جلدش را به دقت نگاه می‌کردم. دوباره آرام به قفسه می‌گذاشتم؛ ولی این بار تصمیم را گرفته بودم که با هر قیمت باید کتاب را خریداری کنم. وقتی کتاب را از کتابفروش گرفتم، چنان خوشحالی مرا گرفته بود که گویی دنیا را به من داده است. تا رسیدن به اطاق برایم دیری کرده بود. چند بار در راه به فهرستش نگاه کردم، به بعضی از موضوعاتش خیره می‌شدم. بهش فکر می‌کردم؛ ولی نرسیده به اطاق زمزمه‌های سقوط بعضی ولایات توجهم را جلب کرد. در اطاق که رسیدم همه نگران بودند؛ ولی من توجه نکردم. شروع کردم به خواندن کتاب؛ غرق در لذت مطالعه بودم تا اینکه.....

هنوز مقدمه‌ی کتاب تمام نشده بود که زمزمه سقوط کابل به گوش رسید؛ همه سراسیمه بودند. هرکس به سمتی می‌دوید. بالآخره از بزرگ‌ترین آرمان زندگی جدا شدم، امیدم گرفته شد و کتابم محجور و غریب در گوشه‌ای افتاد...

یادش به خیر چه زود بزرگ شدیم و آرزوها و خاطرات زیبایی
کودکی ما را فراموش کردیم.

یادش به خیر

بچه که بودیم چادر مادرمان را می‌گرفتیم تا گم نشویم.

یادش به خیر

خانه کسی که می‌رفتیم همیشه به این فکر می‌کردیم که اگر
پکه از چت بیفته کله کی را قطع می‌کنه.

یاد ایام...

عاطفه عالمی

دانش‌آموخته رشته حقوق

کاش می‌شد بچگی را زنده کرد، کودکی شد، کودکانه گریه کرد.

یادش به خیر

لذتی که در خوابیدن با لباس مکتب بین ساعات ۷:۰۰ تا ۷:

۱۵ وجود داشت در هیچ چیزی دیگری وجود نداشت و ندارد
و نخواهد داشت.

یادش به خیر

درباره در پشت یکی
می‌گشتیم کتاب‌های ما را
پوش کند.

یادش به خیر

یکی از دل‌خوشی‌های
زمان مکتب این بود که
زنگ سپورت چه روزی
و چه ساعتی است.

یادش به خیر

وقتی در صنف حوصله
درس را نداشتیم، به دروغ
ترموز آب را گرفته به بهانه
آب آوردن بیرون می‌رفتیم.

یادتان می‌آید در ساعت
استاد که کیمیا درس
می‌داد در صنف ۴۰ نفری

۱۵ نفر بودیم؟!

ادب و هنر

* سکوت

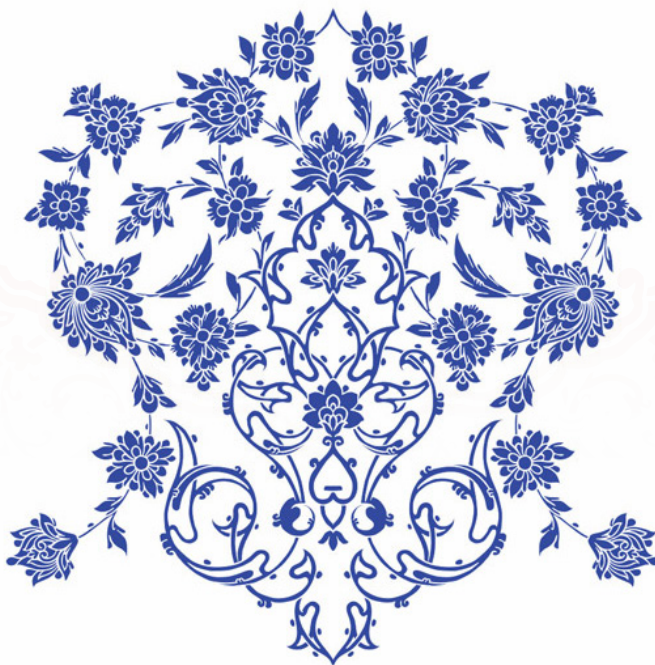
* کوچ

* دل آرا

* کعبه ایمان

* نقش جان

* و ...

من و تو مثل دو ساحل میان ما دریا
یگانه وصل من و تو پل دراز سکوت

کوچ

سید زکی اکبری
دانش آموخته علوم سیاسی

از وضع حال کوچ نمودن ضرورت است
در وصف یار شعر سرودن ضرورت است

عمری به راه یار نشستن چه حاصلش
در جستجوی یار دویدن ضرورت است

در راه یار دادن مال و منال چیست؟
جایی که سر براش سپردن ضرورت است

حقا که او به فکر من و توست روز و شب
ماهم به فکر او کمی بودن ضرورت است

از حرف عشق عشق بجایی نمی‌رسی
چیزی فراتر از گپ و گفتن ضرورت است

عاشق اگر نباشی بدان زنده نیستی
عشقی به قلب زنده که قطعاً ضرورت است

سکوت

محمد رضا موسوی
دانش آموخته علوم سیاسی

منم که چشم بره دوختم و باز سکوت
منم که درک نمودم به دل نیاز سکوت

گلی به دست و غریبانه بر سر راهت
نشسته چشم به راه تو در فراز سکوت

بروی سنگ بیابان نهاده ام مهری
که سوی قبله‌ی راحت کنم نماز سکوت

هر آنکه رفت از این راه کافرم گفتند
چه باک وقتی نداند کسی برآز سکوت

عجیب نیست اگر هرکسی کند فریاد
که دل نداده به هر ناکسی جواز سکوت

اگر ز عشق بسازی تو خانه در قلبت
یقین که دل نپسندد بی تراز سکوت

روان آب ز چشمم کسی نمی‌داند
که من به قلب خودم کاشتم پیاز سکوت

ازبس که تو زیبائی و ماهی و پری رو
بازار پری چهره گگان منفعل آمد

مجنون شده ام قصه لیلی شدی، اما
افسوس که تقدیر چنین منفصل آمد

ای ماه عجب حسنِ تمامی ودل آرا
دانی که غم عشق تو من را به دل آمد

کعبه ایمان

محمدانور مقداد

دانش آموخته علوم سیاسی

من طوفان زده کو ساحل آرام تو کو
خشکی لوط کجانم نم باران تو کو

گرچه تو لطف سمرقندی کنی لیک ولی
بلبل غم زده را میل غزل خوان تو کو

من گم گشته کجا راه برم سوی شما
دل بی راهه کجا کعبه ی ایمان تو کو

یک عمر انتظار تو گر واقعی بود
دیدار تو به بار یقیناً ضرورت است

گیرم که یار اجازه دیدار را دهد
بر وضع حال خویش رسیدن ضرورت است

خواهی که قلب یار به دست آوری بدان
در نزد یار، خویش ندیدن ضرورت است

آری فدای مقدم یارم هزار جان
بادا و این به ما وتو حتماً ضرورت است

دل آرا

کوثری

دانش آموخته رشته حقوق

از لعل لبِت لعلِ بدخشان خجل آمد
وز قند لبِت شهد و شکر مُضمحل آمد

ای شهره ی زیبائی و ای کانِ ملاحه
آوازه ی حسن تو ز خُلخ و چِگل آمد

آن نرگس جادوت بسی فتنه به پا کرد
مفتون تو آفاق جهان یحتمل آمد

دل من کافر و بدکیش و هزاران بدید
این همه کفر کجا شخص مسلمان تو کو

خانه‌ات محور عشق است و به عیار مطاف
بخت خوابیده کجا فکر سر بام تو کو

صحبت یار پری چهره سعادت طلبد
من ناخوانده کجا لطف سراخوان تو کو...

مقام زن

راحله نوروزی

دانش‌آموخته رشته اقتصاد

خداوند موجودی بنام زن آفرید و زن کسی است که عمیق
احساس می‌کند و استوار عشق می‌ورزد. اشک‌هایش به
فراوانی خنده‌هایش جاری است.

ما ندانستیم چرا زن مادر است
وگرنه مقامش والاتر از هر رهبر است

زن گر نبود عیسی کی در آسمان بالا شود؟!
احمدش محبوب در دل‌ها شود؟!

یا علی در نزد ما اعلیٰ شود؟!
یا که مهدی غایب از چشم‌ها شود؟!

ما ندانستیم ولی زن گوهر است
بهر هر کشور مقاوم سپر است

ما ندانستیم ولی زن خوار نیست
بر سری دوشی کسی او بار نیست

گرچه او تابع و خوش، خوش‌باور است
این نشان صدق و راستی بر سر است

گل نمی‌داند چرا گل می‌شود
سایه بانی بهر بلبل می‌شود

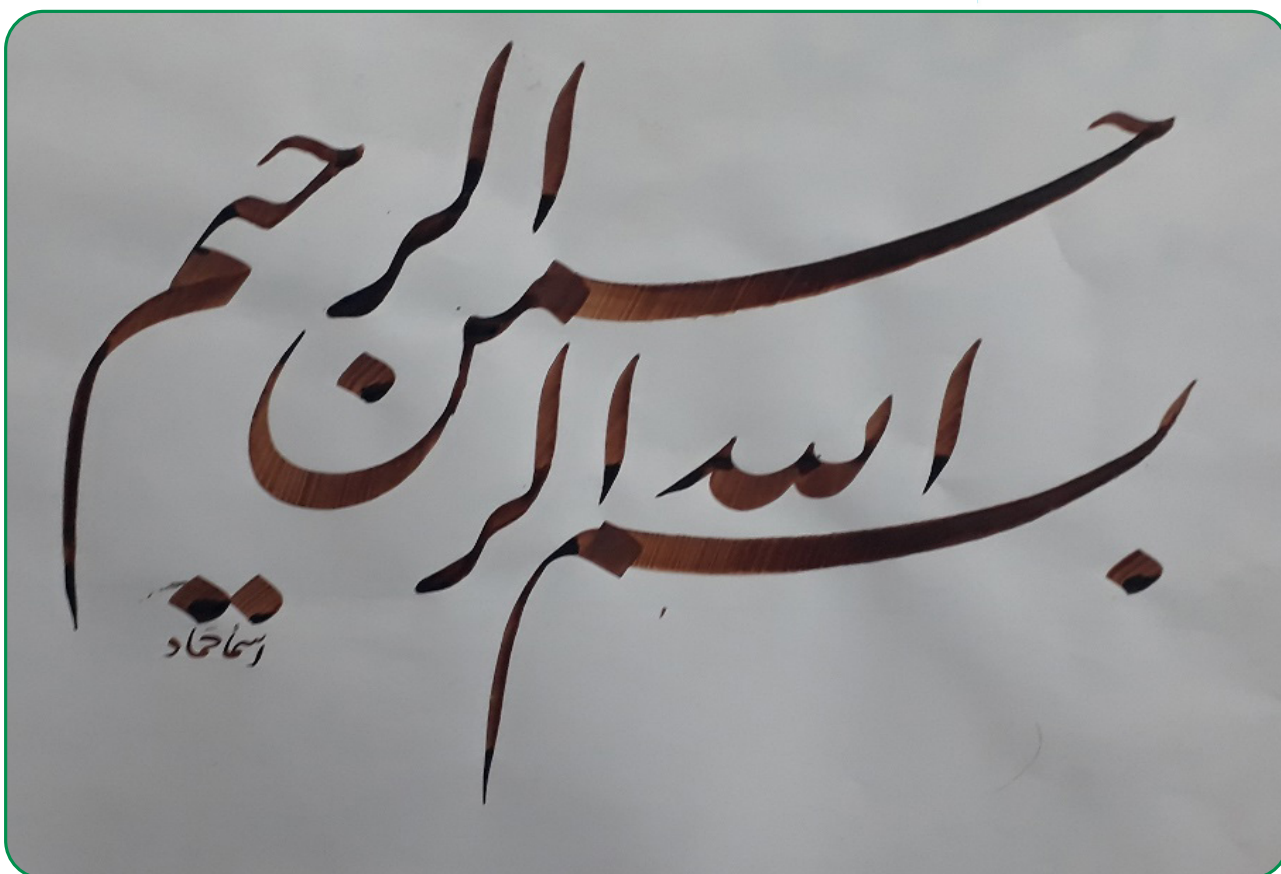
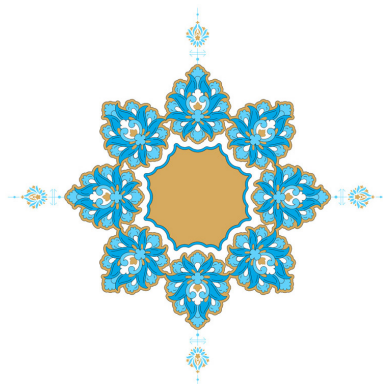
ما ندانسته اسیر دنیا می‌شویم
سایه بانی بهر غم‌ها می‌شویم

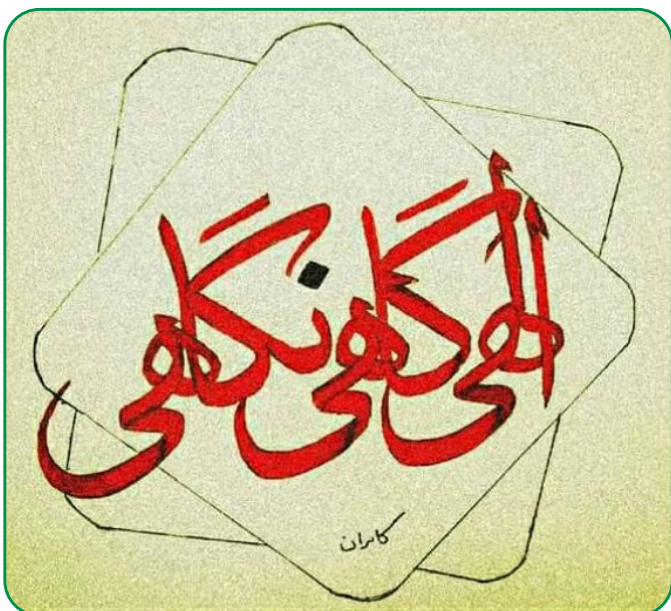
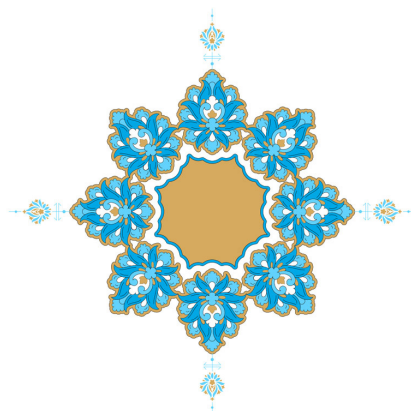
نقش جان

نمونه‌ای از آثار هنری خانم اسما حماد
از محصلان علوم طبی

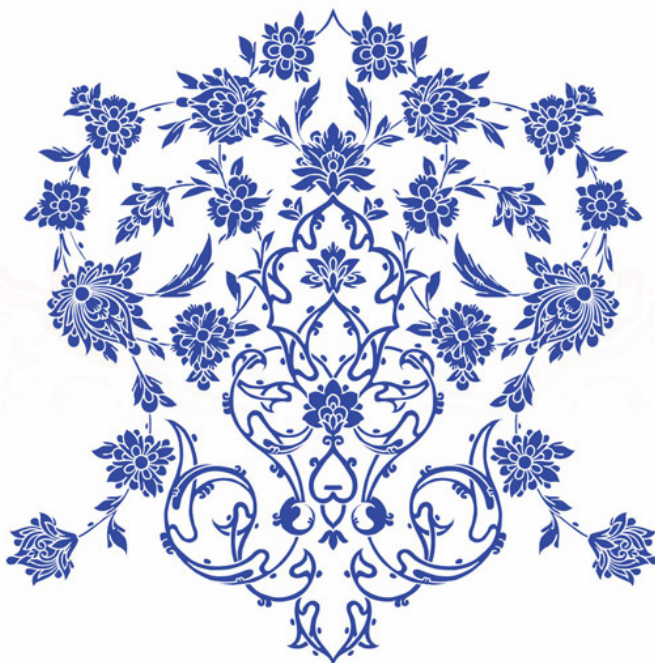

نمونه ای از آثار خوشنویسی استاد کامران،
آمریت تحقیقات علمی

حسن ختام

- * با ستاره ورزشی و مدال آور ملی ولایت غزنی
- * نشاط دانشجویی در کافه پوهنتون خاتم النبیین ﷺ - غزنی
- * پنجمین و ششمین دوره جشن فراغت تحصیلی پوهنتون
- * خاتم النبیین ﷺ - غزنی به روایت تصویر
- * نمایشگاه کتاب پوهنتون خاتم النبیین ﷺ - غزنی به روایت تصویر
- * و ...

با ستاره ورزشی و مدال آور ملی ولایت غزنی

بشیر احمد آسف ۱

دانش آموخته رشته حقوق

پیام خاتم: ضمن عرض سلام، لطفاً خود را برای خوانندگان نشریه پیام خاتم معرفی کنید؟

آسف: من هم سلام تقدیم می‌کنم خدمت شما و تمامی خوانندگان محترم نشریه پیام خاتم. در پاسخ به سؤال شما باید عرض کنم که بنده بشیر احمد آسف هستم فرزند مولوی ظهور احمد آسف. در ولایت پکتیا ولسوالی زرمات به دنیا آمده‌ام. در سال ۱۳۸۰ دوره مکتب را در لیسه عالی شمس العارفین ولایت غزنی آغاز کرده و در سال ۱۳۹۹ به پایان رساندم. البته در ضمن درس‌های مکتب برنامه حفظ قرآن و درس‌های دینی را هم دنبال نمودم. در بهار ۱۴۰۰ش، هم وارد دانشکده حقوق پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی شدم.

پیام خاتم: شما چند مدت می‌شود که ورزش می‌کنید و در چه رشته‌ای؟

آسف: من ۶ سال است که به صورت منظم ورزش بوکس را زیر نظر استاد عزیز الله احمدی درکلپ معارف دنبال می‌کنم. علاوه بر بوکس، در کرکت هم دستی دارم و در هر دو مورد دستاوردهایی داشته‌ام.

پیام خاتم: چه چیزی سبب شد که طرف ورزش بروید؟

آسف: وقتی بازیکنان جهان را می‌دیدم که از طریق ورزش به وطن خود خدمت می‌کردند، برای من هم علاقه‌ای پیدا شد که از این راه به وطنم خدمت کنم و بیرق وطنم را به اهتزاز درآورم. به هرحال این انگیزه باعث شد که وارد فعالیت ورزشی شوم. در کنار این مسئله خانواده و دوستانم هم به من انگیزه داده

و تشویق می‌کردند.

پیام خاتم: تا حال چه دستاوردهایی در عرصه ورزشی داشته‌اید؟

آسف: من در بوکس مسابقات زیادی در ولایت غزنی و خوست داشته‌ام؛ چهار بار در مسابقات غزنی شرکت کرده و به غیر از یک بار که به مقام دوم دست یافتم، در سه دور دیگر، به قهرمانی رسیده و مقام اول را کسب کردم. دو دور هم در مسابقات بوکس ولایت خوست شرکت نموده و هر دو بار مقام اول از آن من شد. در کرکت به مدت دو سال کاپیتان تیم مکتب شمس العارفین بودم که یک بار در مسابقات میان مکاتب شرکت نموده و تیم ما مقام اول را کسب نمود و مین اف دمپچ شدم؛ بار دیگر مسابقات میان ولسوالی‌های ولایت

آسف: پیام من به جوان‌های عزیز این است که در انتخاب دوست دقت کنند. زیرا ریشه بسیاری از بدبختی‌ها، چه از نوع هدر دادن وقت و چه از نوع ابتلا به اعتیادهای گوناگون، در همین مسئله است. دیگر اینکه قدر جوانی‌شان را بدانند و از آن غافل نشوند. این نعمت الهی را در راه درست و در عرصه ورزش، تعلیم ... به‌کارگیرند، تا بتوانند به کشور خود خدمت کنند؛ مایه افتخار خانواده، شهر و دیار و کشور شوند. حرف سوم من به جوانان به عنوان یک برادر این است که زندگی را به صورت هدفمند دنبال کنند و هدفشان را در راستای خدمت به کشور و بهبود وضعیت آن تعریف و ترسیم کنند.

غزنی برگزار شده و ما به مقام دوم یا نائب قهرمانی رسیدیم. همچنین در تورنمنت صلح که در مرکز شهر غزنی برگزار شده بود و من کاپیتانی تیم را داشتم، شرکت نموده و به قهرمانی دست یافتیم. اکنون هم کاپیتان تیم کرکیت هستم. در نتیجه این مسابقات مدال‌های زیادی از ورزش بوکس و کرکیت نصیب من شده است. همچنین مدال افتخاری و تحسین نامه به خاطر مسابقات بوکس و نیز کرکیت از سوی معارف غزنی به من داده شده است.

پیام خاتم: حالا که هم دانشجو هستید و هم ورزش می‌کنید، چگونه میان این دو حوزه جمع می‌زنید؟ آیا ورزش لطمه به درس‌ها و مطالعاتتان وارد نمی‌کند؟

آسف: اگر تقسیم اوقات داشته باشیم، مشکل خاصی پیش نمی‌آید. من هم برای خود تقسیم اوقات دارم، به هر چیز وقت مشخص منظور کرده‌ام؛ لذا به هر دو درست و به موقع رسیدگی می‌کنم.

پیام خاتم: رویه دیگران با شما چگونه است؟ به خصوص رویه هم‌صنفی‌هایتان در دانشگاه؟

آسف: کسانی که با من در ارتباط بوده و هستند، چه هم‌صنفی‌ها و چه دیگران، رویه بسیار دوستانه و برادرانه با من دارند.

پیام خاتم: شما به عنوان یک دانشجو و جوان فعال و موفق چه پیام و گفتنی‌هایی برای جوانان و دیگر دانشجویان دارید؟

مهاجرت دسته‌جمعی پرستوهای شادابی و نشاط مواجه است. اینجاست که داشتن یک کافه با حال دانشجویی اهمیت می‌یابد. کافه‌ای که بشود در آن مجلس دورهمی دانشجویی تشکیل داد و با لطیفه‌های نغز خندید و خنداند و با گفتگوهای مثبت غصه‌ها را با کوچ اجباری مواجه ساخت و در پیچه‌های زندگی را برای بازگشت نشاط باز گذاشت. به راستی که خاطرات دورهمی در کافه دانشگاه از ماندگارترین خاطرات ایام تحصیلی است که در آن نه فقط شادی و نشاط تقسیم می‌شود، بلکه بسیاری از مشکلات علمی و آموزشی نیز حل می‌گردد.

یاد چنین ایام و لحظه‌هایی همیشه گرمی و ماندگار خواهد بود.

نشاط دانشجوی در کافه پوهنتون خاتم النبیین ﷺ غزنی

نشاط هدیه‌ی خداوندی، عامل پویایی و تحرک در جامعه، مقدمه غلبه بر ناکامی‌ها، محوکننده غصه‌ها و گره‌گشای بسیاری از آلام و رنج‌هاست. بسیاری اوقات، در دنیای تحصیل و دانشجویی حجم سنگین دروس، برگزاری کلاس‌های استاد محور و بعضاً بی‌روح و خشک شادی را از محصلان و دانشجویان به سرقت می‌برد و پویایی و نشاط را می‌رباید. به خصوص در جامعه بحرانی زده افغانستان که سال‌هاست در آن امید، آرزو و انگیزه قتل عام شده و با

جشن باشکوه فراغت ابعاد و جلوه‌های زیاد و زیبایی
داشت که در اینجا بخش‌هایی از آن در قالب عکس برای
خوانندگان عزیز، به تصویر کشیده می‌شود.

پنجمین و ششمین دوره جشن فراغت به روایت تصویر

اساتید و دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی؛
جشن فراغت ۱۴۰۰ شمسی در مرکز ثقافت

صحبت ریاست محترم دانشگاه در مراسم جشن فراغت

قرائت پیامهای صاحب امتیازان دانشگاه خاتم النبیین
توسط معاونت محترم علمی - تدریسی

قرائت سوگند دانشجویی با پیشاهنگی نماینده محترم اساتید، جناب دکتر هاشمی

نمای زیبا از حضور دانشجویان فارغ التحصیل

125

دانشجویان علوم طبی و انسانی
در حال قرائت سوگندنامه دانشجویی همراه استاد دکتر هاشمی

خواهران دانشجو در حال قرائت سوگند دانشجویی همراه استاد دکتر هاشمی

نمای دیگر از دانشجویان فارغ التحصیل

گوشه ای از حضور شکوهمند مردم و دانشجویان

سپاسگزاری مردم قدرشناس غزنی از زحمات ارزشمند ده ساله دانشگاه خاتم و ریاست فرهیخته آن

تقدیر مقامات حکومتی از زحمات ارزشمند ده ساله دانشگاه خاتم و ریاست فرهیخته آن

تقدیر از دانشجویان برتر

تقدیر از دانشجویان برتر

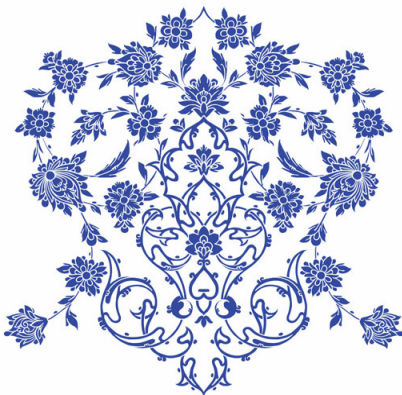

اهدای تندیس تبریک پنجمین و ششمین دوره جشن فراغت به دانشجویان توسط علما، اساتید و مقامات محترم حکومتی

اهدای تندیس تبریک پنجمین و ششمین دوره جشن فراغت به دانشجویان توسط علما، اساتید و مقامات محترم حکومتی

در حاشیه جشن باشکوه فراغت، نمایشگاه محصولات علمی و فرهنگی نیز برای علاقه مندان برگزار شده بود. آنچه در پی می‌آید گوشه‌هایی از برنامه‌ها و اقلام به نمایش گذاشته شده، در این نمایشگاه زیبا و باشکوه است.

نمایشگاه کتاب دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی، به روایت تصویر

گردانندگان نمایشگاه محصولات علمی و فرهنگی دانشگاه خاتم النبیین غزنی

گوشه از نمایشگاه محصولات علمی و فرهنگی دانشگاه خاتم؛ نشریات و برخی کتابها

گوشه از نمایشگاه محصولات علمی و فرهنگی دانشگاه خاتم؛ نشریات اندیشه خاتم و پیام خاتم

گوشه از نمایشگاه محصولات علمی و فرهنگی دانشگاه خاتم؛ نشریات اندیشه خاتم و پیام خاتم

استقبال از نمایندگان گردانندگان نمایشگاه

بازدید ریاست محترم دانشگاه از بخش نمایشگاه

بازدید معاونت محترم اداری - مالی دانشگاه از بخش نمایشگاه

بازدید نماینده وزارت تحصیلات عالی در غزنی،
جناب استاد مولوی حنفی، از بخش نمایشگاه

گوشه از نمایشگاه محصولات علمی و فرهنگی دانشگاه خاتم؛ آثار علمی اساتید دانشگاه خاتم، نشریات اندیشه خاتم،
مونوگراف دانشجویان، منابع دانشکده ها، تندیس جشن فراغت طی دوره های مختلف

نمونه ای از آثار هنری خانم اسماء حماد، از دانشجویان دانشگاه خاتم، در نمایشگاه

بسته های فرهنگی آماده شده جهت اهدا به بازدید کنندگان

اهدای بسته فرهنگی نمایشگاه به بازدید کنندگان

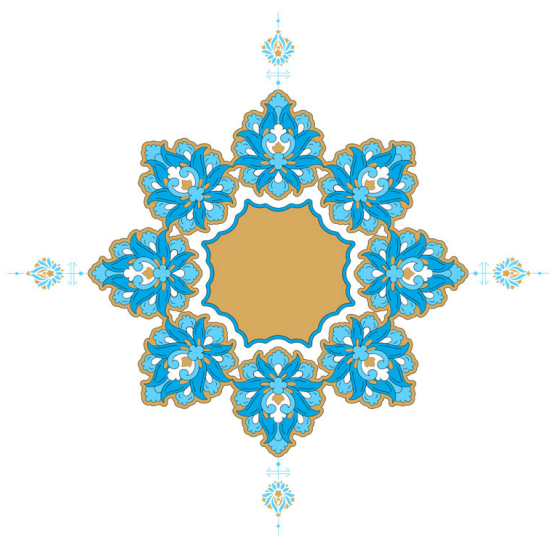

اهدای گاهنامه خاتم، تقویم و بروشور دانشگاه و انستیتوت به بازدید کنندگان

آنچه که می‌بینید، تصاویری مربوط به مسابقات والیبال دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین- غزنی است که تحت عنوان «جام همدلی» برگزار شده بود.

تورنمنت والیبال و فوتسال دانشجویی دانشگاه خاتم النبیین ﷺ شعبه غزنی به روایت تصویر

صحبت‌های ریاست محترم دانشگاه و مقام حکومتی در مراسم افتتاحیه جام همدلی

عکس ماندگار و مشترک دو تیم هدف خاتم (لباس زرد رنگ) و استقلال (بالباس سفید)، قهرمان و نائب قهرمان والیبال دانشجویی جام همدلی

عکس ماندگار و مشترک تیم‌های نخبگان خاتم، ستارگان خاتم، استقلال، هدف خاتم و اقتصاد الف

صحنه‌های از بازی‌های تماشایی تیم هدف خاتم و استقلال

هوادارن و تماشاگران بازی والیبال دانشجویی، جام همدلی

صحبت‌های استاد دکتر اصغری در مراسم اختتامیه مسابقات والیبال،
جام همدلی و مدیریت استاد دکتر مهدوی

اهدای لوح تقدیر از سوی دانشگاه به تیمهای اشتراک کننده

لذت پیروزی با برداشتن جام همدلی

تیم های اتحاد و شیران سنگر (راه یافتگان بازی فینال)

لوح تقدیر و هدایای این دور از بازیهای فوتسال دانشجویی دانشگاه خاتم النبیین - غزنی، ۱۴۰۱

فینال تورنمنت دانشجویی سال تحصیلی ۱۴۰۱

آمریت فرهنگی و ارتباطات

کاپ پیروزی در دستان بازیکنان تیم اتحاد
(قهرمان تورنمنت فوتسال دانشجویی دانشگاه خاتم النبیین - غزنی ۱۴۰۱)

تیم شیران سنگر (نائب قهرمان تورنمنت فوتسال دانشجویی دانشگاه خاتم النبیین - غزنی ۱۴۰۱)

تقدیر از تیم اقتصاد چهار
(مقام سوم بازیهای تورنمنت فوتسال دانشجویی دانشگاه خاتم النبیین - غزنی) با اهدای هدایایی به کاپیتان تیم

تقدیر از بازیکنان تیم اتلان حقوق (به عنوان تیم با اخلاق) با اهدای کاپ اخلاق به کاپیتان تیم

تقدیر از بهترین بازیکن تورنمنت فوتسال دانشجویی دانشگاه خاتم النبیین - غزنی، ۱۴۰۱

صحنه ای از بازی فینال (تیم اتحاد و شیران سنگر)

